

BULLETIN

2/2010

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

Samosprávné profesní sdružení s přeneseným výkonem státní správy
servis | legislativa | seznam architektů | architektonické soutěže

ČESKÁ KOMORA
ARCHITEKTŮ

www.cka.cc

Josefská 34/6, 118 00 Praha 1

telefon 257 532 287 | e-mail cka@cka.cc

BULLETIN ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

oficiální čtvrtletník autorizovaných architektů v ČR

2/2010 / ROČNÍK 17

DATUM EXPEDICE: 24. 6. 2010

NÁKLAD: 4300 ks

REGISTRACE: MK ČR E 11062

ISSN: 1804-2066

VYDAVATEL:

Česká komora architektů, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
IČ: 457 – 69 371, č. účtu: 19 28 14 03 39 / 0800
Tel.: 257 535 034, 257 532 287, fax: 257 532 285
www.cka.cc

REDAKCE:

Mgr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka,
tel.: 257 535 034, e-mail: marketa.prazanova@cka.cc, info@cka.cc
Ing. Ludmila Cepáková, Kateřina Slaná – rubrika soutěže,
tel.: 542 211 809, e-mail: ludmila.cepakova@cka.cc

REDAKČNÍ RADA:

Ing. arch. akad. arch. Jana Vrana, předseda ČKA
Akad. arch. Jan Sapák, 1. místopředseda ČKA
Ing. et Ing. Tomáš Jiránek, 2. místopředseda ČKA
Ing. arch. Martin Peterka, místopředseda ČKA
Ing. arch. Vlado Milunić, člen představenstva ČKA
Ing. arch. Josef Panna, předseda dozorčí rady ČKA
Ing. arch. Pavel Rada, 1. místopředseda dozorčí rady ČKA
Ing. arch. Miroslav Holubec, 2. místopředseda dozorčí rady ČKA
Ing. arch. Karel Doležel, člen dozorčí rady ČKA

JAZYKOVÁ KOREKTURA:

Mgr. Josef Šebek

TITUL:

Marek Chalupa – Chalupa architekti, vítězný návrh na zastupitelský úřad ve Washingtonu

LAYOUT:

Radek Michel
Obálka – MgA. Andrea Hrušková

GRAFICKÁ PŘÍPRAVA:

PROPAGANDA – Radek Michel
Kafkova 10, 160 00 Praha 6-Dejvice
Tel./fax: 224 310 382
www.propagandadesign.cz

TISK:

TISK HORÁK, Ústí nad Labem

DISTRIBUCE:

Bulletin ČKA je bezplatně rozeslán všem architektům autorizovaným ČKA a investičním odborům magistrátů a větších měst.

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA: 21. 8. 2010

UPOZORNĚNÍ: U inzercí a podepsaných článků se redakce nemusí ztotožňovat s obsahem. Pokud není uvedeno jinak, obrázky pocházejí z archivu autorů textů.

OBSAH

Aktuality

Úvodní slovo předsedy ČKA Jana Vransy	4
Kontakty na Kancelář ČKA	4
Pocta ČKA 2010 – výzva k zaslání nominací	5
Pozvánka na přednášku –	
Milan Pittlach – Architektura Šanghaje	5
Architekti a Zelená úsporám – konference	5
Z konference o architektonických soutěžích (Pražanová)	6
Seminář ČKA: Hospodaření energií (Šála)	10
Pasivní koncept IV –	
příklad pasivní administrativní budovy (Brotánek)	13
Oprava Karlova mostu (Merger, Girska)	14
Úspory energie v historicky cenných budovách (Merger)	16
Osobnosti nominované na Poctu ČKA –	
Emil Hlaváček (Hájek)	17
Nová škola architektura ARCHIP	20
Nové knihy	21
Desátá ročenka Česká architektura (Pelčák)	22
Akce	23
Městské zásahy	25
Burza práce	26

Technologie

Snížení energie pomocí tepelných čerpadel (Slováček, Cihelka)	35
Pojištění autorizovaných osob (Poláčková)	36

Legislativa

Nové zákony a vyhlášky	37
Výběr ČSN	37

Oficiální informace

Zpráva z XVII. valné hromady ČKA v Pardubicích (Pražanová)	38
Usnesení valné hromady ČKA 2010	41
Memorandum o zadávání veřejných zakázek	42
Volby do orgánů ČKA (Pražanová)	43
Změny v řádech ČKA	43
Reakce na výroky Ivana Kroupy (Borák)	46
Transparentnost veřejných zakázek, platforma (Borák, Cepáková)	48
Celoživotní profesní vzdělávání	49
Dotazy (Plos)	50
Výběr témat projednávaných představenstvem ČKA v uplynulém čtvrtletí (Pražanová)	50
Diskuse nad průběhem soutěže ve Zlíně (Janda, Lapčík, Pešák, Martinek, Janíková, Vsetečka)	53

Soutěže

60

Vážení architekti,

dovolte, abych vás oslovil z tohoto místa poprvé jako předseda ČKA. Odchod některých členů představenstva (Dalibor Borák, Michal Gabriel, Jiří Merger) po 17 letech práce v komorových orgánech není známka revolučních změn, ale snad, a v to doufám, pouze evoluční vývoj a postup v existenci Komory. Všem odstupujícím členům orgánů ČKA velmi děkuji za činnosti, které vykonávali s nasazením a velmi svědomitě, často ve stínu a v nedohlednu pro ostatní členy Komory.

Cítím, že přebírám Komoru v dobré kondici s jasně vytčenými úkoly, zřetelně viditelnými a definovanými problémy. Vítám nově zvolené členy orgánů ČKA, doufám opět v plné nasazení a zdar jejich práce pro Komoru.

Program, který budu sledovat a zastávat, vychází ze stávající situace, která signalizuje:

- | trvale klesající prestiž architekta ve společnosti,
- | „houstnoucí“ prostředí pro výkon povolání architekta,
- | nezájem mladé generace a členské základny vůbec o „komoru“ – počet účastníků valných hromad byl v posledních letech 120–140 účastníků,
- | nechuť zadávání veřejných zakázek formou architektonických soutěží,
- | rostoucí vliv na odborné školství a vzdělání v architektuře celkově kvůli dohodám s vysokými školami architektonického zaměření,
- | dobré mezinárodní vztahy v organizacích ACE, EFAP, ENACA, UIA,
- | nadějně se rozvíjející vztahy s MMR, MPO, ČKAIT a SIA,
- | nárůst potřeby kvalitního územního plánování,
- | potřebu intenzivnější vnitřní komunikace mezi orgány ČKA.

Činnost představenstva a předsedy vidím v několika oblastech takto:

1. Komora „vně“

- | politika architektury jako vládní program,
- | zadávání velkých veřejných zakázek architektonickými soutěžemi,
- | propagace profese architekta, soutěžní přehlídka, Pocta ČKA,
- | pokračování aktivit s ministerstvy, ČKAIT a SIA,

- | pokračování zahraničních aktivit s ACE, EFAP, ENACA, UIA,
- | spolupráce se školami architektonického směru,
- | oslovování hejtmanů, starostů, poslanců, senátorů.

2. Komora „dovnitř“

- | 12 pracovních skupin – posílit činnost a výstupy, kontrola výdajů,
- | zpracování novely stavebního zákona, nová vyhláška OTP, novela zákona č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek,
- | Standardy výkonů a činností autorizovaných osob, ceník projektových prací,
- | zajistit mandatorní povinnosti, databáze autorizovaných osob,
- | určení kompetencí a úkolů v představenstvu a orgánech ČKA,
- | udržet výborný výkon Kanceláře ČKA.

3. Hospodaření Komory

- | hospodář pečlivě sleduje příjmové složky rozpočtu,
- | hospodář sleduje optimální používání finančních prostředků a reguluje výdaje s výhledem 2–3 let,
- | získávání finančních prostředků, granty, sjednávání stipendií,
- | plán sponzoringu – oslovit velké firmy, kluby, nadace, developery – nabídka služeb.

4. Problémy Komory – úkoly k řešení

- | posílit důvěru v ČKA všeobecně,
- | řešit rychle a věcně rozpory v názorech a koncepcích jednotlivých orgánů ČKA,
- | mladí architekti – zprostředkovat cyklus přednášek světových architektů prostřednictvím škol architektury,
- | zajištění finančních prostředků na studijní cesty (stipendia) pro laureáty přehlídek, soutěží,
- | Grand Prix architektů versus C.E.Z.A.A.R. – cena za architekturu – spolu se slovenskými architekty,
- | Nadační fond ARCUS – dořešit koncepci a uvést do života,
- | posílit roli PS pro územní plánování a zapojit PS do mezinárodního dění,
- | jasné vymezení kompetencí, aktivit a úkolů pro předsedu, místopředsedy a členy představenstva.

Tento výčet je značně obsáhlý, nicméně nezbytný; zkusme ho naplnit. Závěrem konstatuji, že Komora je samosprávná profesní organizace s přeneseným výkonem státní správy, ale mohla by být i vlivnou agenturou a každý její člen agentem – pěšcem v terénu, který svou seriózní tvůrčí činností a velkým nasazením přesvědčí a okouzlí investory, developery a veřejnost tak, že uvěří ve správnost dobrých architektonických řešení, a potom zřejmě, v architektonickém ráji, se budou zakázky množit a prestiž profese poroste.

Ahoj, architekti :o)))

Jan Vrana,
předseda ČKA

KONTAKTY PRACOVNÍKŮ KANCELÁŘE ČKA

Úřední hodiny Kanceláře ČKA: pondělí až pátek 8–16 h

Praha
Adresa: Josefská 34/6, 118 00 Praha 1-Malá Strana
Tel.: 257 532 287, fax: 257 532 285

Brno
Adresa: Starobrněnská 16/18, 602 00 Brno
Tel.: 542 211 809, tel./fax: 542 215 652

Tel.: 257 532 186
JUDr. PhDr. Jiří Plos – sekretář ČKA
Milena Ondráková – sekretář DR a AR ČKA, informace a přihlášky k autorizaci, správa databáze

Tel.: 257 532 287
Bc. Lenka Šimonová – recepce, náhrady ztráty času, pošta
Olga Klementová – recepce, náhrady ztráty času, pošta

Tel.: 257 532 430
Ing. Tamara Čuříková – ředitelka Kanceláře ČKA
Lenka Dytrychová – příspěvky, účetnictví, databáze, NF Arcus

Tel.: 257 535 034
Ing. Gabriela Dufková – tajemnice pracovních skupin ČKA, organizace akcí spojených s činností ČKA
Radka Kasalová – sekretář StS ČKA
Mgr. Mgr. Dita Pavelková – webové stránky, zahraničí, vzdělávání architektů, přehlídka, výstavy, školy
Mgr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka Bulletinu ČKA, informační a tiskový servis, vydávání publikací a tiskovin ČKA, tisková mluvčí

Tel.: 542 211 809
Ing. Ludmila Cepáková – soutěže a veřejné zakázky
Kateřina Slaná – soutěže a veřejné zakázky

E-mailové adresy pracovníků Kanceláře ČKA: jméno.příjmení@cka.cz **Více informací: www.cka.cz**

AKTUALIZUJTE SVÉ KONTAKTNÍ ÚDAJE U ČKA

Prosíme členy ČKA o kontrolu jejich kontaktních údajů. Pokud jsou vaše údaje uveřejněné v Seznamu autorizovaných architektů neaktuální, zašlete vyplněný formulář, který je ke stažení na www.cka.cc, do Kanceláře ČKA. Kontakt: Milena Ondráková, tel.: 257 532 186, e-mail: milena.ondrakova@cka.cc, nebo poštou: ČKA, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1.

ČKA je povinna spravovat seznam autorizovaných osob ze zákona č. 360/1992 Sb. Povinnost členů ČKA aktualizovat jejich údaje vyplývá z Profesionálního a etického řádu ČKA, § 30 odst. 1.

VÝZVA K NOMINOVÁNÍ OSOBNOSTÍ POCTA ČKA 2010

Česká komora architektů vyzývá odbornou veřejnost k podávání nominací na udělení Pocty ČKA 2010 významným osobnostem v oboru, které se svou prací a morálním kreditem výrazně zapsaly do moderní historie české architektury.

Návrhy obsahující odůvodnění o rozsahu 15 řádků a snímek realizace či studie zasílejte do 3. července 2010 na info@cka.cc.

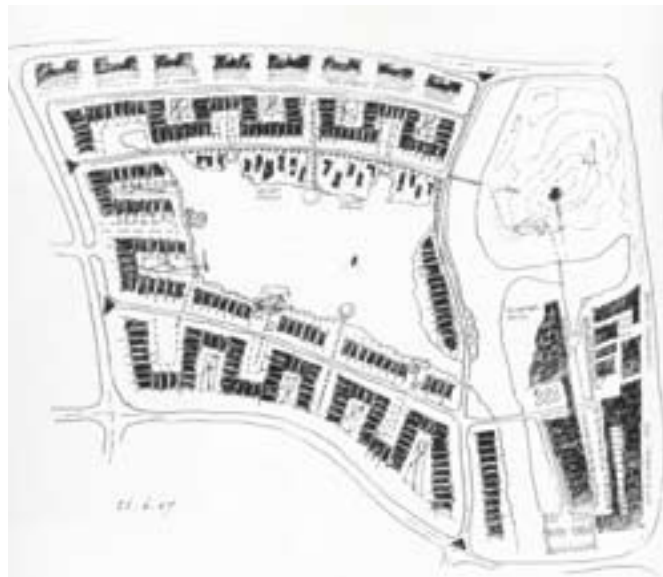
Více informací na www.cka.cc – ostatní informace – Pocta ČKA.

PŘEDNÁŠKA M. PITLACHA SOUDOBA ARCHITEKTURA ŠANGHAJE

Termín: 15. 9. 2010, 15–17 h.

Místo: Velká zasedací místnost Kanceláře ČKA, Josefská 34/6, Praha 1

Ing. arch. Milan Pitlach, český architekt působící v Německu, se pokusí nastínit tendence soudobé čínské architektury, v jejímž kontextu šest let pracoval, a poukázat na rozdíly tvůrčího procesu v Evropě a Číně. Dotkne se tří tematických okruhů: urbanismu, architektury výškových objektů a domů s historizující tendencí. Vedle obecných příkladů představí i některé vlastní návrhy obsažené v knize Šanghajské koncepty, která vyšla v loňském roce.

Mezinárodní centrum umění, Šanghaj

ARCHITEKTI A ZELENÁ ÚSPORÁM

Česká komora architektů a Státní fond životního prostředí České republiky uspořádaly dne 14. 6. 2010 v Národní technické knihovně v Praze-Dejvicích konferenci věnovanou programu Zelená úsporám. O zahraničních zkušenostech s energeticky úspornými stavbami hovořili Olaf Reiter z Německa a Martin Trebespurg z Rakouska. Zároveň

proběhla diskuse s českými i zahraničními odborníky a představen byl také právě vznikající manuál Architekti a Zelená úsporám, který vyjde v říjnu letošního roku. Podrobný zápis z akce bude přetištěn v příštím Bulletinu.

Martin Trebespurg, pasivní bytový dům Roschégasse, Vídeň

Olaf Reiter, mateřská škola St. Florian v Döbeln

JAK ZVÝŠIT POČET ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ V ČR?

ZPRÁVA ZE SYMPOZIA O ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍCH

Česká komora architektů uspořádala 9. dubna 2010 v Brně mezinárodní sympozium Architektonické soutěže. Celodenní konference představila architektonické soutěžení z pohledu soutěžících, profesní organizace, právníků i zadavatelů. Užitečné bylo především srovnání situace v Rakousku, kde se koná více než 1200 různých typů soutěží a výběrových řízení ročně, a také s Finskem, které dlouhodobě ve své Politice architektury prosazuje konání architektonických soutěží. Každý ze čtyř přednáškových bloků byl zakončen diskusí, do níž se zapojovalo nejen všech osm přednášejících, ale také několik desítek posluchačů.

NEUTĚŠENÝ STAV PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

V úvodu předseda ČKA Dalibor Borák připomenul, že stav zadávání veřejných zakázek v České republice je alarmující. Z 1500 veřejných zakázek na projekty ročně je u nás zadán prostřednictvím architektonických soutěží jen zlomek (v roce 2008 pouhých šest). Přitom se jedná o naprosto samozřejmý model fungující ve všech vyspělých zemích.

Pokud už dojde k nějakému typu výběrového řízení, téměř vždy jsou bohužel hlavním kritériem posuzování nikoli konkrétní řešení stavby, ale jen obchodní parametry (výše obrátu firmy, zkušenost s podobnou zakázkou, portfolio atd.). Často tak dochází kvůli nedůsledné přípravě zadání zakázky ke zbytečnému proinvestování finančních prostředků.

ČKA se rozhodla upozornit na tuto katastrofální situaci veřejnost, politické strany i vládu také proto, že je ze zákona pověřena péčí o stavební kulturu a spolupůsobením při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování. Zároveň je jejím úkolem spolupracovat s vypisovateli soutěží a výběrových řízení, posuzovat soutěžní podmínky a bránit konání neregulérních soutěží a výběrových řízení, jak stanovuje výslovně zákon o výkonu povolání.

NEINFORMOVANOST, NEBO ZÁMĚŘ?

Architektonických soutěží existuje mnoho typů – studentské soutěže, přehlídky realizovaných staveb, ideové soutěže, projektové, konstrukční atd. ČKA se snaží prosazovat především soutěže směřující k zadání veřejné zakázky na zpracování projektu. Soutěž by měla proběhnout na každou veřejnou stavbu, jejíž investiční náklady překročí 80 milionů Kč. „Nevůle takové soutěže organizovat je u nás stále silnější,“ potvrzuje Jan Sapák, člen představenstva ČKA a specialista na architektonické soutěžení. O důvodech lze spekulovat. Mohou jimi být: 1) naprostá nevědomost investorů o možnosti zadat zakázku prostřednictvím architektonické soutěže; 2) úmysl postupovat záměrně netransparentním

způsobem; 3) obava ze složitosti procesu vycházející z nedostatečné informovanosti; 4) obava z finanční a časové náročnosti (vyplacení cen, zaplacení porotců), aniž by si kdokoliv uvědomil, že se pečlivost a vyšší investice v počátku vyplatí; 5) obava, že porota vybere stavbu, s níž se veřejnost neztotožní; 6) obava ze složitého shánění peněz na soutěž; 7) obava ze sporů atd.

Bohužel, většinu investorů zajímá při zadání zakázky skutečně jen cena. Ani architekti sami situaci mnohdy nezlepšují, když tvrdí, že v soutěžích vítězí průměrná architektura, nebo když se opakovaně zúčastňují neregulérních soutěží.

J. Sapák dovozuje, že soutěže jsou bytostným zájmem veřejnosti, nikoliv primárně zájmem architektů. Stovky významných staveb vzešly právě z architektonické soutěže (např. opera v Sydney, Centre Pompidou, řada staveb A. Aalta atd.). Soutěž nemusí vést k extravagantnímu objektu, všechna požadovaná kritéria (ať už na vzhled stavby či na úspornost) je možné vložit do soutěžních podmínek. Soutěžení i bez vítězství přináší vždy cenné srovnání nejen zadavatelů, ale i samotným soutěžícím.

Architekt Sapák na sympoziu i při výzvách vládě k doplnění protikorupčního balíčku či politickým stranám k doplnění volebních programů v loňském roce vždy připomíná:

! architektonická soutěž je vyspělý a osvědčený typ soutěže formovaný dlouhou tradicí (architektonické soutěžení je zdokonalováno již více než 160 let);

! účelem je vybrat nejhodnější návrh na základě porovnání všech získaných řešení, což otevírá velkou pravděpodobnost, že i schopný a profesionální autorský tým;

! je transparentní a přináší názor kvalifikované odborné poroty, která se skládá jak ze zástupců investora, tak z nezávislých odborníků;

! v civilizovaných zemích je považována za jeden z nejproduktivnějších a zároveň nejspravedlivějších způsobů, jak najít autora stavby;

! mobilizuje nejlepší lidské schopnosti a je zároveň ověřeným způsobem, jak vytěžit pro veřejný zájem v rámci možností ty nejlepší výsledky;

! míří k nejlepšímu zhodnocení jak veřejných peněz, tak i cenných veřejných prostor nebo pozemků.

PROČ POŘADAJÍ SOUTĚŽE V RAKOUSKU

Většina obyvatel planety žije ve městech, v zastavěném prostředí (3,5 mld. lidí). „Správné plánování je nutností, protože ovlivní naše životy i životy našich dětí,“ říká Georg Pendl, prezident Rakouské komory architektů. „Čím lépe se rozhodneme na začátku, tím lepší bude výsledek. Protože veřejný sektor utrácí peníze všech daňových poplatníků, chceme, aby byly vynaloženy správným způsobem a transparentně. A to umožňuje architektonická soutěž“, dodává. Od roku 2002 funguje v Rakousku nový zákon o veřejných zakázkách, který soutěže podporuje. Není možné se pouze ptát na nejnižší cenu projektu. Za nejnižší cenu lze získat většinou jen špatný plán. V Rakousku se snaží u soutěží sledovat tyto aspekty:

! **Kvalita projektu** – i největší realitní společnosti v Rakousku se řídí především kvalitou, která je vždy hledána už v počáteční fázi (projektové práce tvoří 10–15 % celkových investičních nákladů). Soutěž přináší široký okruh možností. Hledá se zpracovatel projektu, který dodá nejlepší konkrétní řešení daného předmětu zakázky. Renomovaný ateliér nemusí vždy být nejlepší.

! **Peníze** – je nutné hned v počátcích zajistit dostatečné množství finančních prostředků na realizaci soutěže (a mít jistotu peněz na realizaci stavby).

! **Transparentnost** – možnost detailního sledování průběhu soutěže včetně porotování.

! **Šance pro nováčky** – soutěž otevírá cestu začínajícím architektům.

! **Přesná definice zadání** – čím volnější, jasnější a stručnější, tím lépe.

Rakouská komora architektů (2300 členů) provedla studii, v níž zjišťovala účast architektů v soutěžích. V Rakousku proběhne asi 1200 soutěží a výběrových řízení na projekt ročně (ne všechny jsou schváleny komorou a mnohé z nich jsou neregulérní) a každá kancelář se zúčastní v průměru 3,5 soutěže, náklady na jeden soutěžní návrh činí přibližně 14 tisíc eur.

Na www.architekturwettbewerb.at lze nalézt podrobnější informace – vzorové zadání, kalkulačku soutěžních nákladů na porotce a ceny dle investičních nákladů atd.

ZA NORMALIZACE BYLO VÍCE SOUTĚŽÍ NEŽ DNES

Soutěžení v ČR před rokem 1989 – profesor Miroslav Masák přiblížil praxi architektonických soutěží od 60. do 80. let. Porota měla tehdy větší vážnost než dnes, soutěžní řád byl jednodušší, porotování méně sešněrované. Pořádání soutěží se později přesunulo na správní úřady a zájem veřejnosti o výsledky soutěží se postupně vytrácel. Po roce 1972 došlo k omezení účasti některých soutěžících či porotců. „Soutěží nebylo ani málo, ani moc, bylo jich však rozhodně více než dnes,“ říká profesor Masák. Např. Viktor Rudiš se v šedesátých letech zúčastnil deseti národních a čtyř mezinárodních soutěží, v dalších le-

tech byla jeho účast obdobná. Účast v mezinárodních soutěžích byla ale omezená – distribuovaná v 60. letech Svazem československých architektů, který u většiny významných soutěží asistoval. V pozdějších letech už bylo možno svaz vynechat. Mezi nejvýznamnější akce té doby patří např. soutěže na čs. pavilony na EXPO v Montrealu a v Ósace, uskutečnily se také soutěže na halu Hlavního nádrží v Praze, dostavbu Národního divadla, letiště Ruzyně, budovy Národního shromáždění či na televizní vysílač Ještěd. Probíhaly rovněž soutěže na městské celky. Stejně jako dnes se konala řada soutěží, jejichž výsledky se nerealizovaly.

Veřejný prostor je na okraji zájmu – podle M. Masáka je malý počet soutěží způsoben mimo jiné ztrátou dialogu mezi architekturou a veřejností. Veřejný prostor a kvalitní stavby jsou na okraji zájmu. Média by měla architektonická témata vítat a zajišťovat osvětu. Organizátory odrazují i vyšší vstupní náklady – zde navrhuje cílenou finanční podporu organizátorům soutěží např. od MMR. Upozornil také na nedostatky v soutěžním řádu a připravil pro ČKA návrhy změn. Své vystoupení profesor Masák uzavřel slovy: „Soutěží se již staletí a soutěží se na celém světě. Na celém světě také architekti na soutěže nadávají. A soutěží.“

NÁVRHY JSOU VÝSLEDKY TVŮRČÍ DUŠEVNÍ ČINNOSTI

Právníci Jakub Matějček a Veronika Křestanová shrnuli soutěž o návrh a zadání zakázky dle zákona o veřejných zakázkách a s tím spojené autorskoprávní souvislosti.

Jednání s vítězem soutěže/návaznost veřejné zakázky na zhotovení projektové dokumentace – pokud je do navazujícího jednání řízení bez uveřejnění vyzván pouze vítěz soutěže, může se stát, že nebude nejpůsobilejší ke zhotovení projektové dokumentace. Také zadavatel nemůže porovnat např. ceny za zhotovení projektové dokumentace podle vítězného návrhu od více dodavatelů. Naopak když na soutěž jednacím řízením bez uveřejnění vedené s vítězem či vítězi soutěže nenavazuje (což je přípustné) a zadavatel vybírá z nabídek více uchazečů na zhotovení projektové dokumentace podle vítězného návrhu v některém z běžných typů zadávacího řízení, musí se zase vyřešit souhlas s užitím autorského díla (vítězného architektonického návrhu) a mohou nastat závažné komplikace spojené s právem autora vítězného architektonického návrhu na autorský dohled a následně s dvojitými autorskými právy při výstavbě.

Dvoukolovost – zákon o veřejných zakázkách nezná dvoukolové architektonické soutěže; obvykle jsou spojovány s rizikem, že nebude zachována anonymita návrhů, která musí být podle zákona zajištěna po celou dobu soutěže až do okamžiku rozhodnutí poroty o výběru nevhodnějšího návrhu či návrhů.

Závaznost rozhodnutí poroty – novela zákona projednávaná Parlamentem ČR přepokládá zrušení možnosti zadavatele vyhradit si právo rozhodnout o výběru nejvhodnějšího návrhu odlišně od rozhodnutí poroty.

Návrh je výsledkem tvůrčí duševní činnosti – v zákoně je tedy režim soutěže o návrh popsán jiným způsobem než u jiných zakázek. Soutěž o návrh přináší skutečné plnění, zatímco zakázky vybírají nejlepší návrhy smluv.

Autorská práva – primárně patří pouze fyzickým osobám (architektům), právnické osoby (ateliéry) nemohou být autory, mohou mít práva od skutečných autorů-tvůrců jen odvozeně. Právníci doporučují, aby soutěžní podmínky přímo ukládaly účastníkům (kterými běžně mohou být i osoby právnické) předat informaci, kdo je autorem návrhu, dále uvedli, jaký právní vztah je mezi účastníky týmu, a také aby účastník byl oprávněn případně uzavřít smlouvu v jednacím řízení bez uveřejnění. U soutěžních návrhů by měl být vždy uveden tým autorů (nikoliv jen název ateliéru), vše samozřejmě při vědomí, že autor má právo, aby jeho jméno nebylo uveřejněno (dílo anonymní).

Rekonstrukce – může se jednat o zásah do původního architektonického díla. Až na výjimky je třeba získat svolení původních autorů/dědiců. I pokud jde o dílo již volné (autor děle než 70 let po smrti), existuje zákonem právo na postmortální ochranu a zákaz užití díla způsobem snižujícím jeho hodnotu. Toto právo mohou uplatnit zejména příbuzní v řadě přímé.

Duchovní hodnota – rozlišujeme návrh jakožto nehmotný statek (duchovní hodnotu) a návrh jakožto hmotný nosič (papír, CD). Tyto termíny by se měly rozlišovat i v soutěžním řádu.

VE FINSKU MUSÍ BÝT VEŘEJNÉ BUDOVY DOBRÝM PŘÍKLADEM

Finská Politika architektury počítá s architektonickými soutěžemi jako s prostředkem získání kvality. „My jsme daňoví poplatníci, my musíme usilovat o kvalitu (energetickou úspornost, funkčnost, ekologický přístup, nízkou cenu, estetiku atd.),“ upozorňuje Paula Huotelin, generální tajemnice Finské asociace architektů. Ve Finsku má soutěžení více než 130letou tradici, první soutěží byla budova Finské státní banky (1876). P. Huotelin představila přibližně padesát nejvýznamnějších soutěží finské historie včetně jejich statistik. Soutěže jsou maximálně otevřené, a to i studentům, kteří si v případě úspěchu najdou partnera, který zakázku zaštití. Honoráře se domlouvají až při jednacím řízení bez uveřejnění – cenový odhad se stanovuje srovnáním vybraných návrhů. Finský zákon o územním plánování stanovuje, že se musí vybírat vždy z několika návrhů. Jednotlivé obce před i po soutěži diskutují o výstavbě se svými občany. Média s propagací architektury a soutěží velmi pomáhají. I když stále přetrvává trend publikovat spíše negativní zprávy.

INVESTOR BY MĚL ZODPOVĚDNĚ PROMYSLET ZADÁNÍ

Martin Svoboda, ředitel Národní technické knihovny, byl jediným zástupcem vypisovatelů soutěží. Instituce potřebovala zmodernizovat a rozšířit, a proto se již v roce 1998 objevil první nápad realizovat novou budovu. M. Svoboda stál jak u idejí, tak zadání soutěže a její organizace, u projektu i realizace této unikátní stavby, která byla otevřena loni v září v Praze-Dejvicích (autoři: Projektil Architekti – Roman Brychta, Adam Halíř, Petr Lešek, Ondřej Hofmeister). Než vzniklo zadání soutěže, převedly se požadavky zadavatele do studie proveditelnosti a odhadla se cena stavby. Pak bylo sestaveno přesné zadání soutěže, jehož součástí byly mimo jiné také otevřenost, vřídlost, srozumitelnost, flexibilita, nízké energetické a provozní náklady, střídmé užití špičkových technologií a celistvost interiérů, exteriérů i uměleckých prvků atd. S vítězným návrhem byli všichni spokojeni, ale vznikl problém se zadáním zakázky týmu. V té době existoval jiný zákon o veřejných zakázkách, který neumožňoval zadat zakázku přímo vítězi. V roce 2004 proto musela proběhnout soutěž na dodavatele stavby. Jednání mezi autory vítězného návrhu architektonické soutěže a projektanty, kteří vyhráli soutěž na dodávku, neprobíhala tudíž vždy hladce. Určitým zjednodušením byla smlouva s dodavatelem na kompletní realizaci stavby včetně nábytku, navigačního systému, výběru srovnávacího (ti byli konzultováni s investorem a byly srovnávány ceny).

Co jsme se naučili – u každé zakázky je nutné mít jistý pozemek a jistotu stálého přísunu peněz. Zároveň je důležité mít dobré partnery (kolegy, architektky, projektanty, dodavatele atd.). Zásadní je uvědomit si, že stavíme pro budoucnost (neznámou budoucnost) a že musíme být flexibilní v projektování i v rozhodování. Naučili jsme se pokoře, hledání dobré rady a držení se idejí.

CO ČEKÁJÍ ARCHITEKTI OD SOUTĚŽÍ?

Jiří Plos, sekretář ČKA, staví soutěže na tři pilíře – zadavatel – porota – soutěžící, jimž vytváří složitě zázemí veřejnost (v jaké fázi by měla být zapojena do diskuse o řešení?), úřad zadavatele a množství dotčených orgánů (jak a jakou formou mají stanovovat podmínky, vyjadřovat se k zadání, popřípadě participovat na posuzování?). Jak mají případně kooperovat se soutěžícími a s porotou? Do celého procesu vstupují mezi uvedené subjekty ještě instituce kontrolní – ÚOHS a ČKA. Soutěže představují poměrně složitý proces protkaný vrstvami vzájemných vazeb. O nich i o postavení jednotlivých subjektů by si architekti sami měli udělat jasno a říci, co od nich od každého jednotlivě i ve vzájemné součinnosti očekávají. Co mohou pro zdárný průběh soutěží učinit soutěžící, co může učinit porota, co zadavatel. Aby bylo možno volit vhodnou strategii a nástroje, musí si Komora otevřeně a bez vytáček ujasnit skutečný stav, zhodnotit hlavní důvody, proč se

soutěže nekonají, a poté hledat nástroje, jimiž může především ona sama efektivně působit.

Co může pro zdar soutěžení učinit ČKA – může efektivně působit ve vztahu k porotě, byť ji nemůže jmenovat. Může upravit pravidla soutěží tak, aby se jich vyhlášovatelé/zadavatelé nebáli a aby chtěli realizovat výsledek. Může působit na veřejnost opakovaným poskytováním informací o profesi a soutěžení. Může nabídnout další konzultace porotcům – nejen školení. Může účinněji jednat s úřady odpovědnými za některé úseky veřejné správy (památkovou péčí, ochranu přírody a krajiny a další) – pro tyto účely by měla disponovat základní koncepcí památkové péče a ochrany přírody (a dalších) ve vztahu k výkonu profese, zvláště pak v soutěžích. Může podporovat volnost soutěžních podmínek.

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek – ČKA navrhla řadu změn, které uvádějí soutěžní řád ČKA do souladu s tímto předpisem. Změny se týkají především výslovného odkazu na SŘ ČKA, složení a činnosti poroty, podmínek zveřejňování výsledků soutěže, odškodnění soutěžících v případě zrušení soutěže a stanovení cen a odměn i souběhu se zadáním zakázky. Bude dále intenzivně jednat s ÚOHS o takových podmínkách výkonu profese a soutěží, aby byl tento proces podpořen, nebrzděn a poškozován.

DŮLEŽITÉ JE ZAPOJENÍ KOMUNÁLNÍCH POLITIKŮ

Peter Gero je koordinátor urbanistických konceptů města Hamburk včetně rozsáhlého developerského projektu Hafencity. Tvrdí, že developéři nejsou většinou osvětlení a soutěže vyhlašují jen v případě, že je k tomu donutí veřejná správa. Dobrým příkladem je ale právě projekt Hafencity. Než proběhla architektonická soutěž na masterplan, uspořádal investor soutěž na zpracovatele soutěžních podmínek, které se zúčastnilo šest ateliérů. O zpracování masterplanu se pak v dubnu roku 1999 ucházelo 175 týmů z celého světa, do dalšího kola postoupilo osm z nich a vyhrál nizozemsko-německý ateliér Hamburgplan (spolupráce Kees Christiaanse / ASTOC). Masterplan byl několikrát vystaven a proběhly diskuse s veřejností. Na území Hafencity nyní realizuje stavby více než 100 týmů z celého světa (mezi nimi např. Erik van Egeraat, Behnisch Architekten, Ingenhoven Architekten, Richard Meier, David Chipperfield, Rem Koolhaas). Architektonické soutěže probíhaly na „definované“ území. Na „nedefinované“ území pak byly organizovány investorské a developerské soutěže. Na celý průběh dohlížel hlavní architekt města.

V Hamburku se ročně uskuteční přibližně 15 až 20 soutěží schválených komorou, zhruba stejný počet probíhá bez dohledu komory. Pokud se jedná o veřejný pozemek, soutěž by měla proběhnout vždy. Podle Petera Gera je u soutěží důležité zainteresovat do nich komunální politiky,

kteří budou soutěž a její výsledky prosazovat. Jednotlivé návrhy by měly být vystaveny a měla by je doprovázet veřejnosti srozumitelná písemná hodnocení poroty. Samozřejmostí by měla být anonymita návrhů, stanovení cen a odměn, přesné a realistické zadání nejen obsahové a finanční, ale také časové. Základem je také dobře složená porota, přezkušovatel soutěžních návrhů a spolupráce s profesní komorou.

DISKUSE A SBORNÍK

Součástí symposia byly diskuse po každé přednášce a rozsáhlá panelová diskuse v závěru. Kompletní znění přednášek a vybrané diskusní příspěvky budou přetištěny ve sborníku ke konferenci, který bude vydán na podzim letošního roku.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva z 16. dubna 2010

MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE

Rektorát VUT, Antonínská 548/1, Brno
9. dubna 2010, 9–18 h

Přednášející:

- ┃ Peter Gero (bývalý hlavní architekt města Hamburk) – soutěžení v Hamburku
- ┃ Paula Huotelin (architektka) – architektonické soutěžení ve Finsku
- ┃ Veronika Křestanová, Jakub Matějček (právníci) – soutěže v právním systému ČR
- ┃ Miroslav Masák (architekt, soutěžní porotce) – architektonické soutěže v ČR v 60.–90. letech
- ┃ Georg Pendl (prezident Rakouské komory architektů a inženýrů) – zkušenosti se soutěžení v Rakousku
- ┃ Jiří Plos (právník, sekretář ČKA) – architekti a architektonické soutěžení v ČR
- ┃ Jan Sapák (architekt, člen PS pro soutěže ČKA) – princip architektonických soutěží
- ┃ Martin Svoboda (ředitel NTK) – zkušenosti vypisovatele

Foto: Markéta Pražanová

HOSPODAŘENÍ ENERGIÍ A ENERGETICKÁ NÁROČNOST BUDOV

ČSN EN 15603

ČKA uspořádala v rámci celoživotního vzdělávání architektů dne 12. května v zasedací místnosti Kanceláře ČKA v Praze přednášku Ing. Jiřího Šály na téma hospodaření energií. Ve svém vystoupení se zaměřil především na technickou podporu EPBD [1] souboru evropských technických norem. Mezi základní patří ČSN EN 15217 [5] a ČSN EN 15603 [6] spolu se zastřešujícím dokumentem TNI CEN/TR 15615 [7]. Zabýval se také vztahem těchto norem a vyhlášky č. 148/2007 Sb. [3].

Využití nového „evropského“ hodnocení ENB (energetická náročnost budov) pro účely závazného prokazování energetické kvality budov vyvolává potřebu jeho jednoznačnosti, opakovatelnosti, transparentnosti a kontrolovatelnosti. A vzhledem k návaznosti na EPBD i potřebu jednotnosti hodnocení v zemích EU, což vedlo ke zpracování jednotícího souboru evropských norem (EN) na technickou podporu EPBD. Proto je třeba brát společně projednané a odsouhlasené EN velmi vážně jako základní podmínku pro vzájemně srovnatelné výsledky a korektní obchodní vazby s partnery z EU (např. jimi stavěné či pronajímané budovy v ČR).

Rozsáhlost hodnocení ENB zapříčinila značný počet těchto technických norem. Jejich určení pro budovy vyvolalo přitom nutnou vazbu na národní stavební předpisy, možnosti a zvyklosti.

S nelehkou jednotící úlohou se vyrovnává soubor norem zastřešený „umbrella dokumentem“ přeloženým jako TNI CN/TR 15615 [7], kde jsou podrobně popsány principy stanovení ENB, celý provázaný soubor technických norem a jejich úloha pro hodnocení ENB. Pro stanovení celkové ENB, hodnocení pomocí požadavků na ENB, klasifikaci ENB a certifikaci ENB platí dvě přeložené základní technické normy ČSN EN 15217 [5] a ČSN EN 15603 [6].

Ostatní normy souboru podle [7] uvádí ekonomické hodnocení energetických soustav, podrobnosti dílčích výpočtů, okrajových podmínek, monitoringu a ověřování, termíny a definice. Tyto normy se postupně překládají. Významné a nejobtížnější je přitom doplňování vyžadovaných národních rozhodnutí a údajů, což provedení překladů komplikuje a zdržuje.

Podrobnosti k provedení zákonných povinností vůči ENB podle § 6a zákona č. 61/2008 Sb. [2] má v ČR poskytnout vyhláška č. 148/2007 Sb. [3], obsahující:

■ v § 4 [3] přehled **porovnávacích ukazatelů** a v příloze 1 odkaz na konkrétní ČSN, podle kterých se ověřují a hodnotí, v příloze 4 velmi schematický vzor jejich vyjádření v protokolu průkazu ENB,

■ v § 3 [3] slovní formulaci **požadavků na ENB** jako požadovaných hodnot ENB referenční budovy (definované v § 2 [3]), s odkazem na jejich stanovení v příloze 1 [3], kde se však uvádí jen klasifikační třídy ENB tabulkou s tím, že měrné spotřeby energie v kWh/(m².rok) ve třídě C jsou určeny pro vyjmenované druhy budov hodnotami referenčními (což není totéž co ENB referenční budovy). Rozhraní tříd C a D se přesto volně dovozuje a užívá jako požadovaná hodnota. V příloze 4 [3] se ve vzoru protokolu průkazu ENB vyžaduje stanovení ENB referenční budovy R_{rq} (GJ/rok),

■ v § 5 [3] základní obrysy bilanční výpočtové metody **ke stanovení ENB**, v přílohách 1 a 2 [3] doplněné o dílčí podrobnosti výpočtu a vstupní údaje, s odkazem na výše zmíněný soubor evropských norem,

■ v § 6 [3] obsah a způsob zpracování **průkazu ENB**, v příloze 4 [3] doplněný o vzor protokolu a grafické vyjádření.

Předpokládá se přitom, že zásadní technickou podporu této vyhlášky [3] poskytne právě soubor evropských norem na podporu EPBD (viz např. odkazy v příloze 1 [3]).

POROVNÁVACÍ UKAZATELE

Prvních sedm z nich se týká tepelně technických vlastností podle ČSN 73 0540-2 [4]. Dokladování plnění uvedených požadavků je léty ustálené jako doložení konkrétních hodnot spolu s jejich porovnáním s vyčíslenými požadavky (viz také příloha B normy [4]). Obvykle se provádí přiloženým výpisem výsledků počítačových programů. Požadavky této normy jsou koncipovány tak, že vedou k přímému využití při hodnocení ENB včetně dílčí klasifikace obálky budovy (v souladu s přílohou EPBD [1]).

Ve vzoru protokolu v příloze 4 [3] je však schéma dokladování tepelně technických vlastností budovy, které nelze rozumně vyplnit. Vzorová tabulka je určena jen pro jednu konstrukci, kritickou místnost a budovu, není zde předepsáno uvedení konkrétních hodnot výsledků ani požadav-

ků – chybí jak řádky, tak sloupce. Vzhledem k formální přehlednosti se však uvedená vzorová tabulka stává oblíbenou u některých stavebních úřadů, které ji důrazně vyžadují. Korektním způsobem se zákonná povinnost při požadovaném použití formy vzorové tabulky splní tak, že se vyplní předepsané hodnocení v běžné souhrnné slovní formě „ano/ne“ nebo „splňuje/nesplňuje“ (což samo o sobě nic nedokládá, a není tedy naplněním zákonné povinnosti „doložit“ [2], takže u takového hodnocení nelze zůstat, jak se často děje) a doplní se odkazem na přiložený výpis hodnot tepelně technického posouzení. U budov s povinností průkazu ENB podle odst. 2 v § 6a zákona [2] přitom musí být jen samé pozitivní hodnocení.

Ostatní čtyři porovnávací ukazatele týkající se technických zařízení se ve vzoru přílohy 4 [3] neuvádí, což je v rozporu s textem vyhlášky.

POŽADAVKY NA ENB

V samotné vyhlášce [3] je rozpor mezi textovou částí a přílohou 1. V textové části se deklaruje stanovení požadavků pomocí jasně definované referenční budovy se standardizovanou obálkou budovy a standardizovaným užíváním. Tomu neodpovídá příloha 1, kde se za požadavek vydává rozhraní mezi vyhovující (C) a nevyhovující (D) klasifikační třídou ENB. Tato hranice však zcela nečekaně nezávisí na základních určujících parametrech (geometrických, obsazenosti a způsobu užívání), na kterých závisí požadovaná standardizovaná obálka budovy a požadované standardizované užívání.

Správné stanovení požadavků je přitom stejně důležité jako stanovení ENB hodnocené budovy. Těto důležitosti zůstala vyhláška [3] hodně dlužna. Nesprávné nastavení požadavků vede k pomýleným závěrům o energetické kvalitě budovy při hodnocení ENB.

Podrobně problematiku nastavení a stanovení požadavků ENB rozebírá ČSN EN 15217 [5] včetně v EU jednotného způsobu určení hranic klasifikačních tříd (který vyhláška [3] také nerespektuje). K metodě referenční budovy, která nejlépe vystihuje vliv určujících parametrů, se zde uvádí, že celkový požadavek ENB se vypočítá pro budovu, která má stejné umístění, funkci, velikost apod., ale s vlastnostmi, jako je tepelně izolační úroveň, účinnost topné soustavy, rozvrhy činnosti, vnitřní tepelné zisky apod., nahrazenými referenčními hodnotami. S tím je v souladu definice referenční budovy v § 2 vyhlášky [3], ne však stanovení požadované hodnoty podle přílohy 1 [3]. Je zřejmé, že příloha 1 [3] je při konkretizační požadavku metodou referenční budovy také v rozporu s evropskými pravidly podle ČSN EN 15217 [5].

Kromě metody referenční budovy umožňuje norma [5] vyjádření závislosti požadované hodnoty ENB na určujících parametrech analytickou metodou, kde se požadavek definuje jednoduchým vzorcem typu „požadavek = funkce (klíma, tvar, funkce budovy, apod.)“. Hodnoty v příloze 1 [3] nevyhovují ani této zjednodušené přibližné metodě stanovení požadavku ENB (která však není určena v textu vyhlášky [3]).

V normě [5] je zároveň zásadní vyjádření k nutné odlišnosti požadavků pro výpočtové a měřené hodnocení ENB. Pokud by tedy vyhláška uváděla možnost využití měřeného hodnocení ENB (např. pro hodnocení při nájmu a prodeji nebo při monitoringu energetického provozování budovy), pak by se požadavky stanovily pomocí provozních referenčních hodnot („benchmark“) zjištěných z měření dostatečného souboru obdobných budov. Vyjádření požadavku na měřené hodnocení provozně velmi podobných budov pak může být velmi podobné tabulce v příloze 1 vyhlášky [3]. Podmínkou je přitom jasné definování (úzkého) rozsahu určujících parametrů, pro které byl požadavek na měřené hodnocení ENB stanoven; mimo uvedené rozmezí pak tento požadavek neplatí.

Za povšimnutí stojí také doporučení hodnotit kromě výsledné ENB i její rozhodující dílčí složky (obálka budovy, vytápění, větrání a zvlhčování, chlazení a odvlhčování, přípravu TV a osvětlení). Znamenalo by to upřes-

nit ve vyhlášce [3] požadavky na jednotlivé složky. To je však v případě stanovení požadavku pomocí referenční budovy přirozená součást. V ČR se jako dílčí hodnotí jen obálka budovy podle přílohy C v ČSN 73 0540-2 [4], toto plně kompatibilní hodnocení se však zatím ve vyhlášce [3] nezměňuje (jakož ani další dílčí hodnocení). V tom se liší naše průkazy ENB od průkazů energeticky vyspělejších zemí EU včetně SR.

METODA STANOVENÍ ENB

Vyhláška [3] uvádí jen jednu principiální možnost stanovení – výpočtovou metodu, a to:

┆ shrnutím zásad metodiky v příloze 1,

┆ „podrobnosti výpočtu“ ve velmi nedostatečné podobě (což je zřejmé ze souboru evropských norem na podporu EPBD, uvedených v TNI CEN/TR 15615 [7], a také z neoficiální metodiky hodnocení pro národní kalkulační nástroj (NKN),

┆ „požadované vstupní údaje“ opět v nedostatečném rozsahu a s chybami (např. násobně převýšené hodnoty na přípravu TV, nedostatečný rozsah způsobů užívání – např. ve Spojeném království jich mají přes 170 – a jim odpovídajících „profilů“ potřebných vstupních údajů).

Podrobněji se základní strukturou stanovení ENB zabývá ČSN EN 15603 [6], která uvádí základní principy výpočtové metody a souběžně i měřené metody stanovení ENB. Důležité je nekompromisní konstatování, že výsledky těchto dvou druhů stanovení nelze bez poměrně složitých přepočtů navzájem porovnávat (oba typy hodnocení obsahují odlišné rozsahy hodnocených položek ENB a hodnocení jsou zpravidla prováděna za odlišných okrajových podmínek). Podporuje to zároveň i výše citované konstatování z ČSN EN 15217 [5] o odlišnosti požadavků pro výpočtovou a měřené hodnocení.

ČSN 15603 [6] zároveň podrobně popisuje vhodnost použití výpočtové metody pro stavební povolení, certifikaci za návrhových podmínek, průkaz ENB podle předpisu, optimalizaci úprav šetřících energií, průkazné ověřování, plánování regenerací. Souběžně se uvádí i vhodnost měřené metody pro průkaz ENB podle předpisu (avšak jen pro účely sledování způsobu provozování při správě budov, popř. pro průkaz ENB při prodeji nebo nájmu budov), při monitoringu provozu.

Výpočtové hodnocení má podle normy [6] za cíl určit celkovou roční potřebu energie, primární energii nebo emise CO₂. Výpočet se zahajuje důležitým rozhodnutím o případném rozdělení budovy na tepelné zóny a stanovením systémové hranice hodnocené budovy nebo tepelných zón, v ČR pro systém vnějších rozměrů. Výpočet se provádí intervalovou metodou (po sezónách, měsících, hodinách apod.), směr výpočtu přitom jde od energetických potřeb budovy k primárnímu zdroji, tedy opačně, než se šíří energie. Výpočet se přitom od počátku vede po jednotlivých energonositelích kvůli potřebě konečného dopočtení na úroveň primární energie pomocí faktorů energetické přeměny („konverzní faktory“), které jsou pro každý energonositel odlišné.

Vypočítají se tepelné potřeby budovy, tepelné zisky budovy a využitelné tepelné ztráty po jednotlivých zajišťovaných funkcích (vytápění s větráním a zvlhčováním, chlazení s odvlhčováním, příprava TV). Uvádí se dva postupy zohlednění využitelných tepelných zisků a ztrát – celostní (holistický) přístup, který vede k iteračnímu zpřesňování, nebo zjednodušený postup, který využívá smluvní faktory využitelnosti, čímž se umožní vyloučení iterací. V praxi se zpravidla využívá zjednodušený postup, jinak tomu není ani v ČR.

Poté se stanoví tepelné ztráty soustav technických zařízení budovy, elektrické a pomocné energie bez zdrojových zařízení budovy po jednotlivých zajišťovaných funkcích (vytápění, chlazení s odvlhčováním, příprava TV, větrání se zvlhčováním a osvětlení). Zahrnují se ztráty při sdílení v místě spotřeby, při rozvodu a skladování příslušné soustavy (pokud se nezahrnují na zdrojové straně). Výpočet v této části je bohužel neúměrně složitý ve vztahu ke stanoveným účinkům. Složitost je zčásti dána novostí tohoto segmentu výpočtu. Potřebného zjednodušení je možné docílit s využitím výpočtových analýz a zkušeností z praxe.

Následně se po jednotlivých zdrojích dopočítá vliv účinností zdrojů a jejich pomocných energií. Tak se získají jednotlivé složky celkové roční potřeby dodané energie, stále ještě po jednotlivých energonositelích. Podle vyhlášky [3] hodnocení ENB končí součtem na této úrovni.

V systému hodnocení podle EPBD [1] se však z celkové roční dodané energie ještě stanoví buď primární energie, nebo přepočtená dodaná energie na smluvní úroveň podobnou primární (pro smluvní národně určené konverzní faktory). Z nich se nakonec určí emise CO₂.

Metodika výpočtu byla v ČR zavedena formou NKN a následně speciálními energetickými nástavbami komerčních programů na hodnocení tepelné ochrany budov a tepelných soustav budov. Tvůrci programů navzájem spolupracují na doladění výpočtového nástroje tak, aby splnil podmínky evropského hodnocení při respektování vyhláškových omezení. Lze očekávat, že vývoj hodnocení ENB v ČR ještě ovlivní převklady evropských norem s národními údaji, vyhlášení jednotného národního souboru vstupních údajů a potřebná změna vyhlášky [3].

Souběžně se jedná o zjednodušení hodnocení ENB pro nejběžnější stavby. Pro rodinné a bytové domy s velmi nízkou potřebou tepla na vytápění je dobrým příkladem pro jiný účel zpracované zjednodušené výpočtové hodnocení v TNI 73 0329 [9] a TNI 73 0330 [10].

ZÁVĚR

Text vyhlášky č. 148/2007 Sb. [3] je v dobrém souladu s evropskými technickými normami na podporu EPBD [1], optimální soulad zajistí jen drobná doplnění či úpravy. Přílohy vyhlášky [3] jsou však v rozporu jak s textem vyhlášky, tak s těmito evropskými normami. V konečném důsledku tak neumožní věrohodné průkazné hodnocení podle společně odsouhlasených postupů uvedených v souboru evropských norem na podporu EPBD [1].

Proto lze jen uvítat, že při MPO vznikla pracovní skupina, ve které se zahájily práce na změně této vyhlášky.

Jiří Šála

Literatura

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2002/91/ES, o energetické náročnosti budov (EPBD); do právního řádu ČR transponována zákonem č. 177/2006 Sb., poslední úplné znění v [2].
- [2] Zákon č. 61/2008 Sb., úplné znění zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, jak vyplývá z pozdějších změn.
- [3] Vyhláška č. 148/2007 Sb., o energetické náročnosti budov (k provedení § 6a v [2]).
- [4] ČSN 73 0540-2:2007 Tepelná ochrana budov – Část 2: Požadavky.
- [5] ČSN EN 15217 (73 0324):2008 Energetická náročnost budov – Metody pro vyjádření energetické náročnosti a energetickou certifikaci budov.
- [6] ČSN EN 15603 (73 0326):2009 Energetická náročnost budov – Celková potřeba energie a definice energetických hodnocení.
- [7] TNI CEN/TR 15615 (73 0310):2009 Vysvětlení obecných vztahů mezi různými evropskými normami a směrnicí o energetické náročnosti budov (EPBD) – Zastřešující dokument.
- [8] ČSN EN 15459 (06 0405):2008 Energetická náročnost budov – Postupy pro ekonomické hodnocení energetických soustav v budovách (dosud v angličtině, překládá se).
- [9] TNI 73 0329:2009 Zjednodušené výpočtové hodnocení a klasifikace budov s velmi nízkou potřebou tepla na vytápění – Rodinné domy.
- [10] TNI 73 0330:2009 Zjednodušené výpočtové hodnocení a klasifikace budov s velmi nízkou potřebou tepla na vytápění – Bytové domy.

PŘÍLOHA A – NORMY NA PODPORU EPBD USPOŘÁDANÉ HIERARCHICKY PODLE ÚČELU [3]

Číslo EN   Název normy

Část 1 – Normy týkající se výpočtu celkové spotřeby energie budov (založeném na výsledcích podle norem v části 2)

EN 15217	Energetická náročnost budov – Metody pro vyjádření energetické náročnosti a energetickou certifikaci budov [ČSN EN 15217 (73 0324):2008]
EN 15603	Energetická náročnost budov – Celková potřeba energie a definice energetických hodnocení [ČSN EN 15603 (73 0326):2008]
EN 15459	Energetická náročnost budov – Postupy pro ekonomické hodnocení energetických soustav v budovách [ČSN EN 15459 (06 0405):2008]

Část 2 – Normy týkající se výpočtu dodané energie budov (založeném na příslušných výsledcích podle norem v části 3)

EN 15316-1	Tepelné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení energetických potřeb a účinností soustavy – Část 1: Všeobecné požadavky [ČSN EN 15316-1 (06 0401):2008]
EN 15316-2-1	Tepelné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení energetických potřeb a účinností soustavy – Část 2-1: Sdílení tepla pro vytápění [ČSN EN 15316-2-1 (06 0401):2008]

Číslo EN	Název normy	Číslo EN	Název normy	
EN 15316-4	Teplné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení energetických potřeb a účinností soustavy – [ČSN EN 15316-4-5 (06 0401)] – Část 4-1: Výroba tepla na vytápění, spalovací soustavy, kotle [2009] – Část 4-2: Výroba tepla na vytápění, tepelná čerpadla [2009] – Část 4-3: Výroba tepla na vytápění, tepelné sluneční soustavy [2008] – Část 4-4: Výroba tepla na vytápění, kombinovaná výroba elektřiny a tepla integrovaná do budovy [2008] – Část 4-5: Výroba tepla na vytápění, účinnost a vlastnosti dálkového vytápění a soustav o velkém objemu [2008] – Část 4-6: Výroba tepla na vytápění, fotovoltaické systémy [2008] – Část 4-7: Výroba tepla na vytápění, soustavy na spalování biomasy [2008]	EN 13779	Větrání nebytových budov – Základní požadavky na větrací a klimatizační zařízení [ČSN EN 13779 (12 7007):2007]	
EN 15316-2-3	Teplné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení energetických potřeb a účinností soustavy – Část 2-3: Rozvody tepla pro vytápění [ČSN EN 15316-2-3 (06 0401):2008]	Část 4C – Normy k podpoře výše uvedených – Přehřívání a protisluneční ochrana	EN ISO 13791	Teplné chování budov – Výpočet vnitřních teplot v místnosti v letním období bez strojního chlazení – Základní kritéria pro validační postupy [ČSN EN ISO 13791 (73 0318):2005]
EN 15316-3	Teplné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení energetických potřeb a účinností soustavy – [ČSN EN 15316-3-x (06 0401)] – Část 3-1: Soustavy teplé vody, charakteristiky potřeb (požadavky na odběr vody) [2008] – Část 3-2: Soustavy teplé vody, rozvody [2008] – Část 3-3: Soustavy teplé vody, příprava [2008]	EN ISO 13792	Teplné chování budov – Výpočet vnitřních teplot v místnosti v letním období bez strojního chlazení – Zjednodušené metody [ČSN EN ISO 13792 (73 0320):2005]	
EN 15243	Větrání budov – Výpočet teplot v místnosti, tepelné zátěže a energie pro budovy s klimatizačními systémy [ČSN EN 15243 (12 7027):2008]	EN 13363-1 +A1	Zařízení protisluneční ochrany kombinované se zasklením – Výpočet propustnosti sluneční energie a světla – Část 1: Zjednodušená metoda [ČSN EN ISO 13363-1+A1 (73 0303):2008]	
EN 15377	Teplné soustavy v budovách – Návrh zabudované vodní velkoplošné otopné a chladicí soustavy – [ČSN EN 15377-x (06 0403)] – Část 1: Stanovení návrhového topného a chladicího výkonu [2009] – Část 2: Návrh, dimenzování a montáž [2009] – Část 3: Optimalizace pro užití obnovitelných energetických zdrojů [2008]	EN 13363-2	Zařízení protisluneční ochrany kombinované se zasklením – Výpočet propustnosti sluneční energie a světla – Část 2: Podrobná výpočtová metoda [ČSN EN ISO 13363-2 (73 0303):2006]	
EN 15241	Větrání budov – Výpočtové metody ke stanovení energetických ztrát způsobených větráním a infiltrací v komerčních budovách [ČSN EN 15241 (12 7024):2007]	Část 4D – Normy k podpoře výše uvedených – Vnitřní podmínky a venkovní klima	CEN/CR 1752	Větrání budov – Návrhová kritéria pro vnitřní prostředí [Nebyla zavedena do soustavy ČSN]
EN 15232	Energetická náročnost budov – Vliv automatizace, řízení a správy budov [ČSN EN 15232 (73 0327): 2008]	EN 15251	Vstupní parametry vnitřního prostředí pro návrh a posouzení energetické náročnosti budov s ohledem na kvalitu vnitřního vzduchu, teplotního prostředí, osvětlení a akustiky [ČSN EN 15251 (12 7028):2007]	
EN 15193	Energetická náročnost budov – Energetické požadavky na osvětlení [ČSN EN 15193 (73 0327): 2008]	EN ISO 15927-1	Teplné vlhkostní chování budov – Výpočet a uvádění klimatických dat – Část 1: Měsíční a roční průměry jednotlivých meteorologických prvků [ČSN EN ISO 15927-1 (73 0315):2004]	
Část 3 – Normy týkající se výpočtu energie potřebné na vytápění a chlazení		prEN ISO 15927-2	Teplné vlhkostní chování budov – Výpočet a uvádění klimatických dat – Část 2: Hodinová data pro návrh chladicí zátěže [po schválení bude převzata jako ČSN]	
EN ISO 13790	Energetická náročnost budov – Výpočet potřeby energie na vytápění a chlazení [ČSN EN ISO 13790 (73 0317):2009]	prEN ISO 15927-3	Teplné vlhkostní chování budov – Výpočet a uvádění klimatických dat – Část 3: Výpočet součinitele větem hnaného deště pro svislé povrchy z hodinových dat větru a deště [po schválení bude převzata jako ČSN]	
EN 15255	Energetická náročnost budov – Výpočet chladicího výkonu pro odvod citelného tepla z místnosti – Obecná kritéria a ověřovací postupy [ČSN EN 15255 (73 0323):2008]	EN ISO 15927-4	Teplné vlhkostní chování budov – Výpočet a uvádění klimatických dat – Část 4: Hodinová data pro posuzování roční energetické potřeby pro vytápění a chlazení [ČSN EN ISO 15927-4 (73 0315): 2006]	
EN 15265	Energetická náročnost budov – Výpočet potřeby tepla na vytápění a chlazení dynamickými metodami – Obecná kritéria a ověřovací postupy [ČSN EN 15265 (73 0325):2008]	EN ISO 15927-5	Teplné vlhkostní chování budov – Výpočet a uvádění klimatických dat – Část 5: Data pro návrhové tepelné zatížení pro vytápěný prostor [ČSN EN ISO 15927-5 (73 0315):2005]	
Část 4A – Normy k podpoře výše uvedených – Tepelné chování stavebních konstrukcí		EN ISO 15927-6	Teplné vlhkostní chování budov – Výpočet a uvádění klimatických dat – Část 6: Časové souhryny teplotních rozdílů (dostupné) [ČSN EN ISO 15927-6 (73 0315):2008]	
EN ISO 13789	Teplné chování budov – Měrné toky tepla prostupem a větráním – Výpočtová metoda [ČSN EN ISO 13789 (73 0565):2008]	Část 4E – Normy k podpoře výše uvedených – Definice a terminologie	EN ISO 7345	Tepelná izolace – Fyzikální veličiny a definice [ČSN EN ISO 7345 (73 0553):1997]
EN ISO 13786	Teplné chování stavebních dílců – Dynamické tepelné charakteristiky – Výpočtové metody [ČSN EN ISO 13786 (73 0563):2008]	EN ISO 9288	Tepelná izolace – Šíření tepla sáláním – Fyzikální veličiny a definice [ČSN EN ISO 9288 (73 0555):1998]	
EN ISO 6946	Stavební prvky a stavební konstrukce – Tepelný odpor a součinitel prostupu tepla – Výpočtová metoda [ČSN EN ISO 6946 (73 0558):2008]	EN ISO 9251	Tepelná izolace – Podmínky šíření tepla a vlastnosti materiálů – Slovník [ČSN EN ISO 9251 (73 0552):1997]	
EN ISO 13370	Teplné chování budov – Přenos tepla zeminou – Výpočtové metody [ČSN EN ISO 13370 (73 0559):2008]	EN 12792	Větrání budov – Značky, terminologie a grafické značky [ČSN EN 12792 (12 0001):2007]	
EN 13947	Teplné chování lehkých obvodových plášťů – Výpočet součinitele prostupu tepla [ČSN EN 13947 (73 0321):2007]	Část 5 – Normy týkající se monitoringu a ověřování energetické náročnosti	EN 12599	Větrání budov – Zkušební postupy a měřicí metody pro přejímky instalovaných větracích a klimatizačních systémů [ČSN EN 12599 (12 7031):2001]
EN ISO 10077-1	Teplné chování oken, dveří a okenic – Výpočet součinitele prostupu tepla – Část 1: Všeobecně [ČSN EN ISO 10077-1 (73 0567):2007]	EN 13829	Teplné chování budov – Stanovení průvzdušnosti budov – Tlaková metoda [ČSN EN 13829 (730577):2001]	
EN ISO 10077-2	Teplné chování oken, dveří a okenic – Výpočet součinitele prostupu tepla – Část 2: Výpočtová metoda pro rámy [ČSN EN ISO 10077-2 (73 0567):2004]	EN ISO 12569	Teplné vlastnosti budov – Stanovení výměny vzduchu v budovách – Metoda změny koncentrace indikačního plynu [ČSN EN ISO 12569 (73 0311):2002]	
EN ISO 10211	Teplné mosty ve stavebních konstrukcích – Výpočet tepelných toků a povrchových teplot – Podrobné výpočty [ČSN EN ISO 10211 (73 0551):2008]	EN 13187	Teplné chování budov – Kvalitativní určení tepelných nepravidlostí v pláštích budov – Infračervená metoda [ČSN EN 13187 (73 0560):1999]	
EN ISO 14683	Teplné mosty ve stavebních konstrukcích – Lineární činitel prostupu tepla – Zjednodušené postupy a orientační hodnoty [ČSN EN ISO 14683 (73 0561):2008]	EN 15378	Teplné soustavy v budovách – Kontrola kotlů a tepelných soustav [ČSN EN 15378 (06 0402):2008]	
EN ISO 10456	Stavební materiály a výrobky – Tepelné vlhkostní vlastnosti – Tabulkové návrhové hodnoty a postupy stanovení deklarovaných a návrhových tepelných hodnot [ČSN EN ISO 10456 (73 0574):2008]	EN 15239	Větrání budov – Energetická náročnost budov – Směrnice pro kontrolu systémů větrání [ČSN EN 15239 (12 0015):2007]	
Část 4B – Normy k podpoře výše uvedených – Větrání a infiltrace vzduchu		EN 15240	Větrání budov – Energetická náročnost budov – Směrnice pro kontrolu klimatizačních systémů [ČSN EN 15240 (12 0014):2007]	
EN 13465	Větrání budov – Výpočtové metody pro stanovení průtoku vzduchu v obydlích [ČSN EN 13465 (12 7020):2004]			
EN 15242	Větrání budov – Výpočtové metody pro stanovení průtoku vzduchu v budovách včetně filtrace [ČSN EN 15242 (12 7026):2007]			

PASIVNÍ KONCEPT IV – ENERGON

Přetiskujeme poslední díl přednášky akad. arch. Aleše Brotánka, která se v loňském roce věnovala tématu Zelená úsporám. Přinášíme v ní pozitivní příklad administrativní budovy Energonu v německém Ulmu, který by nemohl vzniknout bez návrhového softwaru. Tato stavba je ukázkou toho, jak je možné stavět chytře a úsporně v kvalitě pasivního domu i administrativní budovy.

Velké administrativní budovy mívají velké vnitřní zisky. Proto bývají větší problémy s formou chlazení než s vytápěním, a proto i s technickým zázemím. K obdobné administrativní budově, jako je tato, „běžně“ postavené, by to znamenalo přidat ještě tak 1/2 patra na technologii vytápění a jedno patro na technologii chlazení.

V tomto případě to neplatí, neboť na celý technický provoz budovy stačí dvě chodby. Jedna v podkrovní a druhá v suterénu. Problém chlazení přitom není třeba řešit složitou technologií, jak se většinou děje, když chlad je dostupný na celém světě v podloží každé stavby v zemské kůře. Energon je demonstrací, jak se dá řešit jednoduše to, co se běžně řeší draho a složitě. Masivní konstrukce železobetonového stropu obvyklá u větších budov je ponechána jako tepelný setrvačnick tl. 300 mm (bez podhledu a dvojité podlahy) a ta sama po většinu roku stačí pro zabezpečení stability vnitřního prostředí. Pokud v extrémních zimních a tropických letních dnech je třeba chlazení nebo přehřívání, probíhá aktivováním betonu ve stropní/podlahové desce. Tudy protéká registry voda příslušné teploty. V případě dnů, kdy je třeba topit, voda 21–23 °C teplá a ve dnech, kdy je třeba chladit, voda o teplotě 19 °C. V obyvatelém prostředí tak nedochází k potřebě prudce měnit režimy a obyvatelé se nevystavují pobytu v prostředí s prouděním vzduchu ve velkých objemech. Výměna vzduchu je podle hygienických potřeb řízena čidly hlídajícími koncentraci CO₂. V létě i v zimě nikdo ani necítí, že se topí nebo chladí, je zde příjemně. Chlad je získáván pomocí 100 m hlubokých vrtů a dvou běžných vodních čerpadel o příkonu 3kW, která prohánějí vodu potrubím ve vrtech. Ta, po namíchání na potřebnou teplotu, přes registry aktivují beton v podlahách. Je zde využívána pouze sálavá složka povrchových teplot. Okna, která jsou důsledně jen ve velikosti potřebné z hlediska osvětlení, automaticky nastaví účinné stínění kdykoli, když nastane přímý sluneční tok. Ten by jinak rychle destabilizoval vyvážené vlastnosti setrvačného vnitřního prostředí. (Mimochodem, podobný systém řešení oken dobře funguje na administrativní budově firmy Skanska, možná, že se pro sebe poučila.)

REALIZOVANÁ OPATŘENÍ = PASIVAČNÍ PRVKY

- | 300 mm izolace minerální vlnou v lehkém dřevěném obvodovém plášti budovy,
- | řízené větrání s rekuperací odpadního tepla,
- | okna s tepelnou izolací rámu a trojskly s $U = 0,85 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$,
- | 100 m hluboké vrty, které jsou nákladově nejvýhodnější,
- | stropy monolitického skeletu (akumulační setrvačnick) o síle 300 mm vybaveny při betonování potrubními registry k aktivaci betonu,
- | solární kolektory na ohřev teplé užitkové vody a fotovoltaická střešní fólie.

Není třeba dodávat, že takové jednoduché řešení má také zásadní vliv na úsporu investičních prostředků.

Protože se tento princip osvědčil, má řadu následovníků, například loni kolaudovanou administrativní budovu v Rakousku s názvem E-BASE. Vnější forma je zcela odlišná, i když technické principy jsou shodné. Zajímavá je velkoplošná žaluzie prosklení jižní fasády, kde se střídají prosklené negativně odkloněné plochy od svislé osy se stínícími plochami fotovoltaických panelů tak, aby sluneční tok byl využíván racionálně především k osvětlení. Budova byla samozřejmě modelována na softwaru PHPP. Celoevropsky nepoužívanější nástroj pro návrh pasivních domů je teď dostupný i v češtině. Jednoduché ovládání umožňuje architektům a projektantům spolehlivě vypočítat energetickou bilanci a optimalizovat své návrhy za 4165 Kč vč. DPH, k zakoupení na www.pasivnidomy.cz. Tato cena je neobvykle nízká i díky profesorovi Feistovi, kterému jde především o to, aby se domy navrhovaly co nejvíce rozumně. Je to v podstatě cena překladu a přímých nákladů, nikoli komerční cena.

Program Zelená úsporám je orientován na zvýšení zájmu o pasivní domy právě proto, že představují největší přínos k ochraně klimatu, a k tomuto účelu jsou japonské prostředky předurčeny.

Parametry tohoto programu jsou nepatrně odlišné od definic profesora Feista, ale nikoli principiálně, proto je také na závěr uvádím pro úplnost orientace v problému.

POŽADOVANÉ PARAMETRY PASIVNÍCH DOMŮ DLE PROGRAMU ZELENÉ ÚSPORÁM

< 20 kWh/(m^{2a}) pro RD; < 15 kWh/(m^{2a}) pro BD

| maximální roční měrná potřeba tepla na vytápění pasivního domu

< 0,6 h-1

| celková průvzdušnost obálky budovy n50

< 60 kWh/(m^{2a})

| maximální roční celková měrná potřeba primární energie pasivního domu (vytápění, teplá voda, pomocná energie bez domácích spotřebičů a osvětlení)

Aleš Brotánek

Text vznikl s použitím materiálů a informací Centra pasivního domu.

REKONSTRUKCE KARLOVA MOSTU

Současná oprava Karlova mostu se těší velkému zájmu veřejnosti a médií, ale je také kritizována z mnoha stran. Zdrucující kritiku vyslovila i takzvaná Asociace sdružení na ochranu a rozvoj kulturního dědictví ČR, která dokonce podala na vlastníka mostu, kterým je město Praha, několik žalob. Zdůvodnila je způsobem, jakým je oprava prováděna. Přinášíme stanovisko ČKA a Ústavu památkové péče FA ČVUT k této problematice.

Karlův most je především naše národní kulturní památka a jako takový je považován za architektonicky a urbanisticky významnou stavbu. Je součástí Pražské památkové rezervace, a je tedy i součástí Světového kulturního dědictví UNESCO. Přesvědčivě dokazuje vysokou úroveň středověkého stavitelství v českých zemích. Jeho stavba započala v roce 1357 a skončila až v patnáctém století. Most prošel ve své historii dlouhým vývojem i několika haváriemi (dnes je nejznámější protržení mostních oblouků po povodni v roce 1890) a také se přes něj převalilo několik válečných konfliktů. Společnost se však v minulosti vždy snažila uvést most do stavu před havárií, tedy do stavu v jakém ho převzala od generací předchozích.

ETAPY OPRAVY KARLOVA MOSTU

1. etapa, statické zajištění dvou původních mostních pilířů č. 8 a 9 při Malostranském břehu, proběhla v letech 2005–2006 a nejsou proti ní zásadní připomínky.

2. etapa, probíhající v současné době, zahrnuje postupné rozebrání kamenného zábradlí, vybudování nové betonové mostovky a stříkané tekuté hydroizolace proti pronikání vody do spodních částí mostních konstrukcí, vydláždění vozovky a postupné znovuosazení kamenného zábradlí. K mostovce a izolaci nejsou také v podstatě velké připomínky, kritika se týká hlavně kamenických prací při rozebírání kamenného zábradlí, vyřazování některých původních kamenů, dále na více místech nekvalitně provedenému novému osazení kamenných parapetů a zbytečně velkému množství nových dilatačních spar, vyplněných nevhodným materiálem, plastickým tmelem – polyuretanem. Na původním tělese mostu podobné dilatační spáry nebyly.

3. etapa, která ještě nezačala, je považována za zásadní, protože se bude týkat opravy kamenného pláště spodních částí mostních oblouků a pilířů a také opravy narušené konstrukce některých mostních oblouků. O způsobu opravy se jedná.

UZAVŘENÁ KONFERENCE KARLŮV MOST

Letos v únoru jsem byl vyzván, abych zastupoval ČKA na jednání o opravě Karlova mostu, které se konalo v sídle Svazu podnikatelů ve stavebnictví. Jednání bylo svoláno z iniciativy Magistrátu hlavního města Prahy Odborem městského investora, jehož zástupce se však tohoto ani žádných dalších zasedání neúčastnil. Následovaly další schůzky a pochopil jsem, že tato akce byla vyvolána spíše snahou dodavatele stavby, který se pokusil vytvořit skupinu „nezávislých“ odborníků a na základě jejich názorů odpovědět kritikům opravy. Po vzájemné dohodě se organizováním schůzek a shromažďováním příspěvků ujal Stavební fakulta ČVUT, která založila pod názvem „Uzavřená

konference Karlův most“ webové stránky, přístupné pouze osloveným účastníkům.

Schůzek se účastnili: Ing. Doksanský (gen. ředitel SMP CZ – dodavatel stavby), Ing. Kara (firma Mott MacDonald – technický dozor stavby), Ing. Matyáš (SPS), profesoři Kohoutková (děkanka FSv ČVUT), Bittnar, Křížek, Křístek, Šejnoha, Milan Pavlík (všichni FSv ČVUT), doc. Kolísko (Kloknerův ústav), Ing. Štěpán (ČSSI), doc. Příkryl (PřF UK), Ing. Mach. (ČKAIT), doc. Štulc (ICOMOS a ÚP NPÚ), arch. Chudárek (ÚP NPÚ – památkový dozor), Ing. arch. Bárta (Klub za starou Prahu) a Ing. arch. Merger (ČKA). Na další schůzky této skupiny jsem přizval ke spolupráci také architekta Miroslava Cikána, který má zkušenosti v oboru rekonstrukcí památkových objektů a učí tento obor na Fakultě architektury ČVUT, aby se mnou naši komoru zastupoval.

PROBÍHÁ OPRAVA SKUTEČNĚ KVALITNĚ?

V průběhu schůzek účastníků konference, které následovaly, začalo převažovat, jak již ze složení skupiny vyplývá, spíše technicistní posuzování současné opravy, obhajoba práce dodavatele stavby a poměrně značné podcenění památkové ochrany. Někteří účastníci tvrdili, že prioritní je statická záchrana mostu a to ostatní je vlastně podružné, protože na mostě již vlastně nezůstalo nic původního – autentického, z doby stavby mostu. Zazněl zde dokonce názor, že významným kritériem pro záchrana mostu je jeho turistická atraktivita! Toto sdělení je samozřejmě poněkud zjednodušené, protože debaty byly dlouhé a mnohdy vzrušené. Pod dojemem z vývoje těchto jednání se dalších schůzek neúčastnili arch. Chudárek a arch. Bárta. Vzhledem k technickému zaměření většiny výše zmíněných členů skupiny expertů, ve svých oborech jistě špičkových odborníků, jsem často v jejich závěrech dokonce pociťoval jakousi profesní solidaritu s dodavatelem i technickým dozorem stavby a navrhované výstupy jako účelově směřované. Společně s architektem Cikánem jsme vyjadřovali stanoviska, která často nekorespondovala s názory ostatních účastníků, a v závěrečném souhrnu názorů, kterým byla práce skupiny uzavřena, se většina našich názorů neobjevila. V úvodu k Souhrnu názorů, který byl formulován na Stavební fakultě a ostatním členům expertní skupiny byl předložen k podpisu, třebaže uznávám kvalitu první etapy opravy a pravděpodobně i dobře provedené práce na betonové mostovce a vodorovné hydroizolaci, bylo i tvrzení, že práce jsou prováděny ve velmi dobré kvalitě. Proto jsem odmítl tento dokument signovat. Pozornost si zaslouží i skutečnost, že zástupci dodavatele a technického dozoru, kteří se účastnili všech jednání a jejichž stanoviska jsou uváděna ve výsledném dokumentu, na seznamu řešitelů úkolu nejsou uvedeni.

HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY ČKA A ARCHITEKTŮ

! Kamenické práce prováděla firma, která nemá zkušenosti s rekonstrukcemi památkových objektů, a byly prováděny bez účasti restaurátorů.

! Problematický výběr malt od firmy MAPEI. Vybraná pojiva mají vysokou pevnost a mohou být příčinou vzniku trhlin v kamenných blocích zábradlí. Složení těchto malt je výrobním patentem výrobce a není známé. Při dalších opravách v budoucnosti nebude tedy na co navazovat a přizpůsobit se.

! Nedostatečný stavebně historický průzkum v rozporu s metodikou NPÚ.

! Aplikace současných norem na statické zajištění mostu, která vedla k návrhu nadměrného počtu nových dilatačních spar a k jejich zcela nevhodnému provedení vzhledem k historické hodnotě mostu (trvale pružný polyuretan). Pro ilustraci ocituji výrok architekta Cikána: Památka ve smyslu paměť si pamatuje „neum“ doby svého vzniku. Je-li to dílo tak významné jako Karlův most, pak nelze doporučit nad „neumem“ zkoušet svůj „um“ tam, kde to není vhodné. Nebyli-li dilatováni, ať tak zůstane

chybou, kterou generace budou opravovat, a ne že „gumou“ (míněn trvale pružný tmel) ukážou, jak se to teď v roce 2010 s „gumou“ dělá, a ne že ho svým vědeckým umem „rozdělíme na kusy“, protože to „umíme“.

! Zásadní připomínkou z pohledu člena ČKA byla neúčast zkušeného autorizovaného architekta, jak v projektovém týmu, tak v celém průběhu oprav mostu. Požadavek na účast autorizovaného architekta byl vznesen již ve stanovisku Národního památkového ústavu a nebyl v průběhu projektových prací i stavby důsledně dodržován.

Je však možné konstatovat, že autorizovaný architekt Tomáš Šantavý byl pouze občas přizván ke spolupráci na vyzvání projektového týmu (PÚDIS) a také že nebyly důsledně ochráněny všechny památkové hodnoty mostu, tak jak je ve svém stanovisku definoval Národní památkový ústav.

POKUTA ZA ŠPATNĚ PROVÁDĚNOU OPRAVU

Události mají stále poměrně rychlý spád. Krajský úřad Plzeň udělil vlastníkovému mostu (městu Praha) pokutu 3,25 milionu Kč za špatně prováděnou opravu a poškození národní kulturní památky a bylo také podáno trestní oznámení na ředitele magistrátního Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Jana Kněžínka, které bylo později zrušeno. Stavba není dosud předána a památkový dozor připravuje soupis vad. Domnívám se, že vyřešení všech zmíněných problémů bude ke škodě věci trvat ještě poměrně dlouho.

Od začátku tohoto roku se dodavatel stavby (firma SMP CZ) společně s technickým dozorem (firma Mott McDonald) a Magistrátem hlavního města Prahy snaží přesvědčit veřejnost, že se o Karlův most vzorně starají, na jeho opravu jsou vynakládány velké finanční prostředky a oprava probíhá ve velmi dobré kvalitě. Pod jejich záštitou, se sponzorskými příspěvky zmíněných firem, se konalo několik konferencí o Karlově mostu a v prostoru Kampy byla otevřena výstava velkoformátových fotografií o jeho historii i o jeho opravě. Výstavu realizovala produkční firma zkušené Olgy Menzelové Kelymanové a je jistě zajímavá. Nemohu se ovšem zbavit dojmu, že více než o záchranu mostu jde jmenovaným u těchto akcí zejména o záchranu vlastních pozic a o obhajobu před kritikou veřejnosti.

V ČELE TÝMU MUSÍ STÁT SKUTEČNÍ ODBORNÍCI

Poslední oprava Karlova mostu proběhla v polovině sedmdesátých let minulého století a nebyla provedena kvalitně. Současný nedobry stav je způsoben také dlouhodobým nedostatkem průběžné údržby mostu jeho vlastníkem. Věci došly dost daleko a dnes se hledá cesta k nápravě. Domnívám se, že nelze vše, co bylo provedeno v rámci současné opravy,

Protřzení mostních oblouků po povodni v roce 1890

paušálně odsoudit, ale nelze také nepřiznat její vady. Veřejný zájem si žádá, aby chyby, ke kterým došlo a které lze opravit, byly odstraněny a především aby s poučením ze současných zkušeností a nedostatků bylo přistoupeno k provedení třetí, významné etapy opravy. Není možné začít, dokud se nezlepší vzájemné vztahy a vzájemný respekt všech zúčastněných, tj. vlastníka a investora, projektanta, dodavatele a technického dozoru s orgány památkové péče a památkového dozoru. V čele projekčního týmu by měla stát všemi zúčastněnými respektovaná osoba, nejlépe autorizovaný architekt s velkými zkušenostmi v oblasti památkové ochrany, která by následně prováděla i dozor nad prováděním stavby. Především je také nutné splnit požadavky kvalitně provedeného stavebně historického průzkumu.

Po skončení oprav je nutné, aby byla vybrána zkušená odborná firma, disponující zkušenými kameníky a spolupracující s restaurátory, která bude provádět kontinuální dozor a údržbu mostu tak, aby po letech nedošlo k nutnosti dalších rozsáhlých oprav zaviněných jako dnes dlouhodobou neúdržbou.

Jiří Merger,
předseda pracovní skupiny pro památkovou péči ČKA

STANOVISKO ÚSTAVU PAMÁTKOVÉ PÉČE FA ČVUT

V současné době se dokončuje II. etapa rozsáhlé opravy Národní kulturní památky Karlův most v Praze. Oprava je prováděna vyhraněnou mediální kampaní, ve které se kvůli mnohdy protichůdným stanoviskům vytrácí podstata věci, jasná odpověď nejen na otázku – jakým způsobem a v jaké kvalitě probíhají realizační práce, ale i na otázku – proč tomu tak je?

Nechceme negovat veškeré realizované práce, ale nelze zastírat, že z posouzení dosavadních výsledků prováděných prací při opravě kamenného pláště Karlova mostu vyplývá řada závažných nedostatků.

Mezi tyto nedostatky patří zejména: opominutí kvalifikovaného primárního konzervačního ošetření starých kamenných prvků a jejich nadměrná výměna (včetně ztráty části odstrojených historických prvků), nešetrné zacházení a nevhodný způsob opracování stávajících kamenných bloků (poškození kamene při neoborné manipulaci odstrojených prvků, rozřezávání kvádrů, používání řezaných bloků namísto kamenicky vyrobených, nerespektování zásad kamenického řemesla při osazování bloků), opomenutí multikriteriálního hlediska při posuzování hodnot kamenných bloků a uplatňování jednostranného hlediska při jejich výměně (zohledňující pouze kvalitu horniny), aplikace některých značně problematických či ne zcela dostatečně ověřených materiálů (sterilita a nevhodné vlastnosti spárovacích směsí) apod. V principu mimořádně problematické je vnášení zcela nového prvku vytvářením ahistorických dilatačních spár, vyplněných navíc plastickými tmely, které se svou výrazností a kresbou nepatřičně uplatňují v pohledově exponovaných partiích. Nelze opominout i další nešvary, vyplývající z neodborného přístupu k památce, jako např. disharmonické zpracování doplňků, lajdácké slícování nových kamenů se starými bloky v řadě případů, nahodilost volby šíře a hloubky spár v dopl-

ňovaném zdivu, naprosto neakceptovatelné úpravy s rozmýváním spárovací směsí po povrchu zdiva apod.

Je evidentní, že oprava Karlova mostu je pojata spíše jako oprava běžné mostní konstrukce, a zásadní chyby a nedostatky tedy vyplývají z přehlížení elementárního požadavku – přistupovat ke Karlovu mostu jako k významné architektonické památce:

1) Byla zcela ignorována metodika památkové péče i platné standardy pro projektování obnovy stavebních památek. Alarmující je, že projekt nezajišťuje subjekt se zkušenostmi v oblasti restaurování a konzervace památek. Evidentně při opravě chybí vůdčí osobnost architekta, kvalitního vedoucího projektanta, který by prokázal znalost metodiky a skvělé výsledky a zkušenosti v oblasti péče o architektonické dědictví. Úlohu a povinnosti v oboru zkušeného zodpovědného projektanta nelze nahradit komisemi, byť složenými z odborných kapacit první třídy. Absence tohoto článku je evidentní.

2) To, že bylo povoleno zahájení stavby bez podrobného realizačního projektu, je v případě obnovy památek vždy nežádoucí. Při opravě tak významné a technicky náročné památky, jako je Karlův most, se jedná o jev přímo alarmující. Výběr zhotovitele podle projektu pro stavební povolení vede k technické nevyjasněnosti realizace, k zastírání nedostatečné odborné způsobilosti zpracovatele projektu, k nedoocnění skutečné náročnosti prací a vzhledem k nepřesným specifikacím prací i k velmi nevěrohodným odhadům finančních prostředků. To, že

se provádějí práce bez fundovaně zpracovaného detailního realizačního projektu, zakládá budoucí konflikty, nekvalitní práci i riziko plýtvání finančními prostředky.

3) Z realizovaných úprav na Karlově mostě je zřejmé, že byla vybrána firma, která nemá prakticky žádné zkušenosti s opravami památek, natož s jejich restaurováním a konzervací, což má řadu negativních dopadů na autenticitu památky. To je velmi nesprávný postup, v případě opravy památky tohoto významu se jedná o jev skandální.

ZÁVĚR:

Jsme znepokojeni nejen přehlížením významu vynikající historické památky, ale i zamlžováním, omlouváním či chlácholivým bagatelizováním závažných nedostatků realizačních prací.

Domníváme se, že je proto zapotřebí nezastírat před veřejností informace o negativním dopadu zvoleného přístupu, obzvláště když ohrožuje jednu z našich vynikajících památek. Ignorování potřeby citlivého zacházení s památkami je bohužel čím dál tím rozšířenější praxí a stává se v poslední době obecně tolerovanou normou. Celá kauza proto volá, kromě nápravy této akce, také po přehodnocení dnes převažujících stereotypů a rutinních přístupů těch složek, které ovlivňují proces péče o naše architektonické a stavební dědictví a které jsou nedostatečné z hlediska účinné ochrany nenahraditelných hodnot.

Václav Gírsa,
vedoucí Ústavu památkové péče FA ČVUT

V Praze dne 20. dubna 2010

Foto: Czechtourist

KONFERENCE ÚSPORY ENERGIE V HISTORICKY CENNÝCH BUDOVÁCH

Ve dnech 19.–20. dubna uspořádalo Ministerstvo životního prostředí ČR a SFŽP v Martinickém paláci v Praze konferenci o úsporách energií. Účastníci konference se hlásí k myšlenkám společného prohlášení ČKA, NPÚ a SFŽP ČR z května 2009. Přítomní vydali závěry konference, v nichž mimo jiné také uvedli, že normové požadavky a opatření podporované z veřejných financí by měly zohlednit deklarované teze o nutnosti individuálního přístupu a respektování charakteru dotčených staveb a genia loci historických sídel a území. Účastníci vnímají problematiku úspor energie v historicky cenných budovách jako natolik závažnou, že navrhli konferenci pořádat pravidelně. Za ČKA se konference zúčastnil Jiří Merger.

Společnost si uvědomuje, že snižování spotřeby energií je věcí veřejného zájmu. V loňském roce vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí dotační program Zelená úsporám, určený k podpoře novostaveb a rekonstrukcí rodinných a bytových domů za účelem snižování energetické náročnosti těchto staveb. Prováděním a administrací tohoto programu byl pověřen Státní fond životního prostředí ČR. Již v době vyhlášení programu se však objevily námitky, že program ve formě, v jaké byl vyhlášen, není zcela kompatibilní se stavebními zásahy na kulturních památkách a historických domech a při uplatňování jeho zásad by mohlo dojít k nenapravitelným ztrátám na historické hodnotě těchto objektů.

Česká komora architektů spolu s Národním památkovým ústavem a Státním fondem životního prostředí proto vydaly společně Prohlášení k problematice podpory opatření směřujících k energetickým úsporám historických staveb, které na tyto problémy upozornilo. Mimo jiné se zde praví:

„Shodujeme se v názoru, že snižování energetické náročnosti staveb a zájem na ochraně architektonického dědictví lze alespoň v některých případech skloubit. To však vyžaduje, aby pro specifickou oblast architektonického dědictví byly podmínky „ušity na míru“. Neměly by být podporovány úpravy, které jsou ze své podstaty konfliktní, a podpořena by naopak měla být ta opatření, kterými lze dosáhnout energetických úspor bez ohrožení kulturních hodnot. V oblasti architektonického dědictví je potřeba počítat i s malými kroky, individuálními návrhy, a hlavně s opravami dochovaných historických konstrukcí a prvků, mezi jinými i okenních rámu.“ Následně byly upraveny i podmínky programu Zelená úsporám.

Ministerstvo životního prostředí ČR společně se Státním fondem životního prostředí pověřilo společnost TOP EXPO CZ organizací konferenci s názvem Úspory energie v historicky cenných budovách. Konference se konala 19. 4. 2010 v prostorách Martinického paláce v Praze na Hradčanském náměstí a druhý den se konal workshop s prohlídkou vybraných objektů demonstrujících příklady související s uvedeným zadáním. Česká komora architektů poskytla konferenci záštitu a ředitelka Kanceláře ČKA Ing. Čuříková pracovala v jejím přípravném výboru.

Program konference byl velmi nabitý a byl rozdělen do tří samostatných bloků:

- ┃ Prezentace úspor energie v historických budovách, zkušenosti ze zahraničí, moderovala Ing. Irena Plocková – náměstkyně GIS SFŽP
- ┃ Prezentace úspor energie v historicky cenných budovách – ČR, moderovala Ing. arch. Naděžda Goryczková – generální ředitelka NPÚ
- ┃ Firemní prezentace metod technologií a materiálů pro dosažení energetických úspor v historicky cenných budovách, moderoval prof. Ing. Karel Kabele, CSc., vedoucí katedry TZB

Počet přednášek byl značný, na velmi dobré odborné úrovni a po každé přednášce následovala zasvěcená diskuse. V tomto textu není možné všechny příspěvky citovat, program se protáhl až do večerních hodin. Byly zde prezentovány příklady dobrých realizací, nových technologií pro úspory energie ve způsobech vytápění objektů a také moderní materiály a technologie a postupy zateplování historických objektů na vnitřních stranách obvodových stěn staveb (například tenké vakuované izolační desky nebo izolační desky založené na principu kapilárně aktivní tepel-

né ochrany) atd. Jediným sporným příspěvkem byl příklad rekonstrukce objektu historické fary ze 17. století, která měla být přestavěna na penzion v německém Mähringu. Při rekonstrukci byl použit velmi originální způsob vytápění za použití fotovoltaických prvků v kombinaci se zemním tepelným čerpadlem. Po stránce energetických úspor a vytápění domu se systém osvědčil, ale jak v diskusi namítl Ing. arch. Solář (NPÚ), stavebními úpravami a celkovým řešením značně negativně ovlivnil historickou hodnotu domu, a tím pádem ani nepatřil na program této konference.

Mimo jiné v diskusi zaznělo, že by se ochranná opatření neměla týkat pouze památkově chráněných objektů, ale i dalších historicky cenných staveb, které nejsou prohlášeny kulturní památkou. Domnívám se, že všichni účastníci konference byli velmi spokojeni s průběhem, s úrovní i významem konference, což formulovali v závěrečném prohlášení.

Druhý den, tj. 20. 4. 2010, navázal na program konference workshop, na jehož programu byly, kromě prohlídek historických zahrad – Na Valech, Furstenberské a Ledeburské, návštěvy Valdštejnského paláce, Lichtenštejnského pláce na Malostranském náměstí (HAMU) a Kolowratského paláce. Tyto exkurze byly zaměřeny převážně na řešení úspor energie v technologickém řešení uvedených objektů.

Ve Valdštejnském paláci zaujalo centrální dispečinkové pracoviště, ze kterého lze dálkově sledovat, ovlivňovat a řídit všechna energetická zařízení areálu ve všech jednotlivých místnostech a prostorách (vytápění, vzduchotechnika, osvětlení atd.).

Lichtenštejnský palác je vytápěn elektrickými přímotopy, které byly navrženy v době rekonstrukce paláce, kdy jiné řešení nebylo možné. Správa budovy však neuvažuje o změně regulace systému, jelikož se do-

mnívá, že celkové náklady na pořízení progresivnějšího řešení by zatížily budovu ekonomicky více než náklady na vytápění současné a k úsporám by nedošlo.

Nový a vysoce moderní způsob vytápění a klimatizace je vybudován ve střešní kotelně a v suterénu provozní budovy Stavovského divadla ve strojovně vzduchotechniky, které jistí chod tří objektů: Stavovského divadla, Kolowratského paláce i administrativní budovy. Správa Národního divadla má s dodavatelem technologie uzavřenu dlouhodobou smlouvu, která mu zajišťuje úspory v nákladech na spotřebu energie. V případě překročení plánovaných nákladů hradí tyto náklady dodavatel technologie, firma ENESA, a.s. Na všech navštívených objektech probíhala během prohlídek mezi účastníky workshopu, dodavateli technologií a provozovateli objektů odborná výměna názorů a zkušeností.

Konferenci i workshop považují za velmi úspěšné a užitečné a pořadatelům patří za jejich uspořádání dík. Ocenění zaslouží i organizátor, společnost TOP EXPO CZ. Program byl po odborné stránce výborný. Martinický palác jako místo konání skvěle korespondoval se zvoleným tématem a konečně je nutno ocenit i společenskou úroveň konference. Svoji spokojenost projevil účastníci konference v závěrečném prohlášení, kde vyjádřili přání, aby se tato konference konala pravidelně.

Jiří Merger,
předseda PS pro památkovou péči ČKA

Společné prohlášení ČKA, NPÚ a SFŽP ČR z 18. května 2009 viz Bulletin ČKA 2/2009, s. 43.

ARCHITEKTURA POHYBU A PROMĚN – EMIL HLAVÁČEK

Od ledna 2009 přinášíme medailony méně známých osobností, které byly v minulosti nominovány na Poctu České komory architektů. Prof. Emil Hlaváček byl navržen na udělení tohoto ocenění v roce 2006, proto jej představujeme jako dalšího významného architekta v našem seriálu.

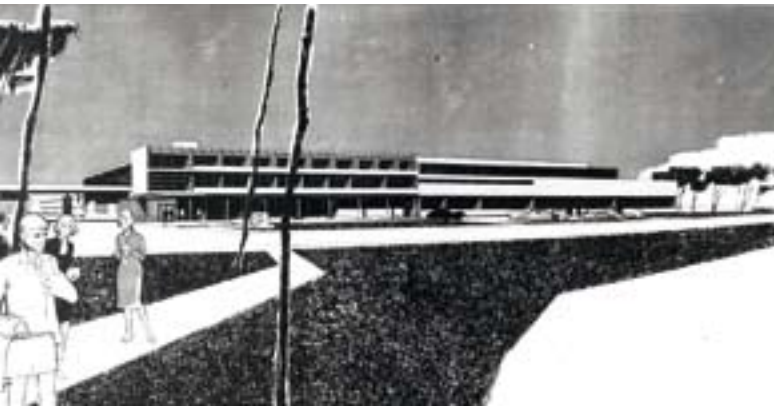
„... NĚCO NEPRAKTICKÉHO NEMŮŽE BÝTI KRÁSNÉ...“

Otto Wagner 1895

Průmyslové stavby jsou bez nadsázky katalyzátorem vývoje moderní architektury, symbolizujícím přechod od zemědělské společnosti k průmyslové, od manufaktury k velkovýrobě. Určujícím v celém procesu se stalo především prosazování nových konstrukcí a materiálů s pozdějším uplatněním prostorové a prvkové typizace. Prvenství patří kovovým konstrukcím, nicméně jejich zavádění souběžně provázely také zkoumání možností cementu a betonu, materiálů, které si velmi rychle našly významné místo v oblasti inženýrských děl a moderní architektury. Estetiku výrobních objektů bezesporu silně předurčuje jejich užitný charakter, důraz na návratnost investice a absence potřeby dodatečně vnesené exkluzivity. Omezujícím faktorem se naopak stává značný objem a jednodušnost budov, případně charakter pouhého obalu technologie. Navzdory převaze pragmatických podmínek existují i v průmyslové architektuře četné výjimky, u kterých byla estetická kritéria a reprezentativní požadavky vyšší. Téma průmyslového, výrobního objektu poskytovalo široký prostor pro vzájemné provázání technického, provozního a estetického řešení. Průmyslová architektura se stala nositelem nové estetiky i koncepčního myšlení. Její přísně vyvážený poměr funkce, konstrukce, ceny a výrazu je potenciálním tvůrčím vzorem pro dobové architektky. Stroje a hromadná výroba se staly symboly pokroku. Jistě není náhodou, že se fotografie průmyslové architektury staly oblíbeným obrazovým doprovodem dobových článků zabývajících se směřováním moderní architektury a estetiky. V souvislosti se stavbou výrobních objektů často zaznívají jména předních osobností architektury.

Šedesátá léta minulého století byla obdobím vrcholícího technologického optimismu. Odrazilo se to ve všech oblastech společenského

Urbanisticko-architektonická studie závodu, Slaný, 1980

i individuálního života. Převládá představa, že technika, jejíž možnosti se zdají být téměř bez hranic, nalezne řešení každého problému. Průmyslová výstavba, mající za sebou vlnu poválečné obnovy a rozvoje, byla téměř ušetřena etapy socialistického realismu. Působení přírodních racionálních podmínek na jedné straně a malý zájem „neprůmyslových“ architektů o tuto oblast výstavby ji uchránily dobových deformací. Inspirace zahraničními příklady byla lákavá nejenom dokonalostí soudobého výrazu, ale zejména přesvědčivostí racionálně domyšleného systému, založeného na hlubokém porozumění vývojovým tendencím výroby, její dynamice a proměnlivosti.

Na fakultě architektury ČVUT v Praze vznikla katedra průmyslových staveb transformací z ústavu našeho nestora průmyslových staveb prof. Štěpánka. Její výraznou osobností se stal prof. Emil Hlaváček. Jeho pedagogické postupy vždy respektovaly racionalitu zákonitostí výrobního systému, provozní logiku jeho fungování a s tím související pravidlovitý výraz. To vše přispělo k formování tvůrčí metody mnoha studentů, směřujících po absolvování školy nejenom do sféry průmyslové výstavby a architektury. V rámci působení na katedře spolu se svými spolupracovníky zpracoval nespočet plánů výrobních zón, jednotlivých závodů i jejich interiérů, generelů průmyslu ve městech, regionálních studií i řadu dalších výzkumných úkolů. Ústav průmyslových staveb si postupně vybudoval tradici a svými výsledky si získal značný respekt ve svém oboru. Bohužel byl rozhodnutím vedení fakulty v roce 2004 zrušen a začleněn do Ústavu nauky o budovách.

V rámci tvůrčí činnosti se prof. Emil Hlaváček podílel na projektování i realizaci řady závodů, srovnatelných v mnoha hlediscích se soudobými světovými realizacemi. Ať už v rovině urbanistické (návrh generelu a provozní koncepce), stavební (dispoziční a stavebně-technické řešení) či důrazem na prosazení kvalitní architektonické formy s důrazem na detaily provedení. Řada projektů zůstala vlivem nejrůznějších okolností pouze v rovině nerealizovaných návrhů. Přesto také jejich význam nebyl v absolutní hodnotě, ale především v síle jejich myšlenkového příkladu. Staly se často mezníky na další cestě směřování tohoto oboru, uskutečňovány nesmírným úsilím, někdy téměř

Administrativní centrum a budova vedení SONP Poldi Kladno, 1972

Vitana, Kralupy nad Vltavou, 1969

proti vůli a jen ojediněle se vzácným porozuměním partnerů. Komplexním chápáním průmyslové architektury přispěl k jejímu kvalitativnímu posunu v jejich jednotlivých oblastech.

Tvářnost měst byla v naprosté většině případů určena v období industrializace se všemi jejími kladnými i zápornými důsledky. Za situace samozřejmě účelovosti, rychlých proměn a vědomí dočasnosti průmyslových staveb dlouho neexistoval výraznější podnět, který by je přivedl do povědomí širší odborné veřejnosti a památkové péče. Jak rychle vznikaly, tak byly i opotřebovány a ztrácely svou původní tvář pod stále novými přestavbami. Často byly opuštěny a demolovány nebo propadaly postupné zkáze. Přesto mnohé z těchto staveb mohly být cennou výpovědí o technické, ekonomické a sociální úrovni své doby. Dokládají její kulturu svědectvím o technologických znalostech, konstrukční smělosti a výtvarných schopnostech svých tvůrců i o způsobu života jejich uživatelů. Význam těchto objektů je nejenom v jejich případné historické ceně, ale také v měřítku a atmosféře, kterou dotvářejí charakter města či krajiny. Ve chvíli, kdy ztrácejí svým fyzickým stavem a morálním opotřebením použitelnost, stává se aktuální otázka jejich dalšího osudu. Jako odezva na spontánní snahy o koordinaci snah o záchranu těchto objektů vzniká v roce 1987 Sekce ochrany průmyslového dědictví při NTM v Praze. S postupující hloubkou prací v oblasti mapování a snah o záchranu památek průmyslové architektury vzniká v roce 2002 na jejím základě v rámci ČVUT v Praze již profesionální Výzkumné centrum průmyslového dědictví. Na vzniku i pozdějším fungování obou institucí se prof. Emil Hlaváček aktivně podílel a podílí.

Protože se v letošním roce dožívá prof. Hlaváček významného životního jubilea, jsem rád, že jsem mohl alespoň touto skromnou formou rozšířit řady gratulantů a přispět k malému poděkování za to, že jsem měl možnost nejenom během svého studia naučit se něco z pracovních i myšlenkových tvůrčích postupů „E.H.“. Každý, kdo se s jeho prací osobně setkal, dodnes oceňuje jeho přístup k uchopení tvorby architektonického díla. Vždy kladl důraz na samostatné myšlení a od studentů také vyžadoval vytváření jasně formulovaného vlastního názoru na řešenou

Vstupní areál AZNP Mladá Boleslav (spol. J. Pospíšil), 1975

Mikrotechna, Praha-Modřany, 1988

problematiku. Trval na tom, aby nebyly pouze bezmyšlenkovitě přebírány být kvalitní inspirační příklady. Důležité je skutečné pochopení důvodů a cílů vzniku toho kterého díla. Seznámení se s jeho funkcí, základním uspořádáním a vnitřním fungováním příslušné stavby. To platí nejenom pro průmyslové stavby, ale pro architekturu obecně. Jenom tak je možné dojít ke kvalitnímu návrhu. Architekt proto musí používat nejenom tužku a papír, resp. v současnosti digitální technologie, ale především svou hlavu a to, co se skrývá uvnitř. I z připojených ilustrací je dodnes patrná nejenom grafická kvalita zpracování jednotlivých návrhů, ale především jejich funkční logika od celku k detailu.

Závěrem je třeba připomenout slova, kterými prof. Emil Hlaváček před časem vyjádřil základní kritérium úspěšnosti návrhu a realizace architektonického díla:

„Vždy záleží na kvalitě tvůrců, na jejich vůli angažovat se ve prospěch vytčeného cíle, na vzájemném porozumění účastníků ve všech stupních velmi složitého procesu, jakým je vznik nového architektonického díla.“

Karel Hájek

Zpracováno s využitím publikací:

Hlaváček E.: Architektura pohybu a proměn (minulost a přítomnost průmyslové architektury), Odeon, Praha, 1985.

Ulrich P. a kol.: Šedesátá léta v architektuře očima pamětníků. Česká technika – nakladatelství ČVUT, Praha, 2006 (s. 88–93, Emil Hlaváček – Šedesátá léta a architektura průmyslu, kor. Petr Vorlík).

Hlaváček. E., Fragner B.: Industriální architektura – nevyužitě dědictví, SOPD NTM, Praha, 1990.

Zvláštní poděkování doc. Ing. arch. Michalu Hlaváčkoví za poskytnuté informace a laskavé zapůjčení obrazového doprovodu z tvorby jeho otce.

PROF. ING. ARCH. EMIL HLAVÁČEK. DRSC.

narozen 16. 10. 1925

studium: VŠA Praha 1945–1950

1952–1977 FS ČVUT v Praze

1973–1993 FA ČVUT v Praze (od 1990 vedoucí Ústavu průmyslových staveb)

1987 předseda Sekce ochrany průmyslového dědictví při NTM

1993 zakládající člen a jednatel architektonického atelieru Hlaváček a Partner, s. r. o.

2002 člen rady Výzkumného centra průmyslového dědictví FA ČVUT v Praze

Výběr z díla:

1957, návrh budovy Fakulty jaderné techniky v Praze (kol. prof. Štěpánka)

1959, návrh odbavovací budovy mezinárodního letiště Praha (kol. prof. Štěpánka)

1966, návrh vstupního areálu AZNP Mladá Boleslav (spol. J. Pospíšil)

1967, návrh značkových prodejen Škoda

1969, návrh rekonstrukce areálu Vitana Kralupy nad Vltavou

1969, návrh průmyslového areálu Kralupy–Lobečok

1970, návrh řešení interiérů Karosa Vysoké Mýto (spol. J. Pospíšil, F. Štědrý)

1972, návrh výtvarného a barevného řešení interiérů a exteriérů depa metra

Praha-Kačerov (spol. J. Pospíšil, F. Štědrý)

1972, návrh výtvarného a barevného řešení interiérů a exteriérů TOS Praha-

Hostivař (spol. Matoušová)

1975, návrh barevného řešení interiérů některých provozů AZNP Mladá Boleslav

1975, návrh vstupního areálu AZNP Mladá Boleslav (spol. J. Pospíšil)

1996–1997, studie Lázeňské zóny Doksy

1996–1997, studie zástavby centra Liberec – lokalita Perštýn

1997–1998, studie a dokumentace k ÚR zástavba Veronského náměstí, Praha 15

1997–1998, studie rozvoje městské části Praha 15-Horní Měcholupy, Hostivař;

podklad pro návrh územního plánu 1997–1998

2000, Plus Discont Praha-Malešice

2000, Plus Discont Praha-Horní Měcholupy

2001–2003, Bytový dům Hostivař, Praha 10

2001–2004, Administrativní budova Spirax

2003–2005, Polyfunkční dům Sluneční náměstí Nové Butovice (v době výstavby nejvyšší obytný dům v Praze – 21 pater)

Publikace:

Průmyslové závody v ČSR, Interbuilt, 1960

Báňské závody (skripta), SNTL Praha, 1961

Architektonická kompozice průmyslového závodu (dizertační práce), 1962

Volné aparatury v architektuře průmyslového závodu, Čs. architekt, 1962

Architekt a pracovní prostředí, Domov, 1964

Závody všeobecného strojírenství (skripta), SNTL Praha, 1965

Průmyslová architektura ČSR 1945–1985 (výuk. úkol VÚVA VIII-8-4/2)

K Historii výrobních etážovek, Architektura ČSR, 7/1985

Architektura pohybu a proměn. Odeon, Praha 1985

Územní problematika průmyslu České Lípy, Územní plánování a urbanismus 3/1987

Závod budoucnosti, Technický magazín 5/1987

Konec železné éry NSR, Architektura ČSR, 1/1989

Cesty architektury průmyslu, Umění a řemesla, 4/1989

Konverze, šance pro regiony – IBA Emscherpark, Forum, 10/1999

Bilance proměn, Forum, 4/2001

Studie provozně-administrativní budovy, nám. Hrdinů, Praha 4, 1966

Technické centrum ČKD, Praha, 1976

NOVÁ ŠKOLA ARCHITEKTURY V PRAZE – ARCHIP

První tuzemská soukromá vysoká škola architektury Architectural Institute in Prague (ARCHIP) zahájila svoji činnost ve Veletržním paláci v Praze. Bakalářský studijní program Architektura s výukou v angličtině se otevírá domácím i zahraničním zájemcům již na podzim roku 2010, zájemci se mohli přihlásit do 21. června.

Záměr založit v Praze novou mezinárodní školu architektury vznikl v roce 2005 ve skupině kolem architektů Martina Roubíka (1949–2008) a Reginy Loukotové – a nyní se naplnil udělením státního souhlasu a akreditace ministerstvem školství. Škola je založena na mezinárodní bázi a v jedinečných prostorách Veletržního paláce nabídne zázemí přibližně 60 studentům v jednom ročníku. Svým programem i velikostí vhodně doplní stávající možnosti studia architektury v České republice, jako jediná však nabízí kompletní bakalářský program v angličtině.

Koncept výuky je založen na propojení architektury a ostatních oborů a zabývá se také dosud opomíjenými oblastmi, jako jsou krajinářská architektura, urbanismus, formování veřejného prostoru či památková péče. ARCHIP chce co možná nejvíce těžit ze svého situování v Praze a zprostředkovat studentům praktickou zkušenost s její historií i současným vývojem. Studium klade důraz také na využití architektonických modelů, týmovou práci, prezentaci, diskusi a polemiku.

Mezi pedagogy figurují přední čeští architekti, neméně uznávané osobnosti jsou zastoupeny také v oblastech historie a teorie či výtvarného umění. Nezanedbatelný podíl mají cizinci a Češi s významnou zahraniční zkušeností. V týmu tedy najdeme taková jména jako Zdeněk Fránek, Regina Loukotová, Michal Palaščík, Boris Redčenkov, Jan Schindler, Jaroslav Wertig, Adam Gebrian, Igor Kovačević, Anne Morisseau, Osamu Okamura, Lucie Mertlíková, Leslie van Duzer. Management školy tvoří Regina Loukotová, Petr Pištěk, Jiří Janeček a Jiří Šimice.

Bakalářský studijní program má již akreditaci Ministerstva školství ČR a je v souladu s evropskou direktivou. Šest hodin týdně bude věnováno architektonickému navrhování, kurzy umění, řemesla a konstrukce zabere další část studia, která je doplněna rovněž historií a teorií architektury, urbanismem a územním plánováním. Nebudou chybět předměty jako filozofie, sociologie, ekologie, prezentace projektů a angličtina. Školné činí 90 tisíc korun na semestr.

ARCHIP bude také platformou architektury, chce rozvíjet kontakty s odbornou i širokou veřejností a našimi i zahraničními institucemi podobného zaměření.

red

Čerpáno z tiskové zprávy a webových stránek www.archip.eu, na nichž je možné rovněž nalézt další informace o studijním programu a přijímacím řízení

STANOVISKO ČKA

ČKA vydala k uplatnění absolventů bakalářského studia školy ARCHIP (v případě, že se student nerozhodne doplnit si magisterské studium na jiné škole) 21. října 2009 stanovisko, z něhož vybíráme:

Smyslem a účelem bakalářského studia je – dle názoru Komory – umožnit studentům oboru přestup mezi školami na základě srovnatelného vzdělávacího systému a připravit je pro studium magisterské. V případě architektury, obdobně jako v případě jiných srovnatelných nezávislých (svobodných) povolání – například lékařů nebo advokátů a soudců, u nichž se vyžaduje vysoká míra kvalifikace a rozsáhlé praktické zkušenosti nabyté pod odborným vedením, a to před zahájením samostatné, osobně odpovědné profesní praxe, je požadavkem pro vstup do profese absolvování magisterského stupně studia. Vzhledem k tomu považuje ČKA za vhodné tříleté trvání bakalářského studia (nikoliv čtyřleté, které občas svádí k zaměňování této délky studia za požadovaný rozsah, odpovídající vzdělání magisterskému; obecná doporučení evropských i celosvětových profesních institucí doporučují rovněž tříleté bakalářské studium). V součtu s navazujícím magisterským studiem v trvání nejméně dvou let splňuje vzdělání standardní požadavek pětiletého trvání, na něž by měla navazovat (opět standardně) nejméně tříletá odborná praxe pod vedením. Absolvování bakalářského studia neumožňuje proto ucházet se o udělení autorizace ve stejném režimu jako v případě absolutoria studia magisterského; na bakalářské vzdělání se hledí jako na vzdělání příbuzné. Při zkoušce odborné způsobilosti tak musí ucha-

zeč prokázat znalosti chybějící části studia speciální zkouškou oborovou v rozsahu závěrečné státní zkoušky. Rovněž jeho průkaz praxe a délka nesamostatné praxe musí splňovat specifická kritéria.

Z uvedených skutečností plyne též zařazení absolventů bakalářského studia do profesní praxe a jejich profesní možnosti v následné praxi. Bakalářské studium neumožňuje sice obdobné profesní zařazení jako studium magisterské, nicméně představuje základní vzdělávací stupeň celistvého vysokoškolského studia, jehož absolventi mohou být v praxi zařazeni na pozice, pro něž jejich vzdělání představuje nezbytný profesní předpoklad, neumožňuje však samostatný výkon profese.

V rámci popsanych činností a funkčního zařazení je absolvent bakalářského stupně studia oprávněn vykonávat činnosti zařazené mezi odborné činnosti středně kvalifikované, opravňující k vedení dílčích částí zakázky a řešení dílčích problémů; s narůstající délkou praxe nebo v případě schopnějších absolventů mohou být zařazováni postupně též na pozice odpovídající odborným činnostem vysoce kvalifikovaným.

Absolventům, kteří nehodlají provádět samostatnou profesní praxi v oboru „architektura“, pak umožňuje absolutorium bakalářského stupně studia zařazení na některé pozice ve veřejné správě, například na stavebních úřadech, požarovatelských úřadech, úřadech památkové péče, případy ochrany přírody a krajiny a některých dalších specializovaných správních úřadech, kde je předpokladem vysokoškolské vzdělání nejméně bakalářského stupně, doplněné o zkoušky zvláštní odborné způsobilosti dle zvláštní právní úpravy.

SPACE MISSION build it up

The sense of an architect's work is to design living space of all scales. The scope of tutoring in a studio setting covers also interior design, urban planning and landscaping.

ARCHIP ARCHITECTURAL INSTITUTE IN PRAGUE

admissions and more – www.archip.eu

ŠANGHAJSKÉ KONCEPTY

Milan Pittlach

Architektonické práce, které vznikly v Šanghaji v letech 2003–2008. Zhruba dva tucety projektů zpracovaných pro různé zadavatele v Číně. Liší se svými tématy, velikostí i hloubkou zpracování. Najdeme mezi nimi např. i vítězné návrhy architektonických soutěží na Šangajský židovský památník nebo na rozvoj území East Tai Hu Lake.

Vydavatel: Archlong Group
Rozsah: 214 stran, 221 x 260 mm
Cena: 790 Kč

ŠKOLA KRESLENÍ A MODELOVÁNÍ PRO ARCHITEKTY

Mo Zell

Základní kurz architektonického kreslení, který se soustředí na kreativní aspekty architektury. Představuje vizuální jazyk architektury, vybízí k prostorovému myšlení a inspiruje k úvahám o vymodelovaném prostředí. Výukové jednotky vysvětlují krok po kroku celý proces kreslení. Kniha navíc obsahuje praktická cvičení, která inspirují k procvičování nově nabytých znalostí, od modelování prostoru a jeho trojrozměrného ztvárnění až k vytváření průře-

zů, pohledů a vykreslených perspektivních kreseb. Informace o stavebních technikách a materiálech, ovlivňujících celý projekt. Případové studie, jak různí konstruktéři ztvárnili řadu projektů. Odborné rady pro rozvoj schopností na poli architektonického kreslení pro profesionály i amatérské nadšence.

Vydavatel: Slovart
Rozsah: 144 stran, 230 x 230 mm
Cena: 399 Kč

ČESKÁ REPUBLIKA

ARCHITEKTURA XX. STOLETÍ I. – MORAVA A SLEZSKO

Michal Kohout, Stephan Tempel, Pavel Zatloukal, eds.

Průvodce po moderní architektuře Moravy a Slezska mapuje dědictví stavební kultury 20. století od secese a rané moderny přes funkcionalismus a meziválečnou avantgardu až po nejvýznamnější stavby druhé poloviny století včetně oživení architektonické tvorby po roce 1990. Kniha obsahuje celkem 1055 hesel, z toho 297 doplněných fotografií, plány a stručným stavebně-historickým popisem. Nechybí přehled urbanistického vývoje čtyř nejvýznamnějších měst – Brna, Olomouce, Ostravy a Zlína.

Vydavatel: Zlatý řez
Rozsah: 332 stran, 220 x 120 mm
Cena: 590 Kč

ROČENKA DŘEVOSTAVEB 2009

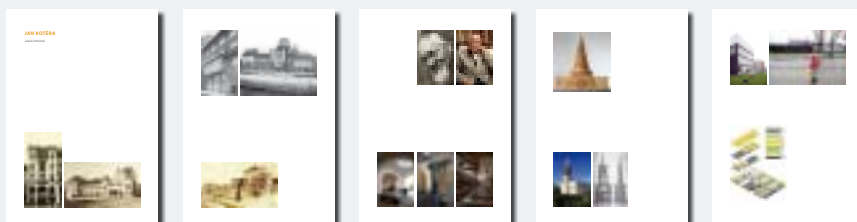
Ročenka dřevostavěb každoročně rekapituluje výstavu Salon dřevostavěb, která letos popáté proběhla na únorovém veletrhu Dřevostavby 2010. Výstava vznikla jako projekt, který si klade za cíl zviditelnit kvalitní české realizace s použitím dřev. Ročenka podrobně mapuje všech 36 staveb, které se letos přehlídce účastnily.

Vydavatel: Prodesi, v. o. s, www.salondrevostaveb.cz
Rozsah: 82 stran, 180 x 180 mm
Cena: 250 Kč

O JANU KOTĚROVI A SOUČASNÉ ARCHITEKTUŘE SBORNÍK PŘEDNÁŠEK Z KONFERENCE

V Muzeu východních Čech v Hradci Králové se podařilo díky iniciativě místních architektů uspořádat ve dnech 22.–23. října 2009 konferenci věnovanou životu a dílu Jana Kotěry. Na konferenci vystoupily přední osobnosti české i zahraniční architektonické scény, které přinesly nové poznatky a zkušenosti. Mezi nimi také Mirko Baum, Irena Fialová, Mojmír Kyselka, Jakub Potůček, Damjan Prelovšek a Petr Urlich. Cílem akce bylo široké odborné, ale i laické veřejnosti připomenout význam české architektonické moderny, přínos Kotěrova díla a vyvolat diskusi o architektuře 20. a 21. století. Podrobněji byla proto zmíněna tvorba O. Wagnera, J. Plečnicka, O. Niemeyera a také výsledky ceny za evropskou architekturu Mies van der Rohe Award 2009.

Vydavatel: Česká komora architektů
Rozsah: 32 stran, 210 x 297 mm
Cena: 100 Kč

DESÁTÁ ROČENKA ČESKÉ ARCHITEKTURY

Tradiční ročenka české architektury představuje nejzajímavější realizované projekty českých architektů z let 2008–2009. Mapuje události v architektuře a designu za toto období. Výběr 33 staveb provedl a úvodní rozsáhlou studii mapující poválečnou českou architekturu napsal architekt a teoretik architektury Petr Pelcák. Z kapitoly věnované situaci v letech 2000–2010 nazvané „Kam se nám poděla architektura?“ přetiskujeme úryvek.

[Česká společnost] Nevidí důvod, proč by měla architektuře poskytovat jakoukoliv záštitu, nebo se pro ni dokonce angažovat. A tak jsou české architektonické školy, na nichž musí být posluchači věnována individuální pozornost, státem financovány podobně jako školy technické, jejichž ekonomika je však založena na skutečnosti, že mohou chrlit tisíce absolventů ročně a že participují na honorovaném aplikovaném výzkumu, což architektonické školy z charakteru své disciplíny nedokáží.

Je tedy pro ně stále těžší zajistit kvalitní vzdělání v oboru, což by mělo být pro společnost alarmující. Počet škol se přitom rozšířil kromě liberecké Fakulty architektury i o odbor architektury na stavebních fakultách v Praze, Brně a Ostravě, a tím obrovsky vzrostl počet absolventů, ale kvalita a obsah studia se staly nepřehlednými.

Přestože architektura je obecně velice atraktivní součástí kultury, české deníky se jí nezabývají – a pokud ano, pak zcela diletantsky a zmatečně. Evidentně nemají zájem či prostředky na angažování specializovaného žurnalisty na tento obor. Na rozdíl od denního tisku sousedního

německojazyčného světa, který zpravidla jednou týdně přináší erudovanou architektonickou kritiku v rozsahu srovnatelném s kritikou literární, divadelní, hudební či výtvarnou, a tak ve společnosti buduje a udržuje vztah s touto disciplínou a porozumění pro ni. Ještě více znepokojující by však měla být skutečnost, že se v první dekádě nového století v české společnosti potvrdil trend nechuti k architektonickým soutěžím, tomuto v Evropě obvyklému způsobu vyhledávání projektanta zakázky investované z veřejných prostředků. To samozřejmě velmi omezuje možnost vzniku kvalitní architektury hrazené ze státního či obecního rozpočtu čili peněz daňových poplatníků. A ještě více takový způsob zadávání práce ničí urbanismus, který v našich časových horizontech, omezených na jedno volební období, nejen pozbývá smyslu, nýbrž jako komplexní disciplína a přestává existovat.

Nepřehlednost změn územních plánů spolu s libovolným počínáním komunálních úřadů pak ničí důvěryhodnost platformy územně a stavebně povolovacího řízení a činí jejich průběh nepředvídatelným. To vede k jejich politizaci, a tedy k dalšímu rozšiřování prostoru pro nestandardní a netransparentní jednání politiků i úřadů s developery a investory. Ale i architekt musí v takové atmosféře místo projektování svůj čas trávit donekonečna se vlekovými jednáními na úřadech. Nechuť investorů dodržet svoje závazky se přitom v posledních letech stala obvyklou praxí ohrožující existenci projekčních kanceláří, kde ‚díry‘ v cash-flow, způsobené i déle než roční prodlevou v úhradě honoráře, převyšují míru zisku architektů, a tedy možnost na jeho vrub dostat jejich vlastním závazkům (platy, odvody, pojištění, subdovavatelé).

[...]

V prostředí charakteristickém plebejským pohledem na kulturu i majetek, netransparentním právním systémem, v němž domoci se práva trvá celou věčnost, společenským klimatem určeným naší pověstnou ‚vyčuraností‘ a závistivostí i absencí slušnosti, důvěry a hledání pravdy zašlapaných diktaturou proletariátu, architekt se žádnou záštitou a podporou společnosti počítat nemůže. Jen zcela výjimečně se může setkat s kultivovaným investorem, zajímavým místem a stavebním programem, jako se povedlo Josefu Pleskotovi v případě vlnářství Sonberk nebo Ivanu Reimannovi a Janu Jehlíkovi v případě ústeckého paláce Zdar. Avšak ani tyto stavby nereprezentují představu společnosti o tom, co to je architektura. Nezosobňují její ideály, hodnoty, usilování, tužby ani její kulturu tak, jak je ve čtyřicátých letech zosobňovala řada Rozehnalových moravských nemocnic či v šedesátých letech Pragerův parlament.

A tak nejsme-li schopni formulovat naše společné ideály a hodnoty – kromě velikosti off-roadu v garáži a konta v bance – musíme si na život bez architektury zvyknout. Koneckonců jsme na něj už zvyklí. A těch pár snilků či hrdinů, kteří odmítají takovýto život přijmout a denně se pouštět do donquijotského boje za architekturu, představuje tato kniha. Ve skutečnosti je jich o něco více, ale ne všichni měli možnost setkat se s dobrým investorem, místem a programem a projít úředním povolovacím stavby tak, aby ta mohla být dokončena ve dvou posledních letech druhé ‚polistopadové‘ dekády [...] Ročenka, kterou máte v rukou, přesto možná ve vás vzbudí lepší dojem o stavu naší architektury, než odpovídá skutečnosti. To proto, že z necelých 30 tisíc novostaveb u nás ročně dokončovaných jich představuje pouze 33 čili přibližně jedno promile...

ČESKÁ ARCHITEKTURA 2008–2009

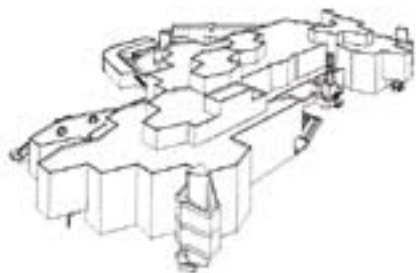
Petr Pelcák

Vydavatel: Prostor – architektura, interiér, design, o. p. s.

Rozsah: 230 x 305 mm, 228 stran

Cena: 600 Kč

Obchodní dům Ještěd
v Liberci, 1968–1979

Architektura jako firemní značka – Architektura jako stroj. Architektura jako výsledek spolupráce architekta a stavebníka.

Místo: Dům umění ve Zlíně, náměstí T. G. M. 2570

Termín: 13. 4. – 29. 8. 2010

AULÍK FIŠER ARCHITEKTI

návrhy a realizace 1995–2010

Místo: Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1, www.gjf.cz

Termín: 15. 6.–29. 8. 2010

Komunitní centrum
v Praze-Michli

SIAL (SDRUŽENÍ INŽENÝRŮ A ARCHITEKTŮ LIBEREC)

Nástup stalinismu v Československu v roce 1948 vedl v architektuře ke zrušení privátních ateliérů, architekti museli přijmout zaměstnání ve státních projektových ústavech – Stavoprojektech. V libereckém Stavoprojektu se zformovala skupina architektů a konstruktérů zapálených pro svou práci. Využili liberální poměry před sovětskou invazí v srpnu 1968, odešli ze Stavoprojektu a v letech 1968–1971 fungovali pod značkou Sial – Sdružení architektů a inženýrů Liberec. Vůdčími osobnostmi sdružení byli architekti Karel Hubáček a Miroslav Masák a stavitel Zdeněk Patrman a Václav Voda. Zásadní přínos Sialu pro českou architekturu 20. století netkvěl jen ve zprostředkování tendencí, které se neslučovaly nebo byly přímo v rozporu s oficiální doktrínou, nýbrž i ve vytvoření invenčního a svobodomyšlného prostředí. Klíčovým dílem české architektury druhé poloviny 20. století se stal Hubáčekův a Patrmanův televizní vysílač s hotelem na Ještědu z let 1963–1973, oceněný v roce 1969 Perretovou cenou UIA. K výstavě vychází publikace.

Místo: Muzeum moderního umění, Denisova 47, Olomouc

Termín: 3. 6.–19. 9. 2010

FENOMÉN BAŤA

Architektura betonu, cihly, kovu a skla. Ojedinele důsledná standardizace, unifikace a typizace. Stavba jako součást vyššího urbanistického celku.

TACE – THEATRE ARCHITECTURE IN CENTRAL EUROPE

Výstava sedmdesáti středoevropských divadelních budov

Vývoj podoby divadelních budov a divadelního prostoru obecně je v regionu střední Evropy lákavý už díky zdejšímu multikulturnímu prostředí. A právě definice srozumitelného vzorce architektonického dění v daném regionu je jedním z cílů výstavy. Kurátoři expozici rozčlenili na dvě základní osy: podle současného státního uspořádání a na linii chronologickou. Tento koncept se promítl i do nápaditého architektonického ztvárnění výstavy, jež bude připomínat notovou osnovu. Premiérově byla výstava Za všedností s podtitulem Výstava divadelní architektury ve střední Evropě uvedena již od 26. března do 30. dubna tohoto roku v Budapešti, od

**4. ročník mezinárodního festivalu
moderní a současné architektury**
Praha 4. – 17. 10. 2010

Hlavní partner
Architecture Week 2010 **Raiffeisen**
LEASING REAL ESTATE

www.architectureweek.cz

Záštity:

Útvar rozvoje
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

MINISTERSTVO
KULTURY

ČESKÁ REPUBLIKA
ARCHITEKTURA

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ben van Berkel,
MUMUTH (Haus
für Musik und
Musiktheater), Graz,
2009

SALON DŘEVOSTAVEB

Výstava na velkoplošných plachtách putuje během celého roku po českých městech. V září bude k vidění v ostravském Centru nové architektury, v říjnu v Nadaci pro rozvoj architektury a stavitelství v Praze. V listopadu zavítá na Olomoucké dny architektury a stavebnictví a v prosinci zakončí svou pouť v Muzeu umění a designu v Benešově.

Více informací: www.salondrevostaveb.cz

Prodesi/Domesi –
Václav Zahradníček,
rodinný dům Ptice

kud putovala do pražské Národní technické knihovny, kde byla veřejnosti přístupná od 12. května do 6. června.

Termíny: 6. 7.–28. 7. 2010 – Královský zámek, Varšava; 7. 9.–11. 10. 2010 – Bratislava; 18. 11.–19. 1. 2011 – Muzeum architektury, Lublaň

Více informací: www.theatre-architecture.eu

O PAMÁTKÁCH TROCHU JINAK

Cyklus přednášek Národního památkového ústavu

Termíny: 7. září 2010 – Průzkum základů Juditina mostu na dně Vltavy – přednáší PhDr. Zdeněk Dragoun, Ing. arch. Ondřej Šefců; 5. října 2010 – Objevy a restaurování nástěnných barokních maleb poutních kostelů Ústeckého kraje (Kostomlaty pod Milešovkou, Březno, Kadaň, Mariánské Radčice) – přednáší: PhDr. Vít Honys; 2. listopadu 2010 – Památky v Olomouckém kraji a nové poznatky – přednáší: Ing. Eva Pulkrtová; 7. prosince 2010 – Vitráže 19. století v severních Čechách – tradice a současnost – přednáší: Mgr. Miloš Krčmář

Místo: Národní muzeum, Václavském náměstí, Praha 1, každé první úterý v měsíci od 17 h.

Více informací: www.npu.cz

GRAND PRIX ARCHITEKTŮ 2010 – NÁRODNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU

Přehlídka realizovaných staveb

Místo: Veletřní palác, Dukelských hrdinů 47, Praha 7

Termín: 24. 6.–19. 9. 2010

PASIVNÍ DOMY 2010

Místo: BVV – Pavilon A (Rotunda), Výstaviště 1, Brno

Termín: 14.–15. 10. 2010

PRAHA - přívětivé město

**Útvar rozvoje
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**

**multimediální výstava nových stavebních realizací na území hlavního města Prahy
a prezentace nového územního plánu**

4. - 17. 10. 2010

výstavní síň Mánes, Masarykovo nábřeží 250, Praha 1

**Doprovodný program: konference • výstava • filmy • přednášky • procházky • dny otevřených dveří
v rámci mezinárodního festivalu moderní a současné architektury Architecture Week 2010**

www.urm.cz

MĚSTSKÉ ZÁSAHY PRAHA 2010

Výstava v galerii DOX představuje architekturu veřejného prostoru – 80 řešení pro 80 míst Prahy. Nápad vyzvat ateliéry, které by navrhly řešení problematických lokalit ve městě, vznikl v roce 2007 v Bratislavě a nyní se ho díky iniciativě Adama Gebriana a jeho týmu podařilo realizovat také v Praze.

HLEDÁNÍ ŘEŠENÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU

Sdílený městský prostor je veřejným majetkem. Městské zásahy představují architektonické projekty, které si nikdo neobjednal. Všechny vznikly z vnitřní či profesní potřeby jejich autorů. Potřeby poukázat na to, co v městském prostoru nefunguje, i když existuje řešení, jak by fungovat mohlo; potřeby odhalit potenciál míst, přes která denně chodíme a která často ani nevnímáme.

SKVĚLÝ NÁPAD PŘIŠEL Z BRATISLAVY

Myšlenka projektu „městských zásahů“ vznikla v Bratislavě v roce 2007. Matúš Vallo a Oliver Sadoňský uvedli v život svůj nápad občansko-profesní iniciativy: rozhodli se nečekat na zadání zvnějšku a oslovili několik svých kolegů a architektonických ateliérů, aby si nejdříve vybrali a pak navrhli bez nároku na honorář řešení architektonicky problematického veřejného místa v širším centru hlavního města Bratislavy.

Projekt se setkal s nebyvalým ohlasem, a to nejen ze strany samotných autorů (v převážné většině architektů), kteří nadšeně zareagovali na výzvu, která jim umožnila nejen vyřešit si někdy dlouho v hlavě uvažované problémy veřejného prostředí, ale umožnila jim vylepšit pověst profese architekta coby sobeckého, autoritativního stavěče svého vlastního monumentálního pomníku.

SEŠLO SE 80 REALIZOVATELNÝCH NÁVRHŮ

20. února 2010 bylo osloveno přes šedesát architektů, umělců a studentů architektury s výzvou k zúčastnění se Městských zásahů

Praha 2010. Tedy k nalezení problematických míst Prahy a k vytvoření návrhů, které mají tato místa vylepšit a které by šlo skutečně realizovat. Vizualizace návrhu měla sledovat poměrně jednoduchý princip znázornění „předtím“ x „potom“. Témata jednotlivých zásahů nebyla nijak omezena. Vybírali si je sami navrhovatelé. Z devadesáti návrhů se plných deset věnuje úpravám řeky, což není málo. Dalších deset upravuje dopravní stavby. Jsou to dvě nejvíce zastoupené tendence. Zřejmě to není náhoda a Vltava i způsob pohybu po Praze by si zasloužily větší pozornosti. Organizátoři vyzývají kohokoli, kdo by mohl přispět k realizaci některých návrhů, ať neváhá a kontaktuje autory řešení.

VÝSTAVA

Výstava 80 návrhů je spojena s veřejnými prezentacemi jednotlivých řešení a s diskusí odborné obce s úřady, developery a širokou veřejností v pražském Centru moderního umění DOX.

NÁVŠTĚVNÍCI TVOŘÍ DATABÁZI DALŠÍCH PRAŽSKÝCH MÍST

Organizátoři vyzývají návštěvníky výstavy, aby se rozhlédli kolem sebe a zjistili, zda neznají více problematických míst, než mohli zhlédnout na výstavě. V případě, že je nafotí a pošlou se stručnou charakteristikou dané lokality na adresu info@mestskezasahy.cz s předmětem „Databáze městských zásahů“, zařídí pořadatelé jejich vyvolání a vystavení na speciálním místě v expozici. Zároveň tato místa budou zařazena do databáze, která může v budoucnosti posloužit pro adresná zadání.

MĚSTSKÉ ZÁSAHY PRAHA 2010

Kurátor: Adam Gebrian (www.ag-ent.cz)

Konzultant: prof. Miroslav Masák

Místo: Centrum současného umění DOX, Poupětova 1, Praha 7, www.doxprague.org

Termín: 13. 5.–2. 8. 2010

Více na: www.mestskezasahy.cz

Čerpáno z tiskové zprávy.

Seznam vyzvaných týmů viz Bulletin ČKA 1/2010, s. 65.

Sporadical, Sacré Coeur – Mrázovka

Roháč Stratil architektonický atelier, Piknik Nové scény

ov-a, Visutý park nad ústím tunelu Blanka

BURZA PRÁCE

Burza práce je bezplatná služba pro architektky i investory na www.cka.cc. Vybrané aktuální inzeráty jsou bezplatně uveřejňovány v Bulletinu ČKA. V případě potřeby uveřejnit inzerát ve větším rozsahu kontaktujte, prosím, Kancelář ČKA na e-mail info@cka.cc.

NABÍDKA PRÁCE

Architektonická a projektová společnost Arch.Design project, a.s., se sídlem v Praze nabízí pozici ředitele projekce. Požadujeme: VŠ vzdělání (stavební nebo architektonické), 10 let praxe v oboru, z toho 5 let praxe v řízení pracovního týmu. Místo výkonu práce: Praha. CV posílejte e-mailem.

Kontakt: Ing. Eva Klacková, klackova@archdesign.cz, www.archdesign.cz

Architektonická kancelář v Praze hledá do svého týmu kreativního architekta/architektku, případně inženýra/inženýrku. Podmínkou jsou zkušenosti, samostatnost, zodpovědnost a znalost práce v CAD (i 3D) a s PC. Předchozí praxe podmínkou. Nabízíme práci na projektech od studie až k realizaci a také projektech územního plánování. Pokud se cítíte nabídkou osloveni, zašlete nám prosím své CV s portfoliem.

Kontakt: Jindřiška Ziatková, multiplan@email.cz

Architektonické studio ORANGE MACHINE hledá jednoho až dva architektky pro trvalou spolupráci na ŽL v Praze. Ideálně s dvou- až tříletou praxí (není podmínkou). Hledáme komunikativní, samostatné a otevřené kolegy se zájmem o týmovou práci. Pracujeme na rezidenčních projektech (např. areál Na Musilech, bytový dům U Plátenice), projektech administrativních budov i projektech individuálních vilek. Nutná znalost AutoCADu, ArchiCADu a výhodou znalost Allplanu.

Kontakt: David Cais, david.cais@orangemachine.cz

Architektka s tří- až pětiletou praxí hledá pražský ateliér. Nabízíme práci na různorodých projektech v rozrůstajícím se týmu. Požadujeme výbornou znalost angličtiny, znalost AutoCADu.

Kontakt: SHArchitects, ksmrckova@sharchitects.cz

Atelier WIK, s. r. o., se sídlem v Brně hledá architekta/projektanta. Zpracování všech stupňů projektové dokumentace. Spolupráce na ŽL. Znalost AutoCADu, Cadkon, Revit. Samostatnost.

Kontakt: Vít Vencour, atelier@wik.cz

POPTÁVKA

Jsem studentkou 2. ročníku FA ČVUT a hledám práci na prázdniny v architektonické nebo projekční kanceláři, po domluvě i od října při škole. Pracuji v programech Autodesk, AutoCAD, Autodesk Revit, Sketch up. Praxi dosud nemám, ale ráda se naučím novým věcem. Živnostenský list mám.

Kontakt: Táňa Hložková, tana.hlozkova@seznam.cz

Autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby a konstrukce hledá práci na ŽL. Nabízím zkušenost, flexibilitu, samostatnost (jednání s úřady, vypracování projektu pro akci Zelená úsporám atd.). Jsem schopný řídit sám kompletně celý projekt. Region Praha/střední Čechy.

Kontakt: Jaroslav Mezera, xmezeraj@seznam.cz

ASAVI Akademie 2010

KOMUNIKACE NA DÁLKU (TELEPREZENCE) A INTERAKTIVITA

7. října 2010 od 9:00 hodin v hotelu U Hájků, Na Poříčí 42, Praha 1

INSPIRUJTE se vybranými případovými studii z oblastí:

- Firmy
- Vysoké školy
- Veřejná správa
- Kultura

ZÍSKEJTE praktické zkušenosti z projektového návrhu.

ODNESTE si zajímavé rady a příklady z praxe.

3. ročník odborného semináře ASAVI Akademie bude v tomto roce zaměřen na progresivní systémy vzdálené komunikace (např. teleprezence, videokonference...)

- Klíčové parametry a design
- Specifikace projektového návrhu
- Projekční a architektonické činnosti

Podrobnější informace o skladbě programu s registračním formulářem naleznete na www.asavi.cz. Registrace do 30. září 2010 je bezplatná.

členové ASAVI:

AUDIO ASTER

 audlopro

 AV MEDIA

 NOWATRON ELEKTRONIK

 IMAGE

asavi
ASOCIACE SYSTÉMOVÉ AV INTEGRACE

Petter Dass Museet, Sandnessjøen, Norsko

MATERIÁL S TRVALOU HODNOTOU

ZINEK – základní stavební kámen života

- tři varianty přírodního povrchu
- dlouhá životnost, bezúdržbovost, recyklovatelnost až 100%
- ekologická deklarace (DIN ISO 14025, Typ III)
- MADE IN GERMANY

Rigips vyhlašuje vítězné objekty soutěže Rigips Trophy 2010

Rigips, s. r. o., vyhlásil vítězné objekty 6. dvouročního národního kola Rigips Trophy mezinárodní prestižní soutěže Saint-Gobain Gyproc Trophy 2010. Cílem je podpořit umění, dovednost a kvalitu práce realizačních firem z oblasti suché vnitřní výstavby.

Na slavnostním galavečeru v Brně dne 23. 4. 2010 byly představeny 3 vítězné realizace interiérů, uděleny Zvláštní cena poroty, Zvláštní cena generálního ředitele a na místě i Cena veřejnosti.

O cenu za vítězný interiér se spolu mohly utkat realizační firmy, které v období 1. října 2007–30. září 2009 realizovaly a dokončily v České republice objekt (ucelenou část objektu) ze systémů Rigips a při jeho realizaci dodržely předepsaná pravidla montáže a aplikační návody.

Do národního kola Rigips Trophy 2010 bylo přihlášeno 35 objektů, které tvoří pestrou směsici použití sádrokartonových systémů, sádrovláknitých systémů Rigidur a kazetových a stropních podhledů Rigips.

Spektrum interiérů zahrnuje projekty od novostavby sportovní haly, obchodního centra či kancelářských prostor přes rekonstrukce a přestavby

bytového domu, společenských sálů, komerčních prostor až po výstavby a úpravy rodinných domů či podkrovního patra.

V soutěži totiž nehraje roli velikost objektu, ale zejména originalita konstrukcí, technická úroveň zpracování, použití speciálních technik a celkový estetický dojem.

O vítězi národního kola Rigips Trophy 2010 rozhodla odborná porota v březnu roku 2010. První tři vítězná místa byla ohodnocena nejen trofejí, ale i finanční odměnou.

Vítězná realizace Rigips Trophy byla představena ve dnech 3.–5. 6. 2010 na světovém fóru v Amsterdamu v Holandsku.

1. místo

Rodinný dům manželů Šístkových, Plzeň

Novostavba rodinného domu

Montážní firma pana Jiřího Breburdy musela vyhovět náročným nápadům architekta, který se nechal unést možnostmi suché výstavby. Mnohé sádrokartonové prvky jakoby „levitují“ v prostoru. Všechno je však podřízeno gravitaci, takže montážníci museli při své práci vymýšlet nevhodnější postupy. Skloubit technické řešení zavěšení s estetickými požadavky stanovenými architektem nebylo jednoduché. Sádrokarton byl v tomto rodinném domě použit i k výstavbě vestavěných úložných prostor a slovo dostal i u nábytkových sestav, včetně nevhodní ložnice.

Realizační firma: **Jiří Breburda, Chlumčany**

Architekt: **Mgr. Jaroslav Mudra** – studie,

Ing. Václav Svejkský – realizace,

M DESIGN STUDIO PLZEŇ, s.r.o.

Generální dodavatel: **Ing. Přemysl Tolar**

2. místo

Autosalon Audi, Ostrava

Novostavba autosalonu

Moderní kombinace ocelové konstrukce a sádrokartonových ploch vyžadovala perfektní přizpůsobení montáže požadavkům architekta. Nejnápadnějším prvkem interiéru tohoto autosalonu je zaoblená a zvlněná plocha rozsáhlého, akusticky účinného podhledu z perforovaných desek Rigiton, který se klene nad dvoupatrovým prostorem prodejny. Náročnému tvaru podhledu odpovídá i pečlivé tvarování římsy a opláštění zábradlí na galerii v prvním patře prodejny. Mezi zajímavostmi tohoto autosalonu patří i využití speciálních desek Reflex pro obloukové stěny.

Realizační firma: **HAWLIK & sons, s.r.o., Ludgeřovice**

Architekt: **Ing. arch. Otmar Daněk, DANĚK DESIGN, s.r.o., Brno**

Generální dodavatel: **VOKD, a.s.**

3. místo

Přednáškový sál ÚPMD, Praha

Dostavba budovy k objektu porodnice

Netradiční architektura novostavby samostatného objektu přednáškového sálu se opakuje i v jeho interiéru. Příčný řez ve tvaru nepravidelné spirály vyžadoval zcela jedinečný přístup již k samotnému řešení nosné konstrukce. Opláštění interiéru, kde je takřka nemožné odlišit pohled od stěn, je precizně provedeno kombinací akustických perforovaných desek Gyptone Bend Line, ohebných desek Ríflex a standardního sádkkartonu.

Realizační firma: **Allegro s.r.o., Praha**

Architekt: **Ing. arch. Michal Nekola, ATELIER 6, s.r.o.**

Generální dodavatel: **HOCHTIEF CZ a.s.**

Zvláštní cena
odborné poroty

Rodinný dům paní Maupicové, Mnichovo Hradiště

Přestavba půdních prostor na byt

Sádkkartonové konstrukce byly tentokrát použity v opravdu historickém objektu. V roubence z roku 1720 byly moderní materiály zakomponovány opravdu citlivě. Montážní firma se brilantně popasovala s návazností původních historických dřevěných trámů a sádkkartonových ploch. Precizně provedené detaily ukazují, že dobré řemeslo stále existuje.

Realizační firma: **Věra Šikolová K+K stavby Turnov sádkkarton**

Architekt: **Slávka Maupicová**

Generální dodavatel: **Věra Šikolová K+K stavby Turnov sádkkarton**

Zvláštní cena
gen. ředitele

Obchodní dům My, Praha

Rekonstrukce 6 pater obchodního domu

Obchodní dům s dlouholetou tradicí získal nádech luxusu nejen novým interiérem, ale i finálními úpravami a chytře navrženými detaily. Mezi ně patří i nepřímé osvětlení řešené ze sádkkartonových ramp lemujících výškové odskoky podhledů.

Tyto osvětlovací rampy, které probíhají celou délkou otevřených prodejních ploch, jsou mistrovským dílem montážní firmy. Výšková členitost rovných i zaoblených podhledů představovala vysoké nároky na technické řešení zavěšení i stability nosné konstrukce.

Realizační firma: **KORENC s.r.o., Cítoliby**

Architekt: **Ing. Filip Hačková, Chapman Tailor International Services s.r.o.**

Generální dodavatel: **GEMO OLOMOUC, spol. s r.o.**

Více informací a katalog soutěže naleznete na www.rigips.cz.

Osušovač rukou dyson airblade

nejvyšší rychlost,
hygiena a úspora nákladů

Unikátní způsob osušení rukou

Dva proudy vzduchu z vlasově tenkých šěrbin dosahují rychlosti cca 640 km/h

Osušení absolutně čistým vzduchem

HEPA filtry zachytí 99,9 % bakterií z nasávaného vzduchu, kterým se pak osušují ruce

Spotřebovává mnohem méně energie

Účinný motor a konstrukce ušetří až 80 % energie oproti ostatním osušovačům

Dvakrát rychlejší než nejrychlejší

Úplně osuší ruce za 10 sekund

Digitální motor Dyson

Motor je menší, rychlejší, výkonnější a spotřebovuje méně energie, než u ostatních osušovačů

Baktericidní povrch

Baktericidní látky snižují výskyt bakterií a plísní na povrchu osušovače o 99,9 %, čímž snižuje možnost kontaminace rukou

Dyson Airblade™ je možné používat i v zdravotnických a zdravotnických zařízeních.

Dyson Airblade™ vyhovuje i nejpřísnějším hygienickým požadavkům.

Dyson Airblade™ vyhovuje nebo překonává standardy NSF protokolu P335.

Udělena certifikace systému kritických bodů HACCP pro použití v potravinářském prostředí

Kontakt:
Able Electric, spol. s r. o.
Ještědská 90
460 08 Liberec 8
www.dyson.cz

Warm Edge

pro moderní a ekologická okna

V MALÝCH OKNECH:

- Ψ hodnota distančního profilu má velkou účinnost
- změna roztažnosti má nízký vliv

VE VELKÝCH JEDNOTKÁCH:

- Ψ hodnota distančního profilu má menší efekt
- změna roztažnosti má velký vliv

Správný profil pro správnou aplikaci!

Chromatech plus

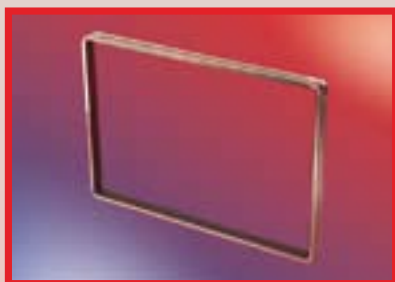

Chromatech Ultra

Chromatech
je řešením

- Redukce kondenzace vlhkosti
- Snížení spotřeby paliv
- Podpora životního prostředí snížením emisí CO₂

ROLLTECH
ROLLTECH A/S - an Atr-Pro Group Company

ROLLTECH A/S
W.Brüels Vej 20
DK - 9800 Hjørring
Dánsko
info@rolltech.dk
www.rolltech.dk

IMPRAS spol. s r.o.
IMPRAS
IMPRAS spol. s r.o.

IMPRAS spol. s r.o.
Reinerova 710 / 21,
Praha 6 - Řepy, 163 00
Česká republika
info@impra.cz
www.impra.cz

MSA
GLASS GLOBAL SYSTEM

TRACHEA®
nábytková dvířka

DOMOV ZA KAŽDÝMI DVÍŘKY.

fólie: 118 papyrus žlutý lesk + 168 papyrus hnědý lesk

fólie: 158 papyrus červený lesk

TRENDY
Exclusive

fólie: 187 okapa světlá lesk + 1-8 vanilka mat

fólie: 8-5 broušený nikel + 1-8 vanilka mat

Osobité, výjimečné, luxusní. Dekory skupiny Exclusive odrážejí inspiraci přírodou, její nepřekonatelnou rozmanitostí a krásou. Hodí se pro tvorbu nevšedních interiérů. Nejsou jednoduché. Zaujmu už na první pohled, ale překvapí a potěší pokaždé znovu a jinak. Jako dobrá hudba, jako dobré víno...

Napište nám na adresu propagace@trachea.cz, uveďte heslo a my Vám **zdarma zašleme** aktuální informační materiály.

**HESLO
ČKA**

WWW.TRACHEA.CZ

DOMOV ZA KAŽDÝMI DVÍŘKY

Trachea, s.r.o. | Tovární 1209, 769 01 Holešov | tel.: +420 573 502 111 | fax: +420 573 502 113 | e-mail: trachea@trachea.cz

Natur ●●●
Concept

NOVÁ GENERACE NÁBYTKOVÝCH DESEK

POZOR!

Nechceme dřevo jen imitovat

Proto jsme vytvořili novou desku s unikátními vlastnostmi

Nábytek Vám déle vydrží

- snazší opracovatelnost
- vyšší tuhost
- větší hutnost
- odolnější povrch

Ekologicky příznivá deska

- výrazně nízký obsah formaldehydu na úrovni přírodního dřeva
- zdravotně nezávadná i pro nejmenší děti
- vyhovuje přísným hygienickým parametrům

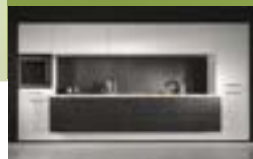
Certifikovaná kvalita

- trvalý dohled nad deklarovanou jakostí desek
- na každou jednotlivou dodávku certifikát o původu a parametrech výroby

Povrchové úpravy? Určitě si vyberete!

Množství variant

- surová – bez povrchové úpravy
- dýhovaná
- laminovaná
- trendové dekory - moderní obrazové motivy z katalogu nebo podle vlastního grafického návrhu či fotky

www.naturconcept.cz

Dobrý plán je zárukou
úspěchu, proto jsem své
finance svěřil ČSOB.

A v čem je vaše bohatství?

Víme, že vaše profese klade na bankovní služby vyšší nároky, než je obvyklé. Proto jsme připravili nabídku přesně zaměřenou na architekty. Navštivte kteroukoli pobočku ČSOB a dozvíte se, co pro vás můžeme udělat navíc.

ČSOB – profesionální partner pro architekty

www.csob.cz

Člen skupiny KBC

Infolinka 800 300 300

VÝRAZNÉ SNÍŽENÍ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI STAVEB S VYUŽITÍM TEPELNÝCH ČERPADEL

Minimalizace energií na provoz objektů všeho druhu je celosvětový trend a ani v ČR tomu není jinak. Ale objektivně vzato se u nás prozatím této záležitosti nevěnuje taková pozornost, jak je tomu v ekonomicky vyspělých zemích. Důvodem toho, že máme jakési zpoždění, je pozůstatek minulosti, kdy ceny energií byly velmi nízké, ale tento stav se postupně mění, ceny energií se srovnávají a tlak na minimalizaci energetické náročnosti vzrůstá.

Významným způsobem mohou podstatně snížit energetickou náročnost staveb tepelná čerpadla, která dovedou z okolí vytápěného objektu získat více než 50 % energie pro vytápění, chlazení a ohřev vody zcela „zdarma“, tedy není ji nutné koupit.

Obecně se tvrdilo, že tepelná čerpadla jsou nesmírně drahá zařízení, která se nevyplatí instalovat, protože se za dobu své životnosti nezaplátí. Ano, to byla pravda asi před deseti lety, kdy ceny energií byly velmi nízké. Dnes, kdy se ceny energií zvýšily více než o 200 %, je situace zcela jiná. Dobře nainstalované kvalitní tepelné čerpadlo se zaplatí v horizontu 5 až 6 let a při životnosti minimálně 20 let je to ještě výhodná investice, zvláště při vidině dalšího růstu cen energií. Tuto skutečnost je nutno brát v úvahu, především při koncipování budoucích nových, ale i rekonstruovaných stávajících objektů, bez ohledu na charakter (bydlení rodinné, bytové domy, velké budovy a zařízení, historické objekty, bazény, koupaliště, školy, průmyslové objekty).

Při snižování energetické náročnosti budov je extrémní zateplování obvodového pláště samozřejmě jedním z řešení, ale elegantní fasáda bez „termopláště“ vypadá lépe, přičemž s tepelným čerpadlem dosáhneme stejné, ne-li nižší energetické náročnosti při výrazně nižších investičních nákladech. Tato fakta nejsou příliš známá mezi projektanty-architektů, a proto došlo k dohodě o spolupráci mezi Českou komorou architektů a Asociací pro využití tepelných čerpadel o šíření informací o využití tepelných čerpadel, která jsou při koncipování strategických celků v mnohých případech povrchní nebo zcela chybí.

Asociace pro využití tepelných čerpadel v ČR je napojena na Evropskou asociaci tepelných čerpadel a využívá v praxi ověřených zkušeností z ostatních 21 zemí více než 10 let a ty pak transformuje v geologických a hydrometeorologických podmínkách České republiky.

Ve větší informovanosti o využití tepelných čerpadel formou zařazení do celoživotního vzdělávání se setkaly oboustranné zájmy ČKA a AVTČ, které ve svém důsledku pozitivně ovlivní hospodaření energiemi na výrobu tepla a chladu využitím inteligentních tepelných čerpadel. V letoš-

Vinařský dům Sonberg, Popice (autor: Ing. arch. Josef Pleskot, dřevostavba 35 kW, tepelné čerpadlo IVT Greenline 33 kW, odběr tepla z plošného kolektoru 1600 m², podlahové vytápění, ohřev teplé vody – nerezový zásobník ACV 1000 I, chlazení pomocí fancoilů, zdrojem chladu je tepelné čerpadlo IVT)

Zámek Jirny, čp. 1, Jirny (asi v polovině 17. stol. vznikl nevelký zámek s hospodářským dvorem, v 19. stol. přestavba, arch. Ullmann, vytápěno tep. čerpadlem pomocí 14 x 100m vrtů, realizace 2006)

Rekonstrukce vily Lídy Baarové, Praha (autor: arch. Ladislav Žák, 1938, rekonstrukce Ing. arch. Ladislav Lábus, tepelné čerpadlo IVT Greenline 16 kW, odběr tepla z vrtů – 3 x 80 m, podlahové vytápění + litinové radiátory, ohřev teplé vody – nerezový zásobník ACV 420 I, chlazení pomocí fancoilů, zdrojem chladu jsou vrty)

ním roce byla uspořádána prozatím dvě setkání odborníků obou sdružení, jedno v Praze a druhé v Brně, přičemž další jsou v plánu.

CO JE NA TĚCHTO SETKÁNÍCH ZAJÍMAVÉHO?

Především jsou objasněny podmínky úspěšného provozování tepelných čerpadel s ohledem na místní podmínky konkrétního objektu. Ukazuje se, že fixovaná orientace na standardní vytápěcí systémy s využitím plynových kotlen je zcela překonaná a spoléhat se na to, že projektant ÚT bude průkopníkem, který opustí zajeté koleje vysoko-templotních topných systémů s plynovými kotli, je málo pravděpodobné, neboť je to pohodlné a v praxi ověřené, tak proč to měnit? Zvláště pokud třeba o tepelných čerpadlech toho moc neví, protože ve škole se to vlastně neučí.

Asociace pro využití tepelných čerpadel sice pořádá školení pro projektanty ÚT, ale současně si uvědomuje, že při řešení koncepce jak novostavby, tak rekonstrukce objektů zpravidla jedná s investorem právě architekt a s ohledem na nutnost řešit i otázku energetické náročnosti stavby by měl vědět o tom, jak mimořádně důležitou roli

může sehrát tepelné čerpadlo, pokud o něm bude vědět více, než jen že to je drahé zařízení.

Z dosavadních prvních dvou setkání architektů a „lidí kolem tepelných čerpadel“ vyplynulo, že je co společně objasňovat a řešit. Velmi zajímavá i obsáhlá diskuse na přednáškách na dané téma ozřejmila, kam se další témata k této záležitosti mají směřovat.

V zásadě lze konstatovat, že tepelná čerpadla mají uplatnění v jakémkoliv objektu, jen se musí vědět, co je potřeba, například strategické rozhodnutí o systému vytápění celého systému využití teplé užitkové vody včetně bazénů, vhodnosti umístění, o podmínkách provozování objektů. Dokumentují to příklady realizací tepelných čerpadel na obrázcích.

Oboustranný zájem o spolupráci je dokladem toho, že obě strany chápou, kam jde vývoj, a pro udržení kroku se dnes postaru projektovat skutečně nedá. Na přednáškách byly prezentovány také významné stav-

by předních architektů, jak tuzemských, tak zahraničních, v nichž jsou tepelná čerpadla zapracována a uživatelům minimalizují provozní náklady při vysokém komfortu využití objektů.

Ano, tudy vede cesta a nezbyvá než si přát, aby dobrou spolupráci naplnil oboustranný zájem.

Josef Slováček, Pavel Cihelka,
Asociace pro využití tepelných čerpadel

Více informací: www.avtc.cz, info@avtc.cz

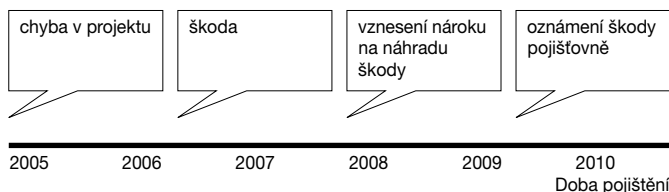
Seminář na toto téma proběhl ve spolupráci s ČKA 23. března v Praze a 12. května v Praze.

POJIŠTĚNÍ PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODY

Shrnutí zásadních informací o pojištění autorizovaných architektů – oznámení pojistné události v době trvání pojištění; zpětná účinnost pojištění; obnovení pojištění.

PRINCIP CLAIMS MADE

Tento princip je uplatňován při sjednávání pojištění profesní odpovědnosti za škodu a vyjadřuje zásadu, že předpokladem vzniku práva na pojištné plnění je, že k příčině škodní události (porušení právních povinností), k jejímu vzniku, uplatnění nároku na náhradu škody poškozeného vůči pojištěnému a k písemnému oznámení škodní události pojistiteli musí dojít v době trvání pojištění. Je nutné si uvědomit, že chyby v projektech se projevují až po delší době, a proto je nutné toto pojištění mít sjednáno nejen v době realizace projektu, ale po celou dobu, po kterou může být vůči architektovi vznesen nárok na náhradu škody. Pozor! Tento nárok zaniká uplynutím promlčecí doby stanovené zákonem (tedy ne uplynutím smlouvené záruční doby, pokud je kratší než zákonná promlčecí lhůta).

RETROAKTIVNÍ KRYTÍ

Jedná se o zpětnou účinnost pojištění, tj. pojištění se sjednává pro porušení právních povinností, ke kterému dojde přede dnem, který je stanoven jako počátek pojistného krytí. Retroaktivní krytí doporučujeme vždy, je-li pojištění sjednáno na bázi claims made, zejména v případech, kdy je původně sjednaná pojistná smlouva nahrazena novou pojistnou smlouvou anebo bylo-li z nějakého důvodu původní pojistné krytí přerušeno. Například když měl architekt nebo jiná autorizovaná osoba sjednáno pojištění v minulosti a novou pojistnou smlouvou sjednává s určitým časovým odstupem, pak vzniká časová mezera. V takovýchto případech pak autorizované osoby bez zmíněného retroaktivního krytí ztrácí výhodu původně sjednaného pojištění.

VČASNÁ OBNOVA POJIŠTĚNÍ

Pojištění profesní odpovědnosti – PŘIPOJIŠTĚNÍ je nejčastěji sjednáváno na jeden pojistný rok – a to bez automatické prolongace (rámcová smlouva pro základní pojištění členů ČKA je výjimkou). Protože se zde uplatňuje princip claims made, je nutné mít pojištění sjednáno nepřetržitě, tedy bez časových mezer.

Architekti, kteří již mají sjednáno své pojištění prostřednictvím společnosti MARSH, s. r. o., jsou na datum obnovy upozorňováni automaticky před vypršením účinnosti jejich pojištění, ostatní však budou muset datum vypršení účinnosti hlídat sami.

DŮSLEDKY ZMEŠKANÉ OBNOVY NEBO ODHLÁŠENÍ SE ZE ZÁKLADNÍHO POJIŠTĚNÍ

V případě přerušování kontinuity pojištění pojištěný ztrácí výhodu svého předchozího pojištění a nároky na náhradu škody, kdy k porušení

právních povinností došlo před přerušením pojištění, nemohou být pojišťovnou uhrazeny. ČSOB Pojišťovna vychází v odůvodněných případech vstříc – tedy poskytne v zájmu nepřetržitosti pojištění krytí i v této časové mezeře, avšak formou individuální pojistné smlouvy a stanoví dodatečné pojistné.

ROZŠÍŘENÍ O POJIŠTĚNÍ OBECNÉ ODPOVĚDNOSTI

S platností od 1. 9. 2009 je možno pojištění profesní odpovědnosti za škody (pojistná smlouva pro připojištění nad rámec základního pojištění) rozšířit také o pojištění obecné odpovědnosti (nepovinné pojištění – část B), které se sjednává pojištění pro případ právním předpisem stanovené obecné odpovědnosti pojištěného za škodu, kterou způsobil jinému:

- ! na zdraví a na věci jejím poškozením, zničením nebo pohřešováním,
- ! tím, co poškozenému v příčině souvislosti se škodou na zdraví anebo na věci ušlo (ušlý zisk).

Toto pojištění tedy kryje odpovědnost za škody pojištěného zejména v souvislosti s provozem kanceláře či ateliéru, v souvislosti se vstupem do objektu zákazníků, škody vzniklé při měření, resp. škody vzniklé jinak než vadou projektu. Pojistné se stanoví na základě přiložené tabulky – část B.

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠKODY:

Pokud byl kýmkoliv uplatněn nárok na náhradu škody, obratem je nutno kontaktovat MARSH, s. r. o.:

Pro první posouzení škodní události je třeba předložit následující dokumenty:

- ! Vyplněný formulář „Hlášení pojistné události“ (na požádání bude zaslán).
- ! Jednu kopii projektové dokumentace nebo její části (dle potřeby).
- ! Kopii smlouvy architekta s klientem.
- ! Kopii dopisu nebo jiného dokumentu, ze kterého vyplývá požadavek poškozeného na náhradu škody a kde je popsáno, v čem poškozený spatřuje pochybení architekta.
- ! Další důležité podklady (znalecké posudky, dokumenty, ze kterých vyplývá spolupráce dalších profesí při vzniku projektu).
- ! Kopii pojistné smlouvy, pokud architekt sjednal připojištění na vyšší pojistnou částku.
- ! Vyjádření architekta, případně jeho právního zástupce ke vzniklé škodní události.

Kateřina Poláčková

Více informací: makléřská společnost MARSH, s. r. o., tel.: 221 418 135

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Pro lepší informovanost architektů v legislativním procesu si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisí s výkonem profese a k jejichž změnám v poslední době došlo. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou nové předpisy pravidelně zveřejňovány – viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 17. 2. 2010 do 20. 5. 2010 upozorňujeme zejména na:

- | Vyhlášku č. 46/2010 Sb., o příslušnosti správ národních parků a správ chráněných krajinných oblastí k výkonu státní správy ve správních obvodech tvořených národními přírodními rezervacemi, národními přírodními památkami a jejich ochrannými pásmy;
- | Zákon č. 49/2010 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Úplné znění zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 93/2004 Sb., 163/2006 Sb., 186/2006 Sb., 216/2007 Sb., 124/2008 Sb., 223/2009 Sb. a 436/2009 Sb.;
- | Nařízení vlády č. 50 a 51/2010 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky a o změně nařízení vlády č. 147/2009 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky;
- | Vyhlášku č. 52/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2001 Sb., o podrobnostech udělování autorizace na výstavbu vybraných plynových zařízení, její změny, prodloužení anebo zrušení, ve znění vyhlášky č. 118/2005 Sb.;
- | Vyhlášku č. 53/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky;
- | Vyhlášku č. 61/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady ve znění vyhlášky č. 341/2008 Sb., a vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady;
- | Vyhlášku č. 64/2010 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 108/1997 Sb., kterou se provádí zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání;
- | Vyhlášku č. 65/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 352/2005 Sb., o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady;
- | Nařízení vlády č. 68/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci;
- | Zákon č. 71/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení;
- | Vyhlášku č. 73/2010 Sb., o vyhrazených elektrických technických zařízeních, jejich zařazení do tříd a skupin a o bližších podmínkách jejich bezpečnosti (vyhláška o vyhrazených elektrických zařízeních);
- | Vyhlášku č. 81/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě;
- | Nařízení vlády č. 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv;
- | Vyhlášku č. 103/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o právu na informace o životním prostředí;
- | Nařízení vlády č. 106/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením;
- | Vyhlášky č. 107, 108 a 109/2010 Sb., o vyhlášení Národní přírodní rezervace Bílá Strž, Velká Niva a Národní přírodní památky Rečkov;
- | Vyhlášku č. 122/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých dalších zákonů (zákon o rybníkářství);
- | Zákon č. 137/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie;
- | Zákon č. 140/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o pozemkovém fondu České republiky;
- | Vyhlášku č. 142/2010 Sb., o vyhlášení Národní přírodní rezervace Kaňon Labe a stanovení jejich bližších ochranných podmínek.

UPOZORNĚNÍ

OD 15. ZÁŘÍ PLATÍ NOVÝ ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Současná novela zákona o zadávání veřejných zakázek byla schválena 18. května 2010 Parlamentem ČR. Účinnosti nabývá dne 15. září 2010. Kromě jiného přináší změny ustanovení § 102 až 109, jimiž jsou upraveny náležitosti veřejné soutěže o návrh, do jejíhož rámce náleží zejména soutěže urbanistické a architektonické. Vedle změn navrhovaných předkládatelům (například výslovný odkaz na soutěžní řád ČKA jakožto předpis stanovující nad rámec zákona o veřejných zakázkách postupy v urbanistických a architektonických soutěžích) navrhla ČKA v součinnosti s poslancem arch. Menclem a po konzultacích s ÚOHS a MMR ještě některé dílčí úpravy, týkající se zejména § 106 a 108. Navrhované změny sledují zpřesnění a kompatibilitu systému zadávání veřejných zakázek (specifiky soutěží o návrh) a mezinárodních pravidel pro konání urbanistických, architektonických a konstrukčních soutěží.

Nařízení č. 18/2009 Sb. HMP, o ochraně hnízdní populace rorýse obecného při rekonstrukcích budov. Nařízení týkající se zachování větracích otvorů umožňujících hnízdění rorýse obecného nabylo účinnosti dne 1. února 2010.

Připravili Jiří Kadlec a Markéta Pražanová

VÝBĚR ČSN (BŘEZEN 2010–KVĚTEN 2010)

Přinášíme seznam vybraných stavebních norem ČSN a EN převzatých překladem a vydaných v průběhu minulého čtvrtletí.

Číslo normy	Název normy
ČSN EN 13693+A1	Betonové prefabrikáty – Speciální střešní prvky
ČSN EN 520+A1	Sádkartonové desky – Definice, požadavky a zkušební metody
ČSN EN 15283-1+A1	Sádrové desky vyztužené vlákny – Definice, požadavky a zkušební metody – Část 1: Sádrové desky vyztužené rohoží
ČSN 73 0020	Terminologie spolehlivosti stavebních konstrukcí a základových púd
ČSN ISO 12494	Zatížení konstrukcí námrazou
ČSN EN 12602	Prefabrikované vyztužené dílce z autoklávovaného pórobetonu
ČSN EN 338	Konstrukční dřevo – Třídy pevnosti
ČSN EN 1090-1	Provádění ocelových konstrukcí a hliníkových konstrukcí – Část 1: Požadavky na posouzení shody konstrukčních dílců
ČSN 73 4130	Schodiště a šikmé rampy – Základní požadavky
ČSN EN 1856-1	Komíny – Požadavky na kovové komíny – Část 1: Systémové komíny
ČSN EN 1856-2	Komíny – Požadavky na kovové komíny – Část 2: Kovové vložky a kouřovody
ČSN 73 6242	Navrhování a provádění vozovek na mostech pozemních komunikací
ČSN EN 12978+A1	Vrata – Bezpečnostní zařízení pro motoricky ovládaná vrata – Požadavky a zkušební metody
ČSN 75 0110	Vodní hospodářství – Terminologie hydrologie a hydrogeologie
ČSN 75 2020	Asfaltové vrstvy hydrotechnických staveb
ČSN 75 5201	Navrhování úpraven vody

Více viz www.unmz.cz

Z VALNÉ HROMADY ČKA 2010

V sobotu 17. dubna 2010 proběhla na univerzitě v Pardubicích XVII. valná hromada České komory architektů. Jejím nejdůležitějším momentem bylo přijetí Memoranda o zadávání veřejných zakázek, v němž ČKA vyzývá veřejnost, aby uplatnila své právo na kvalitní prostředí a sledovala hospodárné nakládání s penězi daňových poplatníků investovanými do veřejné výstavby. ČKA doporučuje v případě významnějších veřejných staveb transparentní zadávání zakázek prostřednictvím architektonických soutěží.

Oproti loňskému roku se jednalo opět o dvoudenní valnou hromadu, jejímž doprovodným programem byla prohlídka vítězné stavby Grand Prix architektů 2009 – Fakulty chemicko-technologické a tělovýchovných zařízení Univerzity Pardubice komentovaná jedním z jejich z autorů Ladislavem Kubou (spoluautor Tomáš Pílař).

Jednání valné hromady ČKA zahájil v sobotu ráno předseda ČKA Dalibor Borák, který přivítal více než 120 přítomných autorizovaných architektů a řadu hostů. Mezi nimi také Ing. Michala Koláčka, náměstka primátora města Pardubic, Ing. arch. Martinu Hovořákovou z MMR, předsedu ČKAIT Ing. Pavla Křečka, předsedu Slovenské komory architektů Ing. arch. Juraje Šujana a rovněž místopředsedu této komory Ing. arch. Lubomíra Závodného. Dále ředitele Útvaru rozvoje hlavního města Prahy Ing. Bojka Votavu, předsedu Komory daňových poradců RNDr. Svatopluka Dojivu, prezidenta SIA Ing. arch. Jana Fibigera a předsedu Obce architektů Ing. arch. Miloše G. Parnu. Pozdrav přednesl také člen správní rady Společnosti Petra Parléře, senátor Ing. Jiří Oberfalzer. Společně s ředitelem společnosti PhDr. Alanem Gintelem přijeli podpořit téma zadávání veřejných zakázek a architektonických soutěží, jelikož má jejich společnost sedmileté zkušenosti s jejich organizací. Přivítání rovněž byli bývalí předsedové České komory architektů Ing. arch. Petr Bílek a Ing. arch. Petr Mráz.

Před zahájením oficiální části jednání vyzval předseda k minutě ticha za oběti leteckého neštěstí polských představitelů státu.

Po odsouhlasení složení předsedajících a programu bylo schváleno také složení návrhové, volební a mandátové komise. Poté vystoupil předseda představenstva ČKA a informoval o činnosti tohoto orgánu za předchozí rok. Stavovský soud řešil v minulém období celkem 22 kauz, dozorčí rada za rok 2009 přijala 34 podání a vykonávala kontrolní činnost. Zprávy o činnosti všech orgánů ČKA, rozpočet, návrhy změn řádů a další dokumenty byly stejně jako v předchozích letech přetištěny v podkladech pro jednání valné hromady, které všichni obdrželi e-mailem, byly k dispozici na místě a zároveň jsou ke stažení na www.cka.cc.

ZE ZPRÁVY O ČINNOSTI PŘEDSTAVENSTVA ČKA

Předseda ČKA Dalibor Borák seznámil přítomné s činností představenstva za uplynulé období, část agendy představil také místopředseda Jan Vrana.

Politika architektury ČR – mezi hlavní priority činnosti představenstva v uplynulém roce patřilo prosazování dokumentu Politika architektury ČR, které bylo projednáno s MMR, ministerstvem dopravy, ministerstvem financí, ministerstvem průmyslu a obchodu, ministerstvem školství. Cílem politiky je především zdůraznění role kvalitního prostředí pro život společnosti a zlepšení pozice architektů (vzdělávání společnosti v oblasti architektury, veřejné zakázky jako vzor pro společnost, udržitelný roz-

voj). V projednávání dokumentu se bude i nadále pokračovat především na ČKAIT, MMR a v obcích.

Legislativa – pracovní skupina pro legislativu spolupracovala se státní správou na přípravě závazných předpisů, především se aktivně podílela na velké novele stavebního zákona a prováděcích vyhlášek. Velmi intenzivně se věnuje návrhu nového znění vyhlášky OTP. Připomínky k zákonu o veřejných zakázkách (především soulad architektonických soutěží se zákonem) se podařilo prosadit zejména díky podpoře poslance arch. Václava Mencla. Připomínkována byla také směrnice o službách na vnitřním trhu. ČKA se rovněž věnovala odstranění závaznosti norem, přípravě programových dokumentů pro MŽP, dokumentům k Zelené úsporám atd.

Standards výkonů a činností – při sestavování nového dokumentu se pracovní skupina snaží navázat na předchozí dokumenty a publikace zabývající se touto tematikou, ale zároveň respektovat stávající legislativu – zákony i vyhlášky, vymezit projektové a inženýrské činnosti, definovat nadstandardní výkony a dodržet stejné struktury obsahu všech stupňů dokumentací. Standards budou podkladem pro vznik ceníků projektových prací vznikajících mimo ČKA. Jan Vrana, předseda pracovní skupiny pro standardy, představil kompletní strukturu nově vznikajícího dokumentu.

OTP – ČKA se problematice OTP věnuje soustavně od roku 2008. Byla zpracována analýza současné vyhlášky a starších vyhlášek, změny jsou konzultovány s ČKAIT a nutnost změny byla rovněž diskutována na MMR. V současné době jsou pro nedostatek finančních prostředků práce pozastaveny. ČKA se snaží prosadit, aby obecné technické požadavky byly omezeny na zcela nepochybná a veřejným zájmem jednoznačně podložená pravidla; neodkazovala na technické normy; aby byl nový předpis koncipován jako maximálně ucelený, přehledný a jednoznačný – nejlépe na úrovni zákona.

Autorská práva – ČKA vydala několik stanovisek k ochraně autorských práv, vysvětlující texty, uspořádala workshop a z loňské mezinárodní konference pořádané v Brně byl vydán sborník, který obdržely všechny osoby autorizované u ČKA.

Architektonické soutěže – v průběhu loňského roku vyzvala ČKA politické strany k doplnění transparentního zadávání veřejných zakázek prostřednictvím architektonických soutěží do volebních programů. Na konci roku byla vyzvána vláda a politické strany k doplnění protikorupčního balíčku ve stejném duchu. Na téma architektonické soutěže proběhl také 23. 2. pracovní workshop a 9. 4. ČKA uspořádala v Brně mezinárodní konferenci, k níž vyjde sborník. ČKA byla oslovena Americkou hospodářskou komorou, aby byla v přípravném týmu jejich nového zákona o veřejných zakázkách.

Zahraníční záležitosti – hlavní činností je sledování systému uznávání odborných kvalifikací (sjednocení systému vzhledem k možnému volnému pohybu architektů po Evropě). I nadále ČKA spolupracovala

s UIA (byť na formální úrovni, nutno zvážit další členství), velmi intenzivní je spolupráce s ACE a EFAP. Sledovány jsou aktivity dalších organizací, jichž je ČKA členem – ENACA, IFLA a ČKA také koordinovala zájmy V4 na setkání v Ustroni.

Spolupráce s vysokými školami – pracovní skupina pro vzdělávání zajistila sepsání smluv o spolupráci s vysokými architektonickými školami, sleduje akreditaci nových škol (např. první soukromé architektonické vysoké školy ARCHIP – Architectural Institute in Prague, s. r. o.) a notifikaci našich architektonických studijních programů v EU. ČKA se snaží o monitoring úrovně studijních programů a závěrečných zkoušek, pořádá proto kromě jiného také už 10 let Přehlídku diplomových prací. K této soutěži je vždy vydán katalog a probíhá putovní výstava.

Celoživotní profesní vzdělávání – od října 2010 běží systém certifikovaných akcí pro autorizované architekty – viz www.cka.cc; v rámci seminářů organizovaných ČKA proběhlo v uplynulém období celkem 12 přednášek souvisejících přímo s výkonem profese, ze všech byly pořízeny zápisy zpřístupněné v Bulletinu a na webu ČKA.

Autorizace – od dubna 2009 do března 2010 získalo autorizaci u ČKA 116 architektů.

Pracovní skupiny ČKA – v současné době pracuje při ČKA celkem 12 pracovních skupin (pro legislativu, pro soutěže, pro standardy výkonů a oceňování, pro vzdělávání, pro památkovou péči, pro přírodu a krajinu, pro normy a notifikaci, pro program Zelená úsporám, pro celoživotní vzdělávání, pro politiky architektury, pro zahraniční aktivity, pro krajinářskou architekturu).

Zelená úsporám – ve spolupráci se SFŽP bude na podzim vydán manuál shrnující příklady možných konkrétních řešení staveb; ČKA zajistila databázi architektů, kteří mají zájem zpracovávat projekty v rámci programu, na webu jsou k dispozici požadavky na rozsah dokumentace a seznam činností, k nimž je architekt oprávněn.

Setkání v regionech – regionální setkání proběhla na pěti místech, vždy u příležitosti konání veletrhu, výstavy či jiné akce, ale bohužel se těšila nízkému zájmu ze strany architektů;

Další aktivity – jednou z hlavních aktivit je Pocta ČKA, která byla v roce 2009 udělena prof. Emilu Příkrýlovi. Spolupráce probíhá při orga-

nizaci soutěže Grand Prix architektů (zlepšení úrovně díky tzv. Akademii architektů, která nominuje stavby; zvažuje se existence československé ceny za architekturu; ČKA usiluje o založení o. p. s., která by byla finančně a organizačně soběstačná). ČKA dále podpořila soutěž Dřevěný dům, Young Architect Award, konferenci o Janu Kotěrovi, Olomoucké dny architektury a stavitelství, DSA, Ročenku české architektury atd.

Vize 2010–2011 – 1. prosadit architektonické soutěže jako způsob zadání veřejné zakázky, 2. vydat Standardy výkonů, činnosti a profese autorizovaných architektů, 3. prosadit změnu OTP; 4. prosadit Politiku architektury; 5. docílit naplnění Memoranda o vzdělávání a architektuře v praxi.

(Kompletní promítané prezentace ve formátu .ppt jsou ke stažení na www.cka.cc.)

ROZPOČET ČKA

Místopředseda ČKA Jiří Merger informoval o výsledku hospodaření ČKA za rok 2009. V loňském roce byl rozpočet Komory sestaven příliš optimisticky (na situaci upozorňovala již loni dozorčí rada). Ve výnosové části došlo k propadu na některých položkách a představenstvo muselo v průběhu druhého pololetí rozpočet bez zisku minulých let upravit a schválit jako mírně ztrátový. Výsledek hospodaření ČKA v roce 2009 byl nakonec ve ztrátě 989 756 Kč. Hlavním důvodem ztráty jsou mimořádné aktivity ČKA, mezi které patří rekonstrukce interiérů (3,3 milionu Kč), nová databáze (242 tisíc Kč), konference EFAP (875 tisíc Kč) a výměna razítek (217 tisíc Kč).

Návrh rozpočtu na rok 2010 byl zpracován na základě výsledků hospodaření a odráží priority ČKA. Navržen byl jako vyrovnaný – výnosy i náklady 24 697 000 Kč. V lednu 2010 byla ustavena funkce hospodáře. Stal se jím člen představenstva Jiří Merger, který nyní dohlíží na hospodaření Komory s členem dozorčí rady Petrem Krejčím.

Oleg Haman upozornil na propad práce na trhu a doporučil snížení členských příspěvků na polovinu. Miloš G. Parma navrhl zařadit do rozpočtu 500 tisíc Kč na organizaci Grand Prix architektů. Návrhy nebyly podpořeny a rozpočet byl schválen ve výše uvedené podobě. Přítomní se v diskusi shodli, že by měla ČKA navrhnout úsporná opatření.

Páteční prohlídka Fakulty chemicko-technologické a tělovýchovných zařízení Univerzity Pardubice

ŘÁDY

Po vystoupení kandidátů do orgánů ČKA byly projednány změny ve vnitřníkomorových řádech – v disciplinárním a smírčím řádu, soutěžním řádu, organizačním a jednacím řádu a profesním a etickém řádu. Diskuse proběhla pouze k ustanovením disciplinárního a smírčího řádu, ostatní valná hromada schválila jako celek. Oleg Haman navrhol zřízení certifikační komise (placený orgán ČKA, jehož existence by nebyla podložena zákonem o výkonu povolání), dle přítomných by však částečně dublovala činnost dozorčí rady, a její schválení proto nebylo podpořeno.

MEMORANDUM

Hlavním tématem jednání valné hromady byly architektonické soutěže a jejich postavení v systému zadávání veřejných zakázek. Jelikož představenstvo ČKA považuje situaci v této oblasti za alarmující, rozhodlo se předložit přítomným návrh memoranda. Po rozpravě pléna bylo znění odsouhlaseno a stalo se součástí usnesení valné hromady (kompletní znění viz příloha). Z memoranda mimo jiné vyplývá, že:

! způsob zadávání veřejných zakázek v ČR je často v rozporu s principem transparentnosti, veřejné kontrolovatelnosti, úspornosti a hospodárného nakládání se svěřeným majetkem;

! zadávání zakázek na projekty staveb je jednou z nejrozsáhlejších oblastí investování, kde mohou unikát značné finance a projevovat se korupce – ta působí škody hospodářské i morální;

! důsledkem nesprávného zadávání zakázek je nízká kvalita staveb (estetická, technická, materiálová, dispoziční, uživatelská, malé úspory energií atd.) a často i jejich předraženost (nehospodárnost při pořizování plánů, při realizaci staveb, při jejich následném provozu);

! ČKA požaduje, aby veřejná správa volila takové formy zadávání zakázek, které umožní nejvyšší míru veřejné kontroly nejen nabídnuté ceny, ale také kvality;

! koncesní systém zadávání (PPP) považuje ČKA za sporný, jelikož často vede k zadlužování a k investování, které se veřejné správě vymyká z kontroly;

! za nejvhodnější způsob veřejného zadávání územněplánovací dokumentace, projektů budov a prostorů ČKA považuje ARCHITEKTONICKÉ A URBANISTICKÉ SOUTĚŽE. Ty by měly být použity vždy tam, kde stavba ovlivňuje veřejný prostor;

ČKA vyzývá především veřejnost, aby uplatnila své právo na kvalitní prostředí a sledovala efektivní užití svých (veřejných) prostředků na investice do veřejných staveb. ČKA doporučuje, aby veřejnost požadovala po veřejné správě důkladné zdůvodnění formy zadání zakázky a jejího průběhu.

Zároveň byl schválen jako součást usnesení návrh Michala Gabriela na doplnění pěti bodů, na jejichž základě se představenstvo zaváže k prosazování memoranda. Zkráceně:

1. ČKA se bude podílet na přípravě zákona o veřejných zakázkách a bude prosazovat otevřené soutěže o návrh;
2. ČKA bude podporovat v rámci dotací pozitivní diskriminaci projektů, které prošly v rozhodovací fázi architektonickou soutěží;
3. ČKA zajistí podporu a konzultace organizátorům soutěží;
4. ČKA požádá ministerstvo financí o seznam investičních záměrů veřejných zadavatelů a těm pak nabídne uspořádání architektonické soutěže;
5. ČKA bude podporovat jen takový způsob koncesního jednání (PPP), který nepovede k nehospodárnosti.

VOLBY

V průběhu zasedání proběhly řádné volby do orgánů ČKA. Do představenstva nekandidoval předseda ČKA Dalibor Borák. Za mnohaletou aktivní práci ve vedení Komory mu veřejně poděkoval první místopředseda Jan Vrana a celé plénum povstalo. Výsledky voleb jsou součástí usnesení valné hromady.

DÁLE BYLO DISKUTOVÁNO

Místo konání valných hromad – přítomní diskutovali možnost uspořádat setkání nejvyššího orgánu ČKA střídavě v Praze a Brně. Nakonec se shodli, že místo zasedání valné hromady bude vždy v kompetenci rozhodnutí představenstva ČKA.

Strategie ČKA – Ladislav Lábus upozornil na nutnost navržené strategie ČKA, která ovlivňuje fungování profese. Připomenul, že v současné době lze obor architektura studovat např. i na Fakultě stavební ČVUT a mělo by být zájmem ČKA, aby noví absolventi všech škol měli zájem vstoupit právě do ČKA. Důležité je, aby byla zajištěna jednotná disciplinární odpovědnost nad osobami, které působí ve funkci architekta v ČR.

Zadávání veřejných zakázek na ČVUT – Michal Fišer poukázal na nesprávný postup např. u menzy ČVUT a navrhl oslovit instituci s doporučením využívat architektonických soutěží.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva ze dne 21. dubna 2010

USNESENÍ XVII. VALNÉ HROMADY ČKA KONANÉ V PARDUBICÍCH DNE 17. DUBNA 2010

VALNÁ HROMADA BERE NA VĚDOMÍ

1. návrh „Programu činnosti České komory architektů“ na roky 2010 až 2011;
2. zprávu o hospodaření České komory architektů za rok 2009 včetně výroku auditora k hospodaření Komory za rok 2009;

VALNÁ HROMADA SCHVALUJE

1. Memorandum České komory architektů o zadávání veřejných zakázek;
2. Zprávy o činnosti orgánů Komory za období od dubna 2009 do dubna 2010, a to:
  - 2.1 „Zprávu o činnosti představenstva za období od dubna 2009 do dubna 2010“;
  - 2.2 „Zprávu o činnosti dozorčí rady za období od dubna 2009 do dubna 2010“;
  - 2.3 „Zprávu o činnosti Stavovského soudu za období od dubna 2009 do dubna 2010“;
  - 2.4 „Zprávu o činnosti Autorizační rady za období od dubna 2009 do dubna 2010“;
3. změny vnitřních řádů České komory architektů, a to dle příslušného legislativního tisku zveřejněného na webových stránkách České komory architektů a předloženého k projednání VH v tištěné předloze:
  - 3.1 novelu Profesního a etického řádu České komory architektů dle legislativního tisku č. 1/2010 – beze změn;
  - 3.2 novelu Disciplinárního a smířčího řádu České komory architektů dle legislativního tisku č. 2/2010, s výjimkou bodu 6, který se vypouští; dosavadní bod 7 návrhu se označuje jako bod 6;
  - 3.3 novelu Organizačního, jednacího a volebního řádu České komory architektů dle legislativního tisku č. 3/2010, doplněného o nový bod 3, jímž se schvaluje změna ustanovení § 31b odst. 3 písm. a), v němž se vypouští slova „s výjimkou písemné důtky a pokuty“;
  - 3.4 novelu Soutěžního řádu České komory architektů dle legislativního tisku č. 4/2010;
4. volbu do orgánů Komory na následující tříleté volební období, a to dle protokolu o volbě, vypracovaného volební komisí ve složení: Ing. arch. Jan Jehlík, Ing. akad. arch. Petr Krejčí, Ing. arch. Karel Doležel, který je jakožto Příloha č. 1 nedílnou součástí tohoto usnesení;
  - 4.1 do představenstva byli zvoleni v pořadí podle počtu obdržených hlasů za Prahu: Ing. arch. Vlado Milunič (č. a. 02 735), s počtem hlasů 67 (na tříleté funkční období); Ing. arch. David Mareš (č. a. 03 073), s počtem hlasů 66 (na tříleté funkční období); za region Čechy: Ing. arch. Milan Košař (č. a. 00 265), s počtem hlasů 45 (na tříleté funkční období); za region Moravu: Ing. arch. Barbara Potysz (č. a. 02 559), s počtem hlasů 54 (na tříleté funkční období); Náhradníci: Ing. Petr Velička (č. a. 03 392) za region Morava: s počtem hlasů 48; Ing. arch. Jiří Merger (č. a. 00 407) za region Praha: s počtem hlasů 44; Ing. arch. Petr Mráz (č. a. 00 008) za region Čechy: s počtem hlasů 37; Ing. arch. Zdeněk Hölzel (č. a. 00 187) za region Praha: s počtem hlasů 32; Ing. arch. Václav Mastný (č. a. 00 123) za region Čechy: s počtem hlasů 21, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního řádu valné hromady České komory architektů;
  - 4.2 do dozorčí rady byli zvoleni v pořadí podle obdržených hlasů za Prahu: Ing. arch. Zdeněk Jiran (č. a. 00 255), s počtem hlasů 88 (na tříleté funkční období); za Čechy: Ing. Josef Kopečný (č. a. 01 728), s počtem hlasů 51 (na tříleté funkční období); za Moravu: Ing. arch. Jana Kašánková (č. a. 02 481), s počtem hlasů 82 (na tříleté funkční období); Náhradník: Ing. arch. Josef Patrný (č. a. 00 134) za region Čechy, s počtem hlasů 46, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního řádu valné hromady České komory architektů;

- 4.3 do Stavovského soudu byli zvoleni v pořadí podle obdržených hlasů doc. Ing. Petr Kučera, Ph.D. (č. a. 01 723), s počtem hlasů 70; Ing. arch. Václav Šebek (č. a. 00 009), s počtem hlasů 69; Ing. arch. Josef Vrana (č. a. 00 004), s počtem hlasů 53; Náhradník: Ing. Suzanne Spurná (č. a. 03 586), s počtem hlasů 52, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního řádu valné hromady České komory architektů;
5. v souladu s ustanovením § 25 odst. 4 písm. j) zákona č. 360/1992 Sb., v platném znění, a v souladu s ustanovením § 4a Organizačního, jednacího a volebního řádu České komory architektů rozpočet České komory architektů pro rok 2010 jako vyrovnaný

v celkové výši výnosů	24 697 000 Kč;
v celkové výši nákladů	24 697 000 Kč;

VALNÁ HROMADA UKLÁDÁ

1. představenstvu, aby se aktivně podílelo na novele zákona o veřejných zakázkách a při aplikaci stávajícího zákona č. 137/2006 Sb., důsledně prosazovalo otevřené soutěže o návrh (architektonické soutěže), hodnocené z hlediska kvality, nikoliv z hlediska nejnižší ceny;
2. představenstvu, aby podporovalo v rámci dotací a jiných forem poskytování finančních prostředků z veřejných rozpočtů pozitivní diskriminaci projektů, které prošly v rozhodovací fázi architektonickou soutěží, a aby vyhodnotilo, jaká jsou pravidla pro získání dotací z EU v ČR a není-li možno výkladem posílit pozici architektonických soutěží v této oblasti;
3. představenstvu, aby poskytlo profesionální podporu a konzultace všem subjektům, které budou organizovat pro zadavatele architektonické nebo urbanistické soutěže (profesionální certifikované organizátory soutěží), a aby s veškerou nespornou autoritou a odborností Komory usilovalo o omezení takových způsobů zadávání, které transparentnost soutěží omezují;
4. představenstvu, aby zahájilo jednání s Ministerstvem financí ČR o součinnosti při zkvalitňování podmínek veřejného zadávání a o poskytování informací o investičních záměrech veřejných zadavatelů tak, aby je Komora mohla vyzvat k uspořádání architektonických soutěží a nabídnout jim v tomto smyslu svou součinnost;
5. představenstvu, aby podporovalo jen takové způsoby koncesního zadávání (známé pod zkratkou PPP), které nepovedou k realizaci zbytečných investic spolu s latentním zadlužováním obcí, krajů a států;
6. představenstvu, aby napříště samostatně rozhodovalo o místě konání valných hromad;
7. představenstvu, aby oslovilo ČVUT Praha a zahájilo s ním jednání s cílem změnit současné postupy vedení ČVUT při zadávání veřejných zakázek a používat při tvorbě rozvojových koncepcí, architektonických návrhů a projektování nových významných objektů nebo jejich rekonstrukcí institut veřejné architektonické soutěže jako transparentní nástroj zadávání veřejných zakázek;
8. představenstvu, aby z textu „návrh programu činnosti ČKA pro období 2010 až 2011“ byl vypuštěn bod 5 odst. 5.1. a text byl v tomto smyslu upraven a přečíslován.

Zapsala návrhová komise ve složení
Ing. arch. MgA. Pavel Nasadil,
Ing. arch. Barbara Potysz,
Ing. arch. Milena Vitoulová

V Pardubicích dne 17. dubna 2010

Valná hromada České komory architektů po rozpravě věnované tomuto tématu a v souladu se svým posláním pečovat o stavební kulturu a o kulturu utváření prostředí a spolupůsobit při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování vydává k současnému stavu veřejného investování toto

PROHLÁŠENÍ ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ K ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Způsob zadávání veřejných zakázek v ČR včetně jejich zadávání koncesemi (tzv. PPP) je často v zásadním rozporu s obecným cílem a posláním, stanoveným v § 6 zákona č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, zejména s principem transparentnosti, veřejné kontrolovatelnosti, úspornosti a hospodárného nakládání svěřeným majetkem a finančními prostředky. Tyto požadavky považujeme za aktuální právě proto, že se veřejných prostředků v současnosti významně nedostává a že jejich mrháním je znemožněna realizace důležitých investic.

Korupční prostředí při zadávání veřejných zakázek působí nejen podstatné škody hospodářské, ale také škody morální, snižuje práh společenské i individuální občanské vnímavosti k nezákonnostem a nemravnostem a oslabuje právní vědomí dříve, než se je po desetiletích devastace podařilo obnovit.

Tímto prohlášením oslovujeme nejen zadavatele, ale především veřejnost, která si musí uvědomit své právo na transparentnost, na efektivní zhodnocení svých, tedy veřejných prostředků, své právo na kvalitu staveb a vystavěného prostředí. Veřejnost musí cítit, že se prostřednictvím dialogu účastní na výstavbě své obce nebo státu a že není pouhým vazalem těch, kterým dala mandát rozhodovat také o přidělování veřejných zakázek.

Pro profesi urbanistů a architektů, jakož i inženýrů jsou důsledky tohoto stavu zvláště tíživé, a to zejména pro generace nastupující. Zadávání zakázek na územně plánovací dokumentace stejně jako na projekty staveb a stavební práce je jeden z motorů ekonomiky a zároveň jeden z nejrozsáhlejších segmentů veřejného investování. Právě proto se tu korupční praktiky projevují zvláště rozsáhlou měrou a úniky veřejných prostředků představují skutečný celospolečenský problém, který vrhá tuto společnost celá desetiletí zpět.

Vážnost situace pocítují i mnozí zahraniční partneři, s jejichž odmítavými a kritickými názory se setkáváme při bilaterálních jednáních i při jednáních na půdě mezinárodních profesních institucí.

Své prohlášení adresujeme i architektům. Nelze omlouvat krizi či jinými zástupnými důvody, že architekti sami selhávají a na stavu věci se podílejí. Etické selhávání architektů, byť často „vynuceno“ vnějšími okolnostmi, prohlubuje tento neudržitelný stav a znamenalo vztah k morálně etickým principům naší profese.

Současný stav je důsledkem mnoha příčin, mezi nimiž hraje nezanedbatelnou roli nezalost na straně jedné a záměr obejít řádná pravidla zadávání na straně druhé. Důsledkem jsou předražené a méně kvalitní stavby.

Kvalitou rozumí Česká komora architektů nejen kvalitu esteticou, ale též kvalitu technickou, materiálovou, dispozičně-provozní a uživatelskou, jejíž nedílnou součástí jsou požadavky na hospo-

dárnost, a to nejen hospodárnost související s pořízením plánů a samotných staveb, ale zejména s jejich následným provozem.

Za jedinou opravdu vhodnou formu veřejného zadávání územněplánovací dokumentace, projektů veřejných budov a prostorů považuje Česká komora architektů architektonické a urbanistické soutěže, které jsou ze své povahy soutěžemi po všech stránkách veřejnými, kontrolovatelnými – transparentními. Za spornou formu veřejného zadávání naopak považuje Komora též koncesní systém zadávání, který velmi často ve svých důsledcích vede k investování, které se veřejné správě vymyká z kontroly a které vede k latentnímu až otevřenému zadlužování obcí a krajů. Architektonická soutěž, jako forma soutěže o návrh podle zákona č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, vypsána při respektování dalších platných zákonů, zejména zákona č. 360/1992 Sb., je právoplatnou a pro tento účel vytvořenou součástí legislativního systému a není možno ji nadále obcházet.

Česká komora architektů tímto prohlášením vyzývá nejširší společnost, aby uplatnila své právo na kvalitní a efektivní užití veřejných prostředků a požadovala po veřejné správě důkladné zdůvodnění tam, kde je veřejná zakázka ovlivňující stav vystavěného prostoru zadána jinak než architektonickou soutěží.

Česká komora architektů požaduje, aby veřejná správa volila takové formy zadávání veřejných zakázek, které umožní nejvyšší míru veřejné kontroly, a to nejen nad nabídnutou cenou, ale především nad kvalitou podaných návrhů. Není-li užito architektonické soutěže, je důvodné podezření, že se jedná o přípravu podmínek pro zadání zakázky předem určenému dodavateli a pro korupci.

Přijato jako usnesení XVII. valné hromady České komory architektů 2010

V Pardubicích 17. dubna 2010

¹ § 23 odst. 6 písm. a) a b) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

PŘEDSEDOU ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ JAN VRANA

Na valné hromadě České komory architektů (ČKA) v Pardubicích byli 17. dubna 2010 zvoleni noví členové orgánů ČKA. V prvním květnovém týdnu pak proběhly volby předsedy a místopředsedy. Novým předsedou ČKA se stal bývalý 1. místopředseda představenstva Ing. arch. akad. arch. Jan Vrana. Nahradil tak ve funkci Ing. arch. Da-libora Boráka.

Architekt Jan Vrana (* 1944) vystudoval stavební fakultu ČVUT v Praze u prof. Františka Cubra a pokračoval u něj také na pražské AVU. Pracoval v Projektovém ústavu výstavby hl. města Prahy u Karla Filsaka, od roku 1991 vede architektonický ateliér HÉTA, jehož je spolujednatel. Členem České komory architektů se Jan Vrana stal v roce 1993, kdy začal rovněž aktivně pracovat v jejích orgánech (jako člen zkušební autorizační komise, člen Stavovského soudu, později člen představenstva). V roce 2007 byl zvolen 1. místopředsedou ČKA. V pozici předsedy představenstva ČKA bude působit do příštích voleb v květnu roku 2011.

Představenstvo ČKA:

předseda ČKA – Ing. arch. akad. arch. Jan Vrana;
1. místopředseda ČKA – akad. arch. Jan Sapák;
2. místopředseda ČKA – Ing. et Ing. Tomáš Jiránek;
místopředseda ČKA – Ing. arch. Martin Peterka.

Další členové představenstva: Ing. arch. Barbara Potysz, Ing. Milan Jirovec, Ing. arch. Tomáš Bezpalec, Ing. arch. Milena Vítoulová, Ing. Darek Lacina, Ing. arch. Milan Košar, Ing. arch. Vlado Milunić, Ing. arch. David Mareš.

Dozorčí rada ČKA:

předseda – Ing. arch. Josef Panna;
1. místopředseda – Ing. arch. Pavel Rada;
2. místopředseda – Ing. arch. Miroslav Holubec.

Další členové dozorčí rady ČKA: Ing. arch. Ondřej Beneš, Ing. arch. Karel Doležel, Ing. akad. arch. Petr Krejčí, doc. Ing. arch. Zdeněk Jiran, Ing. arch. Jana Kašánková, Ing. Josef Kopečný.

Stavovský soud ČKA:

předseda – Ing. arch. Jan Dvořák;
místopředseda – Ing. arch. Jan Kozel.

Další členové Stavovského soudu ČKA: Ing. arch. Josef Smola, Ing. arch. Václav Šebek, doc. Ing. Petr Kučera, Ph.D., Ing. arch. Milan Nytra, Ing. arch. Pavel Kopecký, akad. arch. Aleš Brotánek, Ing. arch. Josef Vrana.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva České komory architektů

V Praze 7. května 2010

ZMĚNY V ŘÁDECH ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

PROFESNÍ A ETICKÝ ŘÁD

článek I/2010

Bod 1/

V dosavadním ustanovení § 12 nahradit slova „nebrání v“ slovem „umožní“

Odůvodnění:

Zvolená jazyková úprava pouze mění text z polohy negativně vymezující do polohy pozitivní. PS pro legislativu nedoporučuje radikální oslabení povinnosti AA uvést skutečnost, že nese odpovědnost za profesi a zaměstnavatel mu umožní řádný výkon profese, v pracovní nebo obdobné smlouvě (návrh DR: výraz „bude“ se nahradí výrazem „může být“). PS je přesvědčena, že takový problém nemůže hrozit v obvyklé situaci, kdy je architekt zaměstnán v architektonické kanceláři, nýbrž v kancelářích projektových, nebo dokonce stavebně dodavatelských.

Bod 2/

Dosavadní ustanovení § 17 odst. 3 doplnit první větu včetně poznámky pod čarou 3a (a dosavadní poznámku 3a přečíslovat na 3c) a novou větu včetně poznámky pod čarou 3b tohoto znění:

„a účast na kontrolních prohlídkách stavby^{3a}. Není-li architektovi v rozporu s ustanovením o odpovědnosti za projektovou dokumentaci^{3b} umožněn řádný výkon autorského dozoru, popřípadě umožněna řádná účast na kontrolních prohlídkách stavby, prováděné podle dokumentace, jejímž je autorem, ověřené stavebním úřadem ve stavebním řízení ukončeném vydáním pravomocného povolení stavby nebo ve zkráceném stavebním řízení certifikátem autorizovaného inspektora, oznámí architekt tuto skutečnost prokazatelným způsobem jednak klientovi, jednak místně a věcně příslušnému stavebnímu úřadu.“

^{3a} Ustanovení § 133 an. zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

^{3b} Ustanovení § 158 a 159 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění:

Výkon autorského dozoru patří k základním právům a povinnostem autorizovaných architektů, jimiž se zajišťuje jednak účast architektů na kontrolních prohlídkách stavby, jednak možnost efektivně kontrolovat

soulad prováděné stavby s dokumentací stavby, za niž nese architekt cele odpovědnost ve smyslu ustanovení § 159 stavebního zákona.

Bod 3/

Dosavadní ustanovení § 31 doplnit o nové odstavce 2 a 3; dosavadní text se označí jako odstavec 1:

„(2) Architekt je povinen dostavit se na výzvu věcně příslušného orgánu Komory k podání vysvětlení, popřípadě k poskytnutí výpovědi disciplinárně obviněného, svědka nebo znalce v souvislosti s disciplinárním zjišťováním, popřípadě řízením.

(3) Architekt je povinen uhradit veškeré finanční závazky (pojistné) vyplývající z pojištění, které ve prospěch architekta sjednala Komora a k němuž architekt přistoupil.“

Odůvodnění:

V souladu s úsilím znemožnit zneužívání procesních pravidel autorizovanými osobami se navrhuje doplnit ustanovení o povinnostech k profesní instituci o povinnost účastnit se na výzvu příslušného orgánu Komory určeného jednání, přičemž v DSŘ je toto ustanovení sankcionováno jednak možností jednat in contumaciam, jednak možností udělit pokutu. Ustanovení § 31 odst. 2 vytváří pro tento postup právní titul.

Úhrada pojistného podle rámcové smlouvy umožňuje architektům výhodnější podmínky pojištění. Neplnění závazků z pojistné smlouvy svými důsledky poškozuje ostatní kolegy, neboť činí rámcovou dohodu málo věrohodnou.

článek II/2010

„Novela tohoto řádu nabyla účinnosti schválením valnou hromadou České komory architektů dne 17. dubna 2010.“

DISCIPLINÁRNÍ A SMÍRČÍ ŘÁD

článek I/2010

Bod 1/

V dosavadním ustanovení § 14 odst. 1 nahradit v poslední větě odkazované číslo „§ 32“ PEŘ ČKA správným ustanovením „§ 30“

Odůvodnění:

Jedná se o technickou opravu nesprávného odkazu v předpisech.

Bod 2/

V dosavadním ustanovení § 8 doplnit nový odstavec 3 včetně poznámky pod čarou 1a tohoto znění:

„(3) Autorizovaná osoba je povinna^{1a} dostavit se na výzvu příslušného orgánu Komory k jednání osobně. Jestliže se řádně neomluví nebo omluvili se opakovaně se zjevnou snahou zdržet nebo znemožnit projednání věci, může příslušný orgán Komory vést zjišťování nebo řízení a rozhodovat i v její nepřítomnosti (in contumaciam). O tomto postupu rozhodne příslušný orgán Komory usnesením, proti němuž není odvolání přípustné.“

^{1a} Ustanovení § 31 odst. 2 Profesního a etického řádu ČKA, ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění:

Toto ustanovení sleduje v souběhu s přesněji specifikovanými lhůtami vytvoření prostředí ekonomizujícího proces zjišťování a disciplinárního řízení a bránící možnému zneužití procesních pravidel autorizovanými osobami. Příslušný orgán Komory je povinen posoudit důvodnost takového postupu v usnesení. Odkaz na PEŘ ČKA souvisí s novelou tohoto předpisu, předloženou VH.

Bod 3/

Dosavadní ustanovení § 19 doplnit za slova „bez řádné omluvy“ slova: „, popřípadě po opakované omluvě se zjevnou snahou zdržet nebo znemožnit řádný průběh zjišťování nebo řízení,“

Odůvodnění:

Ustanovení § 19 se v souladu s nově navrhovaným zněním § 31 odst. 2 PEŘ ČKA a § 8 odst. 3 DSŘ ČKA doplňuje o možnost udělit za zdržování procesu rovněž pořádkovou pokutu.

Bod 4/

Dosavadní ustanovení § 33 odst. 2 vložít za slova „... pro vydání rozhodnutí^{2b}“ text:

„Stavovský soud, popřípadě představenstvo rozhodnou ve lhůtě šesti měsíců od zahájení řízení, popřípadě od podání odvolání nebo od zahájení nového projednání, bylo-li v odvolacím řízení rozhodnuto o zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání, přičemž lhůta pro zahájení opakovaného řízení nesmí být delší než jeden měsíc.“

Odůvodnění:

Vzhledem k opakujícím se ztrátám procesních lhůt orgány Komory, způsobeným zneužíváním původního procesního ustanovení disciplinárně obviněnými. Komora jakožto profesní instituce zřízená zákonem je sice v pozici silnějšího partnera (proto se v zájmu ochrany práv disciplinárně obviněných neupouští zcela od stanovení omezujících procesních lhůt a brání se i nadále možnému zneužití pozice silnějšího), avšak zároveň nedisponuje dostatečnými mocenskými pákami k vynucení procesní odpovědnosti disciplinárně obviněných a nedokáže zcela efektivně bránit zneužití procesních postupů těmito osobami. Představenstvo proto navrhuje jednak větší diferenciaci lhůt a určité menší uvolnění (k § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů) a zároveň poněkud zpřísňuje ustanovení o podmínkách jednání v případě opakovaných omluv disciplinárně obviněných (§ 19 DSŘ).

Bod 5/

V dosavadním znění § 66 v odst. 3 nahradit druhou větu novou větou včetně poznámky pod čarou 2c tohoto znění:

„Po marném uplynutí této lhůty nařídí předseda Stavovského soudu, popřípadě dozorčí rady výkon rozhodnutí na peněžitá plnění včetně jimi udělených pokut, a to postupem podle obecného právního předpisu^{2c}, popřípadě z jejich podnětu podá ředitel Kanceláře Komory žalobu o zaplacení pokuty místně příslušnému soudu.“

^{2c} Ustanovení § 103 an. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění:

Výkon rozhodnutí na peněžitá plnění stanovuje správní řád v citovaných ustanoveních. Vzhledem ke skutečnosti, že je ČKA profesním správním orgánem (personální samosprávou), již připadá výnos pokut, které udělila, je dle názoru PS pro legislativu též exekucním orgánem ve smyslu § 103 odst. 2; byť není tato skutečnost uvedena v zákonu výslovně, je

ji nutno dovodit ze smyslu a logiky ustanovení zákona o výkonu povolání v souběhu s ustanoveními správního řádu. Možnost podat soudní žalobu na výkon rozhodnutí zůstává zachována jako podpůrná možnost.

Bod 6/

V dosavadním znění § 68 odst. 1 nahradit v písm. d) slovo „pěti“ slovem „tří“ a v § 68 odst. 2 nahradit dosavadní znění písm. b) a c) novým písm. b) tohoto znění:

„b) od právní moci odsuzujícího rozsudku, jde-li o pozastavení nebo odnětí autorizace.“

Odůvodnění:

Ustanovení § 68 ve svých důsledcích trestalo osoby disciplinárně potrestané ještě dalším trestem, neboť výmaz byl prováděn až po uplynutí značné doby. Ta zůstala zachována víceméně pouze v jediném případě, a to u odnětí autorizace. Ve všech ostatních případech se vychází z toho, že v případě písemné důtky je postačující lhůtou doba kratší než dosud a v případě odnětí autorizace je smyslu a účelu dosaženo samotným výkonem disciplinárního opatření.

článek II/2010

„Novela tohoto řádu nabyla účinnosti schválením valnou hromadou České komory architektů dne 17. dubna 2010.“

ORGANIZAČNÍ, JEDNACÍ A VOLEBNÍ ŘÁD**článek I/2010****Bod 1/**

V dosavadním znění § 7 odst. 11 první věta nahradit dosavadní označení odstavce 2 označením „3“, dosavadní odstavec 4 označením „5“ a dosavadní odstavec 8 označením „9“.

Odůvodnění:

Jedná se o ryze technické uvedení vnitřní komorových předpisů do souladu ve vzájemných odkazech.

Bod 2/

V dosavadním znění § 28 odst. 6 nahradit mezi slovy představenstva a dozorčí rady písmeno „a“ čárkou a za slova „dozorčí rady“ doplnit slova: „autorizační rady“.

Odůvodnění:

Autorizační rada může v řadě případů rovněž účelně využívat režimu hlasování per rollam.

Bod 3/

V dosavadním znění § 31 odst. 3 písm. a) vypustit slova „s výjimkou písemné důtky a pokuty“.

Odůvodnění:

Navrhovaná změna uvádí do souladu toto ustanovení s ustanovením § 67 DSŘ.

článek II/2010

„Novela tohoto řádu nabyla účinnosti schválením valnou hromadou České komory architektů dne 17. dubna 2010.“

SOUTĚŽNÍ ŘÁD**článek I/2010****Bod 1/**

V dosavadním znění § 2 odst. 5 písm. b) nahradit za slovy „rovněž anonymně“ tečku středníkem a doplnit slova:

„; v případě soutěže o návrh musí být druhé kolo vždy anonymní.“

Odůvodnění:

Předkládaný návrh sleduje sjednocení právní úpravy se zákonem o zadávání veřejných zakázek, jak vyplynulo též z připravované novely

zákona a jejího projednávání v Poslanecké sněmovně při přípravě pozměňovacího návrhu poslance arch. Václava Mencla.

Bod 2/

V dosavadním znění § 5 odst. 1 doplnit za druhou větu novou větou tohoto znění:

„V případě dvoukolových soutěží musí celková soutěžní lhůta pro první a druhé kolo dohromady činit nejméně osm týdnů, přičemž soutěžní lhůta pro první kolo nesmí být kratší než šest týdnů.“

Odůvodnění:

Předkládaný návrh sleduje zpřesnění soutěžních lhůt v souvislosti s konáním dvoukolových soutěží, při nichž se občas vyskytovaly spory o celkovém trvání soutěže, jakož i o poměru soutěžních lhůt pro první a druhé kolo soutěže.

Bod 3/

Navrhuje se v dosavadním znění § 6 odst. 1 a 3 změnit a doplnit takto (odkaz v poznámce pod čarou 2c zůstane zachován):

„(1) Vyhradil-li si to vyhlášovatel v soutěžních podmínkách a stanovil-li současně v souladu s obecným právním předpisem podmínky přiměřeného odškodnění^{2c} účastníků soutěže, může z mimořádně závažných důvodů zrušit soutěž kdykoliv do doby rozhodnutí poroty o nejhodnějším návrhu. Odvolání soutěže provede vyhlášovatel stejným způsobem, jakým soutěž vyhlásil; v takovém případě odešle všem známým zájemcům o účast nebo účastníkům soutěže o návrh oznámení o zrušení do 3 dnů ode dne přijetí rozhodnutí s uvedením důvodu a vyzve je k převzetí jejich návrhů.

...

(3) Za přiměřené odškodnění se považuje částka odpovídající souhrnu předpokládaných cen a odměn. Při odvolání, popřípadě zrušení soutěže je vyhlášovatel povinen poskytnout přiměřené odškodné, stanovené v soutěžních podmínkách poměrným podílem z celkové částky na odškodnění, a to těm soutěžícím, kteří před odvoláním soutěže její podmínky převážně nebo zčásti již splnili. V případě pochybností dohodne vyhlášovatel rozsah splnění podmínek, jakož i výši poměrného podílu s porotou.“

^{2c} Ustanovení § 108 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Odůvodnění:

V předloženém znění se navrhuje uvést text novely SŘ do souladu s textem novely zákona o VZ, jak byl dohodnut s Poslaneckou sněmovnou za účasti ÚOHS a MMR při přípravě poslaneckého pozměňovacího návrhu poslance arch. Václava Mencla. Pro určení poměrného podílu jednotlivých soutěžících postupuje vyhlášovatel tak, že pro jednotlivé soutěžící stanoví přiměřený podíl předem, resp. po posouzení rozsahu již provedeného plnění porotou.

Bod 4/

Navrhuje se v dosavadním znění § 7 odst. 4 písm. c) čárku nahradit středníkem a doplnit dosavadní text takto:

„; součástí požadavků na obsah řešení mohou být rovněž požadavky na obsah částí návrhu určených ke výstavě a publikaci návrhů, zejména jednotné požadavky na formát souborů a rozsah tiskové části a obrazové přílohy určené k publikaci v tiskové kvalitě; nedodržení tohoto požadavku však nemůže být důvodem k vyloučení ze soutěže,“

Odůvodnění:

Navrhovaná změna sleduje transparentnost zadávání zakázek v souladu se smyslem zákona o veřejných zakázkách i vlastním smyslem a posláním architektonických soutěží jakožto jedné z publikačních možností architektů. Zároveň by však neměly být nad tento rámec ukládány architektům další povinnosti, a proto zvolila PSpL poněkud obecnější formulaci, než doporučovala PSpS.

Bod 5/

Navrhuje se v dosavadním znění § 8 odst. 4 změnit a doplnit dosavadní text takto:

„(4) Členy poroty jmenuje vyhlášovatel z řad nepodjatých kvalifikovaných odborníků, zejména architektů, krajinářských architektů a urbanistů; v každé porotě musí být zastoupení autorizovaní architekti, popřípadě

krajinářští architekti nebo urbanisté. Členy poroty mohou být i zástupci vyhlášovatele soutěže, budoucího uživatele a představitelé místní správy. V zájmu nezávislosti rozhodování však musí být nadpoloviční většina členů poroty nezávislá na vyhlášovateli a na orgánech rozhodujících o využití výsledku soutěže a musí mít odbornou kvalifikaci odpovídající předmětu soutěže. Nezávislymi se rozumí ti členové poroty, kteří nejsou se zadavatelem v trvalém obchodním vztahu, popřípadě ve vztahu zaměstnanec-kém, služebním a obdobným; za nezávislé porotce se nepovažují ani členové poradních sborů a zpracovatelé soutěžních podmínek a soutěžního programu (zadání) vyhlášovatele. O své nepodjatosti a nezávislosti učiní členové poroty před zahájením své činnosti písemně prohlášení.“

Odůvodnění:

Navrhovaná změna uvádí do souladu znění novely zákona o veřejných zakázkách a soutěžního řádu dle dohodnutého poslaneckého pozměňovacího návrhu poslance Václava Mencla. Do znění je rovněž zařazen návrh PSpS, upřesňující rozsah a povahu posuzované nezávislosti.

Bod 6/

Navrhuje se v dosavadním znění § 10 odst. 9 doplnit nové písmeno f) [dosavadní písmeno f) se označí jako písmeno g)]:

„f) doporučení k určitým aspektům některých návrhů a k celkovému řešení soutěžního úkolu, popřípadě dodatečné dotazy oceněným soutěžícím a doporučení vyhlášovateli pro účely zadání zakázky,“

Odůvodnění:

Předkládaný návrh sleduje sjednocení právní úpravy se zákonem o zadávání veřejných zakázek, jak vyplynulo též z připravované novely zákona a jejího projednávání v Poslanecké sněmovně při přípravě pozměňovacího návrhu poslance arch. Václava Mencla.

Bod 7/

Navrhuje se v dosavadním znění § 11 odst. 1 doplnit mezi první a druhou větou nový text tohoto znění:

„Vyhlášovatel je vázán hodnocením poroty uvedeným v protokolu o hodnocení návrhů. Vyhlášovatel rozhodne o novém posouzení a hodnocení návrhů, zjistí-li, že porota při posuzování a hodnocení návrhů porušila postup stanovený zákonem nebo soutěžními podmínkami; za tím účelem svolá nové jednání poroty. Je-li důvodné podezření, že porota pochybila úmyslně, může ustanovit novou porotu. Důvody pro nové posouzení a hodnocení návrhů se připojí k původnímu protokolu o posouzení a hodnocení návrhů.“

Odůvodnění:

Předkládaný návrh sleduje sjednocení právní úpravy se zákonem o zadávání veřejných zakázek, jak vyplynulo též z připravované novely zákona a jejího projednávání v Poslanecké sněmovně při přípravě pozměňovacího návrhu poslance arch. Václava Mencla.

Bod 8/

Navrhuje se dosavadní znění § 11 odst. 2 rozdělit a první větu nahradit novým zněním; zbytek odstavce začínající slovy „Účastníku soutěže“ označit jako nový odstavec 3 a stávající odstavec 3 jako odstavec 4:

„(2) V písemném protokolu o průběhu a hodnocení návrhů, popřípadě o postupu podle odstavce 1, vyhotoveném porotou musí být uvedeny podmínky zveřejnění návrhů; umožňuje-li to jejich povaha, musí být návrhy vždy veřejně vystaveny. Výsledek soutěže zveřejní vyhlášovatel i jinými přiměřenými způsoby, zejména v odborném tisku, popřípadě v účelové publikaci, a to v rozsahu a obsahu odpovídajícím soutěžním podmínkám.

Odůvodnění:

Předkládaný návrh sleduje sjednocení právní úpravy se zákonem o zadávání veřejných zakázek, jak vyplynulo též z připravované novely zákona a jejího projednávání v Poslanecké sněmovně při přípravě pozměňovacího návrhu poslance arch. Václava Mencla.

článek II/2010

„Novela tohoto řádu nabyla účinnosti schválením valnou hromadou České komory architektů dne 17. dubna 2010.“

Plné znění řádů viz www.cka.cc – legislativa

VÝHRADY IVANA KROUPY VŮČI JEDNÁNÍ FUNKCIONÁŘŮ ČKA

V Bulletinu ČKA 1/2010, s. 55, vyšel kritický text architekta Ivana Kroupy a reakce předsedy ČKA architekta Dalibora Boráka. V textu předseda označuje výroky arch. Kroupy za nepodložené. V dubnu 2010 obdržela ČKA novou reakci arch. Kroupy – „Výčet objektivních a subjektivních výhrad vůči jednání funkcionářů ČKA“, kterou si zároveň s odpovědí bývalého předsedy ČKA Dalibora Boráka dovolujeme přetisknout.

Vážený pane architekto,

v závěru svého dopisu píšete, že zástupci ČKA deset let nereagovali na Vaši kritiku a že diskuse pro Vás skončila.

Protože jste pro nezasvěcené čtenáře neuvedl, že výčet objektivních a subjektivních výhrad je spojen s disciplinárními řízeními vedených ČKA proti Vaší osobě, pokusím se to vzít postupně a jednotlivé Vaše glosy okomentovat.

ČKA rozsudkem Stavovského soudu ze dne 28. 2. 2008 trvale odebrala autorizaci architektovi v jeho nepřítomnosti. Ve zdůvodnění rozsudku se odvolává na právně nerelevantní skutečnosti, naopak nezohledňuje věcné argumenty odsouzeného. (Myslím, že dostatečným důkazem pro nerelevantní zdůvodnění rozsudku je to, že rozsudek byl dodatečně zrušen a kauza uzavřena bez jakýchkoliv podmínek pro poškozeného.)

Rozsudek Stavovského soudu se týkal skutečnosti, že autorizovaný architekt neuhradil členské příspěvky za rok 2007. Členské příspěvky autorizovaný architekt neplatil opakovaně, byla s ním vedena disciplinární řízení v letech 2000, 2001 a 2002. Dále byla vedena disciplinární řízení ve věci neuhraných příspěvků s autorizovaným architektem v letech 2003, 2004, 2005, 2006. Opakovaně bylo autorizovanému architektovi vysvětlováno, že jeho nespokojenost vyjádřenou v dopisech Komoře a námítky týkající se vyřízení jeho podnětů nelze spojit s plněním jeho povinnosti jako autorizovaného architekta vůči Komoře a nezbavuje jej povinnosti platit příspěvky. Architekt se opakovaně k projednání svých kauz nedostavoval (ve sloučených kauzách DR/13/2005 a DR/11/2006 se dostavil osobně na sedmou výzvu). Osobně jsem autorizovanou osobu dopisem 19. 2. 2008 upozornil, že proces i lhůta ve věci disciplinárního řízení DR 2007-42 nadále běží a stanovený termín jednání dne 28. 2. 2008 platí. Výzvu k tomuto jednání autorizovaná osoba nepřevzala, dvakrát se bez řádné omluvy nedostavila na jednání Stavovského soudu a ten v souladu s vnitřními předpisy rozhodl o vydání rozsudku v nepřítomnosti disciplinárně obviněného.

ČKA neinformovala dle zákona i vlastních vnitřních předpisů o rozsudku o trvalém odebrání autorizace toho, komu autorizaci odebrala. ČKA neumožnila obranu a zpochybnění tohoto rozsudku. Nechala rozsudek nabytí právní moci, informovala stavební úřady a uveřejnila tuto informaci na svých webových stránkách. Po intervenci právních zástupců poškozeného, po navrácení lhůty pro odvolání a po zrušení rozsudku ČKA svou chybu nikterak nenapravila. (Považuji to za svévolné a nezodpovědné uplatňování práva dle osobních pocitů funkcionářů ČKA.)

Rozsudek byl v řádném termínu odeslán doporučenou poštou do vlastních rukou, autorizovaná osoba jej nepřevzala; v takovém případě platí právní fikce doručení, a to uplynutím lhůty od uložení doručované písemnosti u doručovatele po dobu stanovenou správním řádem – Vaše argumentace, že ČKA neumožnila obranu, není tedy pravdivá. Pokud Vám byla lhůta později navržena, byl to spíše projev její (nevím, zda důvodně) velkorysosti, neboť přihlédla k tomu, že jste uhradil dlužné částky.

ČKA jiným rozsudkem Stavovského soudu ze dne 11. 6. 2007 pozastavila architektovi autorizaci na dobu trvání jednoho roku, od 11. 6. 2007 do 11. 6. 2008. Tento rozsudek však uplatňovala o více než rok déle uveřejněním v seznamech autorizovaných architektů na svých webových stránkách. (Nezodpovědným funkcionářům ČKA to může připadat jako malichernost, pro architekta praxe je to zásadní komplikace.)

V roce 2008, 2009 bylo v disciplinárním a smířčím řádu ČKA § 68 odst. 1 uvedeno, že „vykonané disciplinární opatření bude zhlazeno jeho výmazem z rejstříku disciplinárních opatření, jestliže se autorizovaná

nebo registrovaná osoba chovala bezúhonně po dobu: ... b) dvou let, je-li pozastavení autorizace na dobu delší než jeden rok nebo jde-li o odnětí autorizace.“ Toto ustanovení bylo změněno na valné hromadě dne 16. května 2009 takto: „c) uplynutím doby stanoveného disciplinárního opatření, jde-li o pozastavení autorizace nebo registrace.“ Dne 29. 5. 2009 byl proveden výmaz. Je vidět, vážený pane architekto, že neznáte vnitřní řády Komory a obviňujete odpovědné funkcionáře neoprávněně. Nechci ani domýšlet, zda příčinou Vašich problémů s klienty, o nichž se zmiňujete, nejsou právě spíše projevené neznalosti práva.

V příloze přikládám přehled Vám adresovaných výzev, jednání a Vámi způsobených průtahů, které byly v souvislosti s disciplinárními obviněními autorizované osoby v letech 2007–2009 vedeny. Pokud uvádíte jako argument, že výrok o disciplinárním opatření napadeného rozsudku se zrušuje, neuvádíte současně, že představenstvo tak rozhodlo na základě skutečnosti, že autorizovaná osoba až po vynesení odsuzujícího rozsudku zaplatila členské příspěvky za rok 2007 a i za rok 2008 a představenstvo tak přijalo možnost, že uvedený architekt začal řádně plnit povinnosti autorizované osoby. Za rok 2009 zaplatila členské příspěvky autorizovaná osoba na základě upomínky po termínu splatnosti – penále nebylo uplatněno; za rok 2010 pak již v řádném termínu. Jsem přesvědčen, že tyto tři ukázky spolupráce-nespolupráce autorizované osoby při řešení jejich disciplinárních kauz stačí jako ukázka pro posouzení Vašich tvrzení.

ČKA negarantuje pro všechny autorizované architekty rovné možnosti práce na celém území ČR, které spravuje. Neřeší situaci, kdy se skupina lokálních architektů s osobními zájmy rozhodne, ve spolupráci se státní správou, zamezit vstupu jinému architektovi do jejich „teritoria“. Domnívám se, že se jedná o korupční jednání či minimálně o střet zájmů, kdy stavební úřad ve Vrchlabí vydá záporné stanovisko k územnímu rozhodnutí na základě intervence Obce architektů a kdy je zároveň architekt podepsaný pod touto intervencí pracovníkem státní správy. Je pravda, že ČKA svým textem toto jednání odsoudila, ale nesjednala žádnou nápravu. Architekt, jehož architektura byla v regionu takto oficiálně zakázána, byl a dosud je, nucen pracovat anonymně, bez možnosti oficiálně autorizovat svou práci. (Jde o Snowboardovou boudu v Herlíkovicích, projekt mezinárodně kladně přijímaný.) Páni funkcionáři, napsat alibistický text není řešení, to je výsměch! K čemu je potom autorizace? Zcela relevantní odpovědí je potom neplatit členské příspěvky ČKA!

Komora nenese odpovědnost za stanoviska a odborná vyjádření členů Obce architektů; pokud se týká odpovědnosti autorizovaných osob za neoprávněnou kritiku, bylo s architektem, který posudek vypracoval, zahájeno šetření. Protože však uplynula lhůta, ve které mohlo být disciplinární řízení zahájeno (tehdejší objektivní lhůta činila jeden rok a subjektivní lhůta 2 měsíce). Přesto Komora architektovi jeho jednání vytkla; takový postup jste ovšem nepovažoval za dostatečný a vzal jste výkon práva do svých rukou – ne však vůči architektovi, který Vás poškodil, nýbrž vůči Komoře: rozhodl jste se o své vůli neplatit poplatky, čímž jste, jak se domnívám, chtěl projevit nezávislost svého úsudku. Obávám se, že jste jako nepochybná osobnost české architektury projevil spíše nedostatek profesní a právní kultury a naprostý nedostatek velkorysosti, kterou ovšem očekáváte vůči své osobě od ostatních.

K výtkám netransparentnosti nelze než konstatovat, že s celým systémem zadávání nejste prakticky vůbec seznámen a obviňujete Komoru i v tomto případě z odpovědnosti za věci, za něž neodpovídá. Komora nemůže a nesmí nést odpovědnost za vyhlásovatelé; může pouze nepřímými nástroji působit na jejich chování, k němuž – žel – právě architekti sami zavádají často příčinu tím, že přes výslovné upozornění Komory vstupují do neregulérních soutěží. Odpovědí Komory je snaha o transparentnost veřejných zakázek – architektonických soutěží, v čemž ČKA

vyvinula nemalé úsilí; stačí sledovat webové stránky Komory, Bulletin, a proto jen výčet aktivit z posledního období: příprava části novely zákona o veřejných zakázkách, která byla přijata a projednána v PS PČR. Přijaté Prohlášení ČKA k zadávání veřejných zakázek na XVII. valné hromadě a aktivní součinnost a spolupráce s Americkou obchodní komorou a vstup do nově ustanovené Rady Platformy pro transparentní veřejné zakázky.

Jistě uznáte, že snaha o zdůvodnění, proč autorizovaná osoba neplatila členské příspěvky, je v tomto kontextu úsměvná.

ČKA se svým Profesionálním a etickým řádem neřeší ani takovou situaci, kdy jedna architektonická kancelář, jejíž jeden člen je v té době funkcionářem ČKA, přebere zakázku jinému architektovi, aniž by došlo k úhradě jeho nákladů, spojených s vypracováním vítězné soutěžní dokumentace a dokumentace k územnímu řízení. Je to stará a promlčená kauza, ale uvádím ji jako jeden z příkladů, kdy nevidím důvod pro existenci Profesionálního a etického řádu ani Komory samotné.

Obdobně jako i v jiných případech podáváte informací polovičatou a ve vztahu k napadenému členu dozorčí rady dokonce nepravdivou. Stejně jako v předchozím případě jste se i zde domáhal nápravy dlouho poté, kdy uplynula lhůta pro možný postih, čímž jste zbavil Komoru možnosti účinně zasáhnout především Vy sám. Přestože se na uvedené zakázce člen dozorčí rady nepodílel, z jednání dozorčí rady se omluvil a nebyl přítomen. I v tomto případě Komora dotčenému architektovi jeho konání vytkla, ale nemohla rozhodnout jinak, protože k tomu již neměla pravomoc.

Způsob převzetí zakázky na motorest byl nepochybně jedním z nedobrych projevů české profesní praxe, v mnohém dosud živé, ba leckdy (například v čase krize) dokonce častější. Někteří architekti se snaží zneužít procesních pravidel, aby se vyhnuli případné odpovědnosti, a to při vědomí, že profesní Komora má pouze omezené možnosti vynutit řádné plnění profesních povinností. Sám ostatně procesních pravidel opakovaně zneužíváte, ale u jiných požadujete jejich uplatnění i v případě, že lhůta pro rozhodování Komory Vaším vlastním přičiněním uplynula! Vaše stanovisko nepostrádá značnou asymetrii – ponechám na soudných čtenářích, aby si učinili sami závěr, v čí prospěch.

VÝČET OBJEKTIVNÍCH VÝHRAD, KDY ČKA NEPLNÍ FUNKCI SPRÁVCE PROFESNÍHO PROSTŘEDÍ A KDY NAOPAK PŘEKRAČUJE SVÉ KOMPETENCE

ČKA nereaguje a nekomunikuje. Nejsem rozhodně sám, komu Komora neodpověděla ani za rok na otevřený dopis s kritikou její činnosti. Přestože odpovědi byly oficiálně pověřování různí funkcionáři ČKA na zasedáních představenstva, odpověď dodnes nepřišla. Nestojím už o ni a tento výčet výhrad je zároveň z mé strany poslední komunikací směrem ke Komoře i profesnímu prostředí v takovém stavu, v jakém je.

Za komunikaci nepovažují dopisy jednotlivých funkcionářů, které se netýkají podstaty věci, pouze mne napomínají, jak se mám chovat v občanském životě (dopis tehdejšího předsedy ČKA Štípka), ironické a problém znevažující reakce funkcionářů Hradečného a Jirovce ani výhrumný dopis předsedy ČKA Boráka.

Tohle jistě nemyslíte vážně. Stačí se jen podívat na přehled komunikace týkající se Vaší osoby od roku 2007. Je Vaším problémem, že reakce, které Vám nevyhovují, nepovažujete za komunikaci. I v tomto případě prokazujete zvláštní schopnost vnímat okolí a jednání ostatních asymetricky, nikdy však ve svůj neprospěch.

Náplň práce některých pracovníků a funkcionářů ČKA překračuje kompetence profesní samosprávy. Překvapilo mě monitorování publikační a prezentační činnosti architektů, kterým pozastavila či odebrala autorizaci. Především však diskuse (písemně doložitelná v mé složce) o tom, zda má architekt právo vystupovat jako autor díla v případě, kdy projektovou dokumentaci autorizoval někdo jiný, např. stavební inženýr. Domnívám se, že snaha o popírání autorských práv v této diskusi je nepřijatelná.

Samozřejmě Komora sleduje v případě pozastavení či odebrání autorizace a při neuposlechnutí výzvy o uložení autorizačního razítka a osvědčení, zda toho razítka není zneužíváno. Zde, domnívám se, není Váš údiv na místě.

Autorská práva jsou ustanovena v české legislativě autorským zákonem, ČKA se snaží o osvětu v této oblasti, v roce 2009 uspořádala

mezinárodní sympozium o Architektonických právech v architektuře, vydala sborník ze sympozia, uspořádala na téma autorských práv seminář v rámci celoživotního profesního vzdělávání.

SUBJEKTIVNÍ VÝHRADY K ČKA A PROFESNÍMU PROSTŘEDÍ VŮBEC

ČKA není schopna garantovat korektní průběh architektonických soutěží. Nemá v tomto směru důvěru ani v profesním prostředí, ani ve společnosti. Myslím, že u této výhrady nemusím předkládat seznam všech pochybení, pochybností, střetů zájmů, které se často při architektonických soutěžích dějí. Od stále stejných jednobarevných porot a výsledků přes procesní chyby při některých soutěžích až třeba po situaci, kdy Komoře nevádí, že v porotě zasadne architekt, jemuž bezprostředně předtím vytýkala korupční jednání (porota na veřejnou architektonickou soutěž na zpracování návrhu stavby Knihovnicko-informačního centra U Přívozu – KIC). Domnívám se, že by bylo mnohem lepší, kdyby se Komora do architektonických soutěží vůbec nepletla a přenechala je nezávislým subjektům, třeba architektonickým ateliérům, které se na pořádání soutěží specializují a je v jejich zájmu si budovat důvěru u investorů, architektů i společnosti. Ambice uvnitř Komory dávají možnost vzniku střetu zájmů a není vytvářen přirozený tlak na kvalitu a korektnost.

Korektní průběh architektonických soutěží musí garantovat její vyhlášovatel. Opakovaně dochází k záměně pojmů – kdo je za soutěž zodpovědný, nikoli Komora, ale ten, kdo ji vypisuje. Komora nejmenuje členy porot – to je pravomoc zadavatele. Komora vydává na základě vypsáních pravidel osvědčení o regulérnosti vypsáních podmínek a snaží se vyvíjet tlak na transparentnost soutěží. Pokud jste uvedl, že převedete výtky z neosobní roviny do osobní, není na místě věta typu „Ambice uvnitř Komory dávají možnost vzniku střetu zájmů a není vytvářen přirozený tlak na kvalitu a korektnost.“ – buďte konkrétní!

ČKA má ambice kontrolovat a ovlivňovat akademické prostředí vysokých škol. Nevidím žádný pozitivní důvod, proč by se mělo dodnes svobodné akademické prostředí degradovat regulativy ČKA, tak jak je uvedeno v preambuli dohody, kterou ČKA školám předkládá. Nevidím ani důvod, proč by měla ČKA zasahovat do studijních programů a proč by měli být do diplomových komisí delegováni její reprezentanti. Škola je něco jiného než praxe. Mělo by to tak zůstat. Měla-li být předkládána dohoda nabídkou ke spolupráci, pak měla být napsána jako nabídka. Prezentuji svůj názor, ne oficiální názor školy.

Dobře, že zde prezentuje pouze svůj osobní názor, protože tento názor nezastává většina vysokých škol, kde se architektura vyučuje; v současné době jsou podepsány dohody o spolupráci s FA ČVUT, FSt ČVUT, FA VUT, FSt VUT, FA TUL, VŠB-TUO. Tento názor ani nesdílí děkani těchto fakult, kteří tvoří pracovní skupinu pro vzdělávání ČKA v čele s předsedou prof. Lábusem.

Myslím, že je zřejmé, že ČKA neplní svou funkci, není technický, nezaujatý, přesný a objektivní správce profesního prostředí. Je naopak plná ambic a zájmů, často překračuje své kompetence, často se dostává do střetu s tím, o co se má starat, do střetu s architekturou.

Jako autorizovaná osoba máte možnost nekritizovat činnost samosprávného orgánu přes média, ale na základě nastavených vnitřních předpisů ČKA se aktivně na této samosprávě podílet, demokraticky volit a být volen a ovlivňovat profesní prostředí. Přijmete tuto výzvu?

S pozdravem Ivan Kroupa.

Poznámka pro zástupce ČKA: Považuji za zbabělé, že jste deset let nereagovali na moji kritiku, na konkrétní výhrady. „Diskuse“ skončila.

S pozdravem Ing. arch. Dalibor Borák, emeritní předseda České komory architektů

TRANSPARENTNOST VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

ČKA zaslala dne 27. 4. 2010 obecné stanovisko k normativní úpravě zadávání veřejných zakázek panu Westonu Staceyemu z Americké obchodní komory (AOK). Ve stejném termínu proběhlo první zasedání Platformy pro transparentní veřejné zakázky. Dne 17. dubna se uskutečnila tisková konference, která navazovala na zasedání Rady Platformy a jejímž výstupem se stalo prohlášení zúčastněných parlamentních politických stran a několika neparlamentních stran kandidujících ve volbách i dalších institucí, že se přihlašují k návrhu expertů a budou prosazovat změny zákona o veřejných zakázkách v Parlamentu.

STANOVISKO ČKA K ÚPRAVĚ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

ČKA si je vědoma, že zlepšení stavu, za něhož je společnost zatížena velkou mírou korupce, klientelismu, nepotismu, protekcionismu, včetně jejich nejkročílejších a nejsostifikovanějších forem, nelze dosáhnout jen a pouze zlepšením zákona nebo jiných právních norem, které je upravují. Dosažení bezvadných právních norem (jednoznačně pro-férových) může být citelnou pomocí v tomto snažení, ale samo o sobě nepostačí, musí být systémové a více komplexní.

V České republice platí již třetí zákon (č. 137/2006 Sb.) od 1. 7. 2006. V žádném případě nebylo potvrzeno, že tento zákon přinesl oproti předchozím (zejména pak původnímu zákonu 199/1994 Sb.) citelná zlepšení. Spíše se jeví, že tomu je naopak. Zákon je přespříliš složitý a nepřehledný (což drží stranou – odrazuje řadu soutěžitelů), používá podivný jazyk, ale především v jeho základech není vtělen, a již vůbec ne dostatečně akcentován hlavní cíl, pro který jsou veřejné soutěže pořádány, a takový hlavní (bohužel nepojmenovaný) cíl a smysl pak neprostupuje celou konstrukcí zákona včetně restitucí a náprav.

Máme za to, že oním hlavním cílem je největší možná dosažitelná hodnota pro veřejný zájem a spravedlnost mezi soutěžiteli. Spravedlnost mezi soutěžiteli je předpokladem dosažení nejlepší možné veřejné hodnoty. Namísto toho zákon v počátku signalizuje, že zpracovává příslušné předpisy EU. Je degradován na pouhou technikalii. Teleologie (smysl) pro zákon vůbec existuje, a co má zajistit, nenalezne ani ve 2., 3. nebo 4. ustanovení (paragrafu). To pak ztěžuje práci soudním orgánům při nalézáni práva u složitějších případů.

Smyslem soutěžení by jistě mělo být přivedení co největšího pole soutěžitelů k jednomu úkolu.

Nejlepší výsledek pro veřejný zájem se spravedlností pro soutěžitele jistě souvisí. Soutěž je jen tehdy plnokrevná a opravdu přínosná, pokud dává reálnou šanci uspět co největšímu počtu soutěžitelů, samozřejmě těch, kteří mobilizují své síly a přináší zajímavé hodnoty. Soutěžení je jen tehdy dlouhodobě přínosné, pokud umí přivést do hry nové, dosud neznámé soutěžitele, znovu konfrontuje ty dříve úspěšné a třeba otevře rávou šanci i těm dříve chronicky neúspěšným. Jen takové soutěžení může být co nejvydatnější a přinese sklizeň nejlepších výsledků. Vedle prospěchu pro výsledek jedné konkrétní soutěže ale nechává uzrát větší pole soutěžitelů a celkově tak činí místní hospodářství výkonnější, protože je založené na trvalé soutěži většího množství soutěžitelů a dává uzrát rozsáhlejší střední třídě.

Dovolujeme si poznamenat jen to, co je již všeobecně známo a prokázáno. Jen tuze málo z naznačeného ideálu se v České republice aktuálně děje.

Četné indicie obnažily, že velké množství soutěží je rozhodnuto dávno před formálním vyhodnocením, aniž přitom je nutno nápadně porušit zákon, nebo je prokázání takové skutečnosti velmi nesnadné. Soutěží mezi sebou úzké skupiny soutěžitelů, které v přístupu k benefitům trvale rotují. Přitom je třeba vzít na vědomí, že odměnou za zadání veřejné zakázky není ve značném množství případů již jen koruptivní platba v bezprostřední odpovědi na zisk zakázky ani jen platba protislužbou, ale že to je v mnoha případech příslušnost k jednomu milieu, kde protislužba se odevzdává se značným časovým prodlením nebo vůbec ne přímo.

Velkým problémem, který takový stav umožňuje, je „vyhodnocování“ jednoho jediného kritéria – totiž ceny, aniž by jakkoliv měla být zkoumána její protiváha, totiž kvalita nebo obsah plnění vůbec. Takový mechanický přístup má málo co společného s veřejným zájmem a v důsledku jistě nevede k hospodárnosti, zvláště pak když „vysoutěžená“ cena je zřídka kdy v průběhu plnění dodržena.

U stavebních zakázek je velmi častým krokem významné zanedbání výchozí projektové přípravy, které již samo o sobě navozuje neférové kli-

ma, ale zejména nedává vypisovateli do rukou dostatečné nástroje, aby porovnal kvalitu a cenu. Přitom je třeba vzít úvahu, že náklad na projekční (a s ní doprovodnou investiční) práci je jen malým zlomkem pozdějších nákladů vlastní realizace. Je to však jediný nástroj, s pomocí kterého lze definovat a posléze uhlídat náklady stavby, ale zejména provést porovnávací ceny a nákladů stavby. Chybuje-li se již v tomto stupni, pak je pramalá naděje, že se nebude chybovat ve stupni finálním.

Součástí zákona také ovšem musí být náprava proti případným poškozením nebo poškozovatelům soutěže. Dosavadní pokuta vypisovateli trestá daňové poplatníky a opět ochuzuje veřejné statky namísto toho, aby dopadala na delikventy. Přitom poškozeným u manipulované soutěže nejsou jen veřejné zájmy, ale i ostatní soutěžitelé (již bylo připomenuto, že jde o spojitě nádoby). Proto při prokázání manipulované soutěže musí být nalezen i účinný mechanismus její opravy a případné „restituční“, aby náprava vyzněla ve prospěch veřejného zájmu a případných čestných soutěžitelů a citelně dopadla na poškozovatele.

Je zřejmé, že musí jít o celý komplex opatření v oblasti civilně- i trestněprávní, ale náprava se neobejde ani bez neformálních změn. Postavení hodnot férové soutěže je vysoko ve veřejném mínění, a artikulace korupce nikoliv – např. primitivní uplácení při silniční kontrole nebo na úřadu.

Dovolujeme si proto navrhnout tyto základní body:

Vše, co se týká soutěží, by mělo být odvozeno od základních cílů, které jsou – co největší prospěch (hodnota) pro veřejný zájem a co nejférovější, nejliberálnější, tj. i neúčinnější soutěž. Těmito premisami by měl být prostoupen každý další podrobnější krok procesu.

Těžko překonatelný problém vyšetření správného poměru ceny a kvality nahrazovat všude, kde je to jen trochu možné a smysluplné, soutěží „o návrh“, „o řešení“, tj. soutěží konstrukční, návrhovou a architektonickou, a využívat k tomu nejdelší a mezinárodně dobře sdílené a propracované tradice v soutěžení.

Dbát o důsledné oddělení přípravy (projektování) a realizace, jen tím je vytvořena šance pro účinný dohled nad výdajem finančních zdrojů, případně jiných statků.

Dopracovat systém včetně účinných nástrojů a jejich užití v oblasti trestněprávní. Souvisí to s personálním stavem a dostatkem specificky a vysoce erudovaných, motivovaných a nezávislých osob činných v trestním řízení.

Usilovat o vytvoření stavu, aby média byla motivována k angažování přiměřeného počtu osob do hloubky znalých problematiky a aby byla motivována se problematikou soustavně, systematicky a erudovaně zabývat, a nikoliv jen nárazově a jen z hlediska prodejnosti nákladu.

Všechny dříve jmenované premisy se nakonec mohou stát reálnými jen potud, pokud bude společnost stát o hodnotu účinných, férových a transparentních soutěží a bude je vnímat nejen jako prostředek k měřitelnému blahobytu, ale i k celkové hodnotě života.

Věnovat zvýšenou pozornost PPP projektům a jejich možnému negativnímu dopadu na budoucí zadluženost i neprůhlednost hospodaření s veřejnými statky a hodnotami.

Ing. arch. Dalibor Borák,
předseda ČKA

Více o platformě viz www.transparentnizakazky.cz

AKTIVITY ČKA V PLATFORMĚ PRO TRANSPARENTNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Cílem Platformy je vytvoření návrhu principů, jejichž legislativní zakotvení přinese zvýšení transparentnosti a efektivnosti zadávání veřejných zakázek. Jejimi členy jsou politické strany, podnikatelské asociace i veřejné instituce, aktivním členem je také Česká komora architektů (seznam všech členů ČKA je k dispozici na webových stránkách www.transparentnizakazky.cz/o-projektu). Jako odborný orgán Platformy pro otázky týkající se právní úpravy veřejného zadávání byla zřízena expertní skupina, která přijímala podněty veřejnosti, od organizací i jednotlivců. Česká komora architektů přispěla také podnětem k normativní úpravě zadávání veřejných zakázek – viz předchozí text.

Platforma navrhla politickým stranám řadu konkrétních opatření ke zprůhlednění a zefektivnění veřejných zakázek v České republice. Expertní skupina ve své zprávě upozorňuje na nutnost zadávání veřejných zakázek dle pravidla „best value for money“, nejlepší hodnoty za peníze, a to i s ohledem na celoživotní náklady dané zakázky či projektu, dále upozorňuje na nutnost transparentní vlastnické struktury, která je zároveň i předpokladem sledování hrozby střetu zájmů a klientelismu při rozhodování o zakázkách. Ze Závěrečné zprávy o činnosti expertní skupiny: „Trh veřejných zakázek v České republice dlouhodobě činí zhruba 17 % HDP, což v roce 2009 představovalo více než 600 mld. Kč. Pouze 54,6 % z těchto více než 600 mld. Kč bylo uveřejněno v Informačním systému veřejných zakázek. Z toho vyplývá, že nejsou k dispozici takřka žádné údaje o způsobu vynaložení téměř 300 mld. Kč.“

Česká komora architektů v zásadě souhlasí s navrhovanými opatřeními pro zlepšení stavu na poli veřejných zakázek (všech 39 opatření viz Souhrn navržených opatření v příloze k Závěrečné zprávě Expertní skupiny Platformy pro transparentní veřejné zakázky na <http://www.transparentnizakazky.cz/novinky/79-39-opateni-na-zvyeni-transparentnosti-a-efektivnosti-zadavani-veejnych-zakazek>). ČKA považuje opatření pouze za úvodní, výchozí podmínku a žádá Platformu, aby věnovala tématu architektonických soutěží a jejich naprostému deficitu náležitou pozornost.

Připravila Ludmila Cepáková

Platforma pro transparentní veřejné zakázky je projekt za zvýšení transparentnosti a efektivnosti zadávání veřejných zakázek. Je do něj zapojeno téměř třicet členů, mezi nimi i politické strany, podnikatelské asociace a veřejné instituce včetně České komory architektů. Konkrétním cílem této iniciativy je vytvoření konsenzuálního návrhu principů, jejichž legislativní zakotvení přinese zvýšení transparentnosti a efektivnosti zadávání veřejných zakázek. Všechna jednání expertní skupiny jsou veřejná.

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká komora architektů od druhé poloviny loňského roku realizuje program Celoživotního profesního vzdělávání. Seznam ohodnocených vzdělávacích akcí je pravidelně aktualizován na www.cka.cc – ČKA – celoživotní vzdělávání.

VYBRANÉ AKCE V RÁMCI CPV

Navrhování pasivních domů	Centrum pasivního domu	21.–25. 6. 2010	Koberovy	8	Předepsaná
Konference – podlahy a povrchové úpravy ve stavebnictví	Betonconsult, s. r. o.	15.–16. 9. 2010	Praha	4	Předepsaná
Příprava k autorizačním zkouškám ČKAIT	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	16. 9. 2010	Praha	1	Předepsaná
Stavební zákon č. 183/2006 Sb. včetně prováděcích předpisů	IVM-kurzy	20. 9. 2010	Praha	3	Předepsaná
Ovocný strom v krajině	Mendelova univerzita v Brně	30. 9.–2. 10. 2010	Brno	4	Předepsaná
Cyklus poruchy a sanace – část základové konstrukce	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	1. 10. 2010	Praha	2	Předepsaná
Novela zákona o veřejných zakázkách	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	7. 10. 2010	Praha	4	Předepsaná
Novela vodního zákona	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	14. 10. 2010	Praha	3	Předepsaná
Stavební zákon č. 183/2006 Sb. včetně prováděcích předpisů	IVM-kurzy	18. 10. 2010	Praha	3	Předepsaná
Zákon o státní památkové péči	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	19. 10. 2010	Praha	3	Předepsaná
Jak vybrat vhodný objekt pro střešní nástavbu	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	20. 10. 2010	Praha	2	Předepsaná
Příprava pro získání nebo obnovení odborné způsobilosti	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	26. 10. 2010	Praha	3	Předepsaná

DOTAZY

PROJEKTOVÁNÍ NA SLOVENSKU

Je nutné pro české architekty pro účast ve slovenských architektonických soutěžích a následném projektování na Slovensku být členem také Slovenské komory architektů?

Mezi ČR a SR existují dohody o součinnosti, usnadňující předkládání dokladů, avšak povinnost registrace v souladu s předpisy injinými platí i mezi námi. Pro výkon povolání na Slovensku se musíte zaregistrovat buď jako osoba hostující, nebo usazená podle toho, zda v místě výkonu povolání nezřídíte, či zřídíte sídlo – tzn. po jakou dobu budete povolání v SR vykonávat, zda jednorázově, nebo trvale. V případě, že se chcete toliko zúčastnit soutěže, popřípadě následně projektovat v součinnosti se slovenským autorizovaným architektem, který ponese za projekt právní odpovědnost, lze konat profesi i bez registrace (nejedná se totiž v tomto případě o samostatný výkon profese).

PODNIKÁNÍ V S. R. O.

Obchodní společnost (s. r. o.) má zaregistrovaný předmět podnikání „investorskou a inženýrskou činnost“. V obchodních vztazích dodává v rámci této činnosti také projektovou dokumentaci, která je zpracovávána autorizovanými osobami ČKA. Mezi tyto osoby patří také společníci a jednatelé této společnosti. Setkali jsme se s názorem, že je to z právního hlediska špatně, protože společnost nemá v předmětu podnikání uvedeno „projektování ve výstavbě“.

Problém není ve skutečnosti, zda projekty označují oprávněné osoby, či nikoliv, ale v označení předmětu činnosti obchodní společnosti. Předmět činnosti uvedený jako předmět podnikání v obchodním rejstříku je zavazující a lze provádět jen tuto činnost. Součástí oprávnění k „investorské a inženýrské činnosti“ není projektování ve výstavbě. Investorská a inženýrská činnost je například volnou živností, zatímco projektování živností vázanou, pokud není vykonávána formou svobodného povolání! Podle ObchZ tudíž není uvedená společnost s ručením omezeným oprávněna projektovou činnost vykonávat, jakkoliv tak činí osobami k tomu jinak oprávněnými. Chce-li vykonávat projektovou činnost, je povinna v souladu s obchodním zákoníkem uvést jako předmět činnosti „projektování ve výstavbě“.

UŽITÍ SLOVENŠTINY V PROJEKTOVÉ DOKUMENTACI V ČR

Je přípustné používat slovenského jazyka v projektové dokumentaci v ČR? Jeden ze subdodavatelů projektové dokumentace je ze Slovenska, a proto je jeho dokumentace včetně technické zprávy ve slovenštině. Při projednávání dokumentace pro stavební povolení se v jednom z vyjádření objevilo, že není možno akceptovat dokumentaci v jiném než v českém jazyce.

Podklady a dokumentace pro správní řízení se obecně předkládají v České republice v českém jazyce. Některé speciální zákony však stanovují z důvodů praktických výjimky, obvykle recipročně. Jedná se například o podklady ke vzájemnému uznávání kvalifikace a udělování autorizací. Pokud ovšem zákon nebo prováděcí právní předpis k němu tuto výjimku nestanoví a nepřipouští, bude v konkrétním případě záležet na příslušném správním orgánu. V některých případech se totiž může jednat užívaná terminologie lišit, jednak poklesá, žel, s délkou doby od rozdělení obecně znalost slovenštiny. Jediným východiskem je buď přesvědčit správní úředníky, že posuzované dokumentaci i ve slovenském jazyce bez problémů porozumí pro shodnost terminologie, nebo raději text přeložit.

NEOPRÁVNĚNÉ POŽADAVKY NA AUTORIZACI DOPRAVNÍHO INŽENÝRA

U projektu rodinného domu po nás bylo požadováno při jednání s dotčenými orgány státní správy (DOSS) dodání výkresů výhledů od dopravního inženýra. Situace (ovšem orazítovaná autorizovaným architektem) byla samozřejmě součástí projektové dokumentace. Jsou DOSS oprávněny k takovému požadavku?

Postup úředníka je v rozporu s právem. Označit dokumentaci jste pochopitelně oprávněn. To odpovídá nejen stanoveným profesním pravidlům, ale též ustanovení § 158 a 159 stavebního zákona. Kromě toho je postup příslušného úředníka v rozporu s ustanovením § 2 až 8 správního řádu a § 4 stavebního zákona, které mu ukládají postupovat tak, aby zbytečně nezatěžoval účastníky řízení a nezvyšoval nedůvodně náklady řízení.

Jiří Plos

ZE ZÁPISŮ PŘEDSTAVENSTVA ČKA ZA MINULÉ ČTVRTLETÍ

Přinášíme výtah nejdůležitějších témat, která se objevila v uplynulém čtvrtletí (březen–květen 2010) na jednání představenstva České komory architektů (řazeno chronologicky). Kompletní zápisy z jednání jsou umístěny na www.cka.cc.

ÚKOL I/01/2010 Valná hromada 2010

Projednání programu valné hromady v Pardubicích, volby do orgánů, složení návrhové a volební a mandátové komise. Probrány byly náměty zaslané arch. Štulcem, Parmou. Představenstvo schválilo podklady pro jednání valné hromady (výroční zprávu, program činnosti, zprávu o hospodaření, rozpočet) – celý materiál je umístěn na webu. Schváleny návrhy na změny řádů. Projednáno vyrovnání usnesení minulého valné hromady a jeho plnění. Veškeré informace byly umístěny v podkladech pro jednání valné hromady – umístěno na www.cka.cc.

Volby předsedy a místopředsedů – kandidáti přednesli své teze. Předsedou ČKA byl zvolen Jan Vrana – více viz s. 43.

Úkoly vyplývající z usnesení VH ČKA 2010 viz s. 41. Představenstvo se jednotlivými úkoly zabývalo a rozhodlo o jejich plnění (podrobněji viz kompletní zápis z 11. 5. 2010 na www.cka.cc).

ÚKOL VIII/01/2009 Disciplinární kauzy

Představenstvo rozhodovalo v těchto disciplinárních řízeních (DR 2006-42 – E. A., DR 2005-38 – O. K., DR 2002-06 – I. S. a DR 2009-02).

ÚKOL I/07/2010 Stížnost na činnost DR a StS

Viz Bulletin ČKA 1/2010, s. 54.

ÚKOL VII/01/2009 Pokračování v prosazování Politiky architektury ČR

Schůzky s ministrem dopravy 23. 3. 2010 se zúčastnili D. Borák, J. Vrana, J. Merger, J. Plos, T. Čuříková. 21. 4. 2010 byla domluvena opětov-

ná schůzka s ministrem pro místní rozvoj k Politice architektury. Ministr se schůzky nezúčastnil, pověřil jednání M. Hovořákovu, M. Tunku a D. Šťastnou. Požadavek na zpracování materiálu s konkrétním zapojením resortních ministerstev. MMR se stalo členem EFAP, arch. Hovořáková slíbila, že politiky architektury některých evropských zemí nechají přeložit do češtiny. J. Plos začne připravovat nové znění dokumentu.

ÚKOL III/01/2009 Jednání s MŠMT

T. Jiránek a T. Čuříková informovali o schůzce 26. 2. 2010 s JUDr. Radanem Večerkou, parlamentním tajemníkem ministryně školství, a o stanovení dalšího postupu při prosazování memoranda o vzdělávání a architektuře. Na MŠMT by měly být určeny kompetentní osoby, které se budou tématu rozvíjet. V tomto duchu byla odeslána také žádost ministryni.

ÚKOL XI/15/2009 Veřejné soutěže – architektonické zakázky

23. 2. 2010 k tematice soutěží proběhl workshop – zápis viz Bulletin ČKA 1/2010, s. 47.

ÚKOL VIII/01/2009 Zákon o veřejných zakázkách

Zákon byl schválen v podobě prosazované ČKA díky aktivitám poslance Mencla. Viz též Bulletin ČKA 1/2010, s. 39.

ÚKOL X/02/2009 Architektonická soutěž na dostavbu Průmyslového paláce

Představenstvo pověřilo na IV. zasedání 13. 4. 2010 J. Plose odpovědi na dopis týkající se závislosti členů poradního sboru expertů v soutěžích vyhlášených magistrátem. Členové sboru expertů jsou často považováni za závislé členy porot.

ÚKOL I/06/2009 Revitalizace objektu Mariánského náměstí v Praze

ČKA se zabývala průběhem soutěže a podjatostí porotců (členů poradního sboru).

ÚKOL III/01/2010 Návrh novely zákona 360/1992 Sb.

Ministerstvo pro místní rozvoj předkládá do připomínkového řízení návrh zákona, kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání. Návrh je nesmyslný, bylo projednáváno s ČKAIT, dopis ČKA adresovaný ministru Vondruškovi byl 16. 3. 2010 odeslán. Připomínkování zákona se 11. 5. účastnili J. Plos a M. Peterka.

ÚKOL VIII/01/2008 Stavební zákon

Jednání na MMR probíhala průběžně od začátku roku, byla vytvořena užší pracovní skupina (Mareček, Plos, Tunka, Hovořáková). Zákon měl být předán vládě v květnu, ale nakonec byl stažen z jednání.

ÚKOL X/05/2007 Připravit novou koncepci OTP

M. Peterka informoval o stavu jednání s MMR, které nemá pro rok 2010 potřebný objem financí na požadovaný rozsah prací na novém znění vyhlášky OTP. Představenstvo rozhodlo o zařazení částky 100 000 Kč do nákladové i výnosové části rozpočtu (již proplaceno 90 000 Kč) a požádalo M. Peterku o zpracování podkladu, kde budou popsány současné výstupy práce na OTP. Ve spolupráci s MMR byl připraven a předložen projekt – v rámci plánování vlastních činností MMR. Přibližně dva roky by měla probíhat analýza a srovnávání se zahraničními předpisy.

ÚKOL X/07/2007 Standardy výkonů a dokumentace

O současném vývoji materiálu, který vzniká také ve spolupráci se členy ČKAIT, informoval J. Vrana, předvedl připravovanou prezentaci pro valnou hromadu – viz podklady na www.cka.cc. Stále chybí část scénografie, dopracovává se krajina. Ředitel SFŽP P. Štěpánek nabídl možnost participace na vydání standardů.

ÚKOL VII/12/2009 Zlepšení postavení architektů při vydávání PENB

17. 3. 2010 byl odeslán oficiální návrh na změnu zákona č. 406/2000 Sb. na MPO panu Jiráskovi e-mailem i poštou.

ÚKOL V/01/2009 PS Architekti a Zelená úsporám

Připravuje se manuál Architekti a Zelená úsporám, dále byla dohodnuta se SFŽP spolupráce na konferenci (14. 6. 2010 v Národní technické knihovně) a marketingová spolupráce ČKA a SFŽP při propagaci manuálu. Na webu byla zveřejněna databáze architektů, kteří chtějí v rámci Programu projektovat.

ÚKOL III/02/2010 Žádosti o snížení členských příspěvků

Představenstvo se na svém jednání zabývalo podnětem Ing. arch. Kovářové (příloha) a Ing. arch. Ludvíka Fabiána (příloha), aby pro snížení výše členského příspěvku byl zohledňován pouze příjem plynoucí z profese architekta. Představenstvo rozhodlo, že ke snížení může dojít pouze ze sociálních důvodů a ten, kdo má i jiné příjmy (pronájem), není v sociální tísni, a potvrdilo Pravidla pro projednávání individuálních žádostí o snížení členských příspěvků platná od 1. dubna 2006 v plném rozsahu.

ÚKOL VII/03/2009 Aktivní účast při organizování Grand Prix architektů

Do Akademie architektury se přihlásilo 14 zájemců ze třiceti oslovených. Představenstvo zastává názor, že produkt GPA by měl být nezávislý na ČKA i OA, více než rok jednáme neúspěšně o založení o. p. s., zvážit, zda tato jednání neukončit a zda se nevydat vlastní cestou. Opakovaně zaznívá, že GPA je produktem OA, což není korektní, GPA je produktem architektů. D. Borák poslal oficiální dopis OA, která nereagovala. Pro rok 2011 se představenstvo rozhodlo o založení iniciační PS pro C.E.Z.A.A.R. ve složení M. Jirovec, J. Štampel, V. Milunić a P. Velička. Tato skupina dohodne jednání se zástupci Slovenské komory architektů.

ÚKOL II/09/2010 11. ročník přehlídky diplomových prací

MK ČR – odbor zahraniční vypsál výzvu grantových projektů k projektům vysílaným do zahraničí a přijímaným projektům ze zahraničí – představenstvo rozhodlo, že budeme usilovat o přidělení grantu, pro možnost vývozu výstavy DP po českých centrech.

Představenstvo by mělo rozhodnout, zda budou prostory Komory sloužit jako výstavní prostor, což by znamenalo sestavení výstavní komise a návržení výstavního programu. Nyní se plánuje výstava FA ČVUT O nejlepší urbanistický projekt. Představenstvo se dohodlo, že pokud bude předložen návrh na hotovou studentskou výstavu, vyhovující našemu výstavnímu systému, bude o jejím umístění představenstvo hlasovat ad hoc.

ÚKOL XII/05/2008 Čerpání dotací z OPŽP

Je nutno prověřit všechny programy – OPŽP, regionální operační programy, dopravu a oprávnění autorizovaných osob v jejich rámci. ČKA by mohla být připomínkovým místem při jejich tvorbě. ČKA vypracuje stanovisko.

ÚKOL XII/02/2009 Aktivity AOPK a MZP ohledně hodnocení krajinného rázu

ČKA zaslala žádost o poskytnutí posudků Národnímu parku Šumava – koncept žádosti připravil P. Velička. Krajinný ráz je posuzován neodborně a je stále zasahováno do kompetencí autorizovaných architektů. ČKA se rozhodla se tomuto komplikovanému tématu, na které neexistuje jednotný názor, věnovat, a vyzvala proto autorizované architektky k dodání zkušeností a stanovisek, které se stanou podkladem pro jednání pracovních skupin. K tématu bude uspořádán workshop.

ÚKOL III/03/2010 Spolupráce Kanceláře ČKA na nekomorových akcích

Kancelář žádá představenstvo o stanovisko k žádostem o využití know-how Kanceláře při organizaci soutěží/přehlídek. Dodavatelem služby bude vždy ČKA (nikoli jednotlivec). Za koordinaci bude pro ČKA z každé zakázky plynout 15 %. Participace na těchto projektech bude nabídnuta všem pracovním nad rámec pracovních povinností.

ÚKOL III/04/2010 Žádost o záštitu pro Architecture Week Ostrava

Ing. Ivanov se obrátil na ČKA s žádostí o poskytnutí záštity pro druhý ročník festivalu AW Ostrava 2010. Záštita byla poskytnuta.

ÚKOL III/05/2010 Konference Obnova památek 2010

Studio AXIS, s. r. o., požádalo o spolupráci při oslovení členů ČKA pozvánkou na konferenci konanou ve dnech 23. – 24. 3. 2010 v Praze ve spolupráci s NPÚ. Záštita poskytnuta, e-maily rozeslány, konference se zúčastní J. Merger.

ÚKOL I/04/2008 Spolupráce s VŠ architektonického směru

Kancelář odeslala blahopřejné dopisy rektorovi, děkance FS a děkanovi FA. Probíhá úprava dotazníku externích examinatorů univerzit. Bylo jednáno s národní koordinátorkou Šonkovou. Na představenstvo přijal pozvání L. Lábus, probíhala diskuse o doplnění anexu V. a anexu VI. evropské směrnice týkající se uznávání kvalifikací a odborností. Byly uzavřeny další smlouvy o spolupráci se školami. Představenstvo vzalo na vědomí informaci prof. Lábusa o snaze MŠMT umožnit 50 % průchodnosti z bakalářského do magisterského studia architektury. ČKA navrhuje uspořádat společně se školami cyklus přednášek významných architektů.

ÚKOL IX/07/2009 Sympozium Architektonické soutěže

Viz s. 6; ke konferenci se připravuje sborník.

ÚKOL VII/07/2009 Sledovat příjmovou stránku rozpočtu a upravovat výdaje

Proběhlo několik schůzek ředitelky Kanceláře se zástupci představenstva a dozorčí rady. Pravidelně jsou sledovány stavy na účtech Komory (běžném a termínovém).

ÚKOL III/07/2008 NF ARCUS

Tento bod bude předložen po zmapování veškerých grantových možností.

ÚKOL III/09/2010 Informace o rekonstrukci Karlova mostu

Viz s. 14.

ÚKOL III/10/2010 Celorepublikový seminář na téma Aleje (Arnika)

Představenstvo uděluje mandát P. Veličkovi, aby na konferenci vystoupil jménem ČKA a použil oficiální stanovisko ČKA k tématu alejí.

ÚKOL III/10/2010 Koordinační rada AI

Ministr Ing. R. Vondruška s účinností od 1. 3. 2010 schválil KR AI ve složení: Ing. Zdeněk Dřevěný, Ing. Miloš Horák, Ing. arch. M. Ho-vořáková, JUDr. J. Mareček, Ing. arch. P. Mráz, Ing. arch. P. Rada, prof. RNDr. Ing. P. Štěpánek, CSc. Představenstvo pověřilo J. Plose zpracováním podkladu pro sjednocení výše členských příspěvků AI v obou komorách. Seznam zkušebních komisařů byl doplněno o M. Teigisera, J. Kozla, V. Štulce a J. Staška.

ÚKOL VI/02/2010 Žádost o odborné vyjádření ČKA a o znalecké posudky

ČKA byla ustanovena Městským soudem v Praze soudním znalcem. Proběhla obsáhlá diskuse o stavu soudního znalectví v ČR, postavení VŠ jako soudních znalců i jednotlivců na území ČR. Sepsání či neseepsání posudků ČKA bude posuzováno individuálně. Kancelář oslovila vybrané architektky, z nichž projevili zájem o vypracovávání znaleckých posudků – P. Rada, J. Masák, M. Bartošek, K. Doležel, J. Smola, J. Vácha, M. Tichý, J. Sapák se zúčastní 20. 5. 2010 semináře pro soudní znalce. Žádost o posudek v kauze Štěrboholy zaslanou městským soudem zpracují K. Doležel a J. Plos.

ÚKOL XI/15/2009 Veřejné zakázky – architektonické soutěže

J. Plos informoval o jednání 29. 3. 2010 s panem Westonem Staceyem z Americké obchodní komory (AOK) o námětech ČKA k nové koncepci zákona o veřejných zakázkách a transparentním (nekorupčním) procesům zadávání, přišel požadavek AOK na jmenování odpovědné osoby za ČKA do pracovního týmu, kterou byl zvolen J. Sapák.

Kancelář oslovila MK ČR, které administruje Integrovaný operační program, s žádostí o sdělení, zda jsou náklady na architektonickou soutěž uznatelnými náklady. Odpověď: „Náklady na zajištění administrace soutěže o návrh dle ZVZ jsou způsobilými výdaji, ovšem upozorňuji, že ne všechny vyvolané náklady (např. odměny pro účastníky, kteří nevyhrají) jsou způsobilé. Upozorňuji také, že způsobilé náklady vznikají pouze v případě úspěšné soutěže završené výběrem vítěze.“

J. Sapák informoval o zasedání Rady Platformy pro transparentní veřejné zakázky – viz s. 48.

ÚKOL IV/03/2010 Spolupráce na přípravě publikace věnované venkovu

Spolek pro obnovu venkova požádal ČKA o spolupráci při přípravě knihy vydávané ke 20. výročí obnovy venkova. Stodvacetistránková publikace by měla mapovat výstavbu na venkově a přinést „příklady dobré praxe“ (novostavby, rekonstrukce, krajinné úpravy, veřejná prostranství – realizace i studie) – texty i obrazovou dokumentaci. ČKA by měla zajistit oslovení architektů s žádostí o spolupráci a stanovit odborného garanta. Vzhledem k náročnosti tématu a nedostatku času i finančních prostředků se ČKA rozhodla na publikaci neparticipovat.

ČKA považuje za vhodné navázat na snahy M. Bašeho dostat informace o kvalitní architektuře i do malých obcí. Představenstvo udělilo záštitu nad Festivalem středočeského venkova, který proběhne 1. července (vystoupí tam Jakub Chvojka za PS pro krajinářskou architekturu při ČKA, dále vítězka soutěže na krajinu Nečína Eva Wagnerová a zástupce vy-pisovatele). Na podzim proběhne prezentace soutěže na jednání SPOV v Senátu ČR.

ÚKOL IV/07/2010 Stanovisko ČKA k návrhu na urychlení implementace EPDB v ČR

D. Borák informoval o žádosti Centra pasivního domu, aby stanovená implementace, kde EU přikazuje pro nové budovy financované z veřejných zdrojů povinnost od roku 2013 stavět v nízkoe energetickém standardu a od roku 2020 ve standardu pasivních domů, byla v ČR urychlena a stanovené termíny posunuty na rok 2012 a 2015. K problematice proběhla obsáhlá diskuse. ČKA nesouhlasí s podporou této směrnice.

ÚKOL IV/09/2010 Nová škola architektury ARCHIP

Viz s. 20.

ÚKOL IV/10/2010 Odpověď I. Kroupy na dopis D. Boráka

Viz s. 46.

ÚKOL II/01/2010 Postoupení odvolání proti rozsudkům StS zn. DR 2009-02

Po ukončení činnosti J. Mergera a J. Vrány v senátu představenstva, kde zůstal pouze M. Peterka, navrhlo představenstvo doplnit senát o V. Miluniče a D. Mareše.

Kancelář předložila seznam autorizovaných architektů (vedených komorou soudních znalců, znalců pod ministerstvem vnitra, navržené osoby představenstvem a dozorčí radou). Tento seznam posoudí J. Plos a vybrané architektky (seznam v příloze) zpětně Kancelář osloví, zda by byli ochotni vypracovávat znalecké posudky pro Komoru.

ÚKOL IV/04/2010 Jednání KR AI

16. 4. 2010 se uskutečnilo jednání koordinační rady pro autorizované inspektory. Nově zvolený předseda Ing. Štěpánek požaduje revizi seznamu zkušebních komisařů. Prověřuje se, zda je možné naplnit požadavek KR AI na sjednocení příspěvku AI pro obě komory ve stejné výši.

ÚKOL IV/05/2010 Spolupráce s Útvarem rozvoje HLMP

K problematice územního plánování proběhla obsáhlá diskuse, Komora měla mít jasný názor na územní plánování. Nově založená PS pro urbanismus se bude problematice věnovat. K diskusi o územním plánu byl přizván F. Novotný. Představenstvo pokládá za nutné plné obnovení činnosti PS pro urbanismus a územní plánování a pověřilo M. Košarě, aby připravil koncepci její práce a navrhl personální obsazení.

ÚKOL VI/03/2010 Redakční a mediální rada ČKA

Členy redakční rady se automaticky stávají předsedové a místopředsedové představenstva a dozorčí rady a dále vždy jeden vybraný člen z každého orgánu. Představenstvo navrhuje V. Miluniče.

ÚKOL V/05/2010 Žádosti o nominace odborníků pro státní závěrečné zkoušky

Představenstvo rozhodlo, že se vysokým školám zašle seznam vytipovaných architektů, z něhož si mohou vybírat odborníky.

ÚKOL VI/04/2010 Přehled o činnosti a výstupech pracovních skupin za 1. čtvrtletí 2010

J. Vrana si nechá pod svou supervizí práci jednotlivých skupin a sejde se s předsedy.

ÚKOL V/07/2010 Systém pro sledování zadávání VZ

Představenstvo si vyslechlo prezentaci kolektivu CZASCH, spol. s r. o., o vnitrostátním offsetu – programu zabývajícím se řešením současných problémů v oblasti veřejných stavebních zakázek (rozbujele korupce, vysoké nezaměstnanosti a zvyšování státního dluhu). O možné další spolupráci se představenstvo dohodne na dalším jednání.

ÚKOL VI/05/2010 Zpráva o hospodaření za 1. čtvrtletí 2010

Viz www.cka.cc.

ÚKOL VI/06/2010 Přednáška Milana Pitlacha – Moderní architektura Šanghaje

Představenstvo souhlasí s organizací přednášky na půdě ČKA – viz s. 5.

ÚKOL VI/07/2010 Architektura v ČR a Kanadě

Arch. Milan Nováček by rád ve spolupráci s ČKA uspořádal přednášku o výstavbě rodinných domů v Kanadě a provedl srovnání s domy v Evropě. Po doložení tématu a podkladů bude možnost znovu projednána.

Poděkování

D. Borák poděkoval na volebním zasedání představenstva členům orgánů M. Gabrielovi, J. Mergerovi, J. Jarolímkovi, K. Plockovi, P. Veličkovi a J. Patrnému za dlouholetou přínosnou činnost ve prospěch České komory architektů, architektů a architektury. J. Vrana poděkoval D. Borákovi.

Zpracovala Markéta Pražanová

Plné znění zápisů viz www.cka.cc

DISKUSE NAD PRŮBĚHEM SOUTĚŽE VE ZLÍNĚ

ČKA obdržela otevřený dopis vypisovateli a garantu odborné úrovně soutěže od dvou týmů, které se zúčastnily architektonické soutěže na Krajské kulturní a vzdělávací centrum ve Zlíně. Na otevřený dopis reagovala zástupkyně pracovní skupiny pro soutěže Představenstva ČKA a rovněž organizátor zlínské soutěže. Všechny tři materiály níže publikujeme jako příspěvek k aktuální diskusi na téma architektonických soutěží.

KOMENTÁŘ SOUTĚŽÍCÍCH K VÝSLEDKŮM SOUTĚŽE

Nejen jako soutěžící, ale také jako zlínský patrioti se cítíme nuceni vyjádřit k průběhu a výsledkům proběhnuvší soutěže. Zejména z důvodu, že ve výsledcích spatřujeme souhrn řady neduhů, kterými trpí architektonické soutěže u nás vůbec. Tímto dopisem se obracíme jak na vyhlášovatele soutěže zodpovědného za vývoj daného areálu, tak na komoru architektů, která je odborným partnerem dialogu. Níže se pokusíme na příkladu zlínské soutěže a jejím průběhu poukázat na jednotlivé nedostatky, kvůli kterým je dle našeho názoru výsledek soutěže zcela proti duchu zadání.

SOUTĚŽE V ČESKÉ REPUBLICE

Obecně lze říci, že architektonické soutěže v ČR jsou stále více nástrojem k obhájení tendence vypisovatele k prosazení určitého, předem chtěného řešení. Za asistence Komory architektů jsou soutěžící skrze svůj profesionálně zaslepený optimismus bráni za rukojmí nečitelných záměrů. Stejný postup známe z běžné praxe, kdy se zdánlivě racionálními argumenty (kolegy usilujícího o zakázku) kryjí skryté podnikatelské zájmy zainteresovaných. Racionalita se stala zaklínadlem zneužívaným k obhajobě finančně vytěžitelné průměrnosti. Průměrná architektonická kvalita realizací je pak pro veřejnost legitimizována prostřednictvím některé z pseudosoutěží o nejlepší stavbu.

Neměla by však zejména architektonická soutěž pod dohledem profesní organizace být transparentním prostředím, chráněným před tendenčními vlivy?

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE NA KKVC, SOUTĚŽNÍ PODMÍNKY

Je známým problémem, že soutěže se u nás vyhlašují stále s nedostatečnou popularizací, v tomto případě v naprosto nedostatečném předstihu, nemluví o kolizi termínu s prázdninami a dovolenými. Jako by vyhlášovatel, přes vlastní investované náklady, ani neměl zájem o širokou účast a diskusi. Že se nakonec zúčastnila řada kvalitních ateliérů, je jen díky velké míře nadšení pro věc. Pilotní soutěž pro světové unikátní areál bývalé Batovy továrny měla být automaticky vypsána jako mezinárodní. Vypisovatel zůstal na půli cesty, soutěž sice umožňuje účast evropským architektům, není ovšem ani zlomkově zaštitěna mezinárodními odbornými autoritami z oblasti současné architektury, histo-

rie či ochrany památek. Pokud má soutěž ambici být mezinárodní, měla by mít také mezinárodní porotu.

Tradičně rozsáhlé zadávací podmínky byly zpracovány způsobem kompilujícím bez jasné struktury požadavky jednotlivých zainteresovaných stran. Tyto ponechávají v neoponované podobě a alibisticky negují celé zadání tvrzením, že má pouze doporučující charakter. Soutěžní podmínky, ve kterých není jasně stanoveno, co je doporučené, co požadované a co dovoleno není, dávají porotě neadekvátní prostor pro vlastní interpretaci priorit. Porota se tak dostává do pozice absolutního arbitra, v jehož pravomoci je odmítnutí toho či jiného návrhu na základě nesouměřitelných hodnotících přístupů. Nejsme zastánci nepřekročitelných podmínek, ale zcela volná interpretace zadání během hodnocení znehodnocuje seriózní snahu soutěžících po jeho naplnění. Pokud vypisovatel stál o volnou interpretaci zadání, měl tuto skutečnost dát jasně najevo soutěžícím a vypsát soutěž ideovou.

Lze v praxi zavést princip otevřeného připomínkování zadání a cílů soutěže (moderovaný komorou architektů) se zpětnou vazbou v odborné diskusi a zapracování relevantních připomínek do definitivního zadání?

SLOŽENÍ POROTY

Pro nepředpojatý výsledek architektonických soutěží je zcela zásadní složení poroty. Ta by samozřejmě měla být sestavena s důrazem na odbornou erudici jejích členů, ovšem se stejnou vahou by měl výběr porotců usilovat o maximální šíři úhlu pohledu. Důležitost vyvážení poroty je o to větší v kontextu, kdy účastníkům soutěže není umožněno její sestavení jakkoli komentovat. V principu jde o velmi citlivou otázku, protože soutěžící vstupují do soutěže zejména kvůli jejímu tématu a sestavení poroty předjímající výsledek (jakkoli doufáme, že jde většinou o předsudek) může vést k rozhodnutí soutěže se neúčastnit.

V souvislosti se soutěží, která proběhla ve Zlíně, nepovažujeme za vhodnou vazbu mezi zadavatelem soutěže (Zlínský kraj), soutěžní porotou a zpracovatelem podmínek. Ta byla vytvořena během dlouhodobé úzké spolupráce na rekonstrukci zlínské 21. budovy, pro kterou byla jistě podstatnou podmínkou úspěchu. Přenesením do soutěže ovšem automaticky deformuje pohled na řešenou problematiku (lhostejno zda vědomě nebo bezděčně). Pro vysvětlení uvádíme, že předseda poroty na KKVC pan prof. Miroslav Masák působil během rekonstrukce „zlínského mrakodrapu“ ve funkci vedoucího týmu památkářů,

Dobový snímek Batovy továrny ve Zlíně, foto: MZA Brno

Budovy č. 14 a 15 ve Zlíně, autor Jiří Voženílek, 1946–49, foto Toast images, 2008

pan arch. Petr Všecka (zpracovatel soutěžních podmínek a katalogu soutěže) jako hlavní architekt restaurování objektu, a zplnomocněný zástupce vyhlášeovatele soutěže (a závislý porotce) pan Libor Lukáš jako statutární zástupce zadavatele. Lze v takovémto případě považovat předsedu poroty za nezávislého? Nevznikla tak v souvislosti s nominací prof. Masáka v porotě disproporce 4:5 v neprospěch nezávislých porotců?

Pokud se podíváme do soutěžního protokolu na kompletní účast při jednání poroty včetně přizvaných znalců, je situace ještě mnohem horší (skóre 5:11). Přičemž zúčastnění se na jednání kromě hlasování aktivně podílejí. Je jistě možné přizvat odborníky dlouhodobě se podílející na řešeném tématu jako znalce, nicméně je též vhodné zachovat proporcionální rozložení mezi účastníky posuzování a nenadsazovat stranu zainteresovanou v dlouhodobém řešení problematiky, a tudíž závislou. V opačném případě riskujeme jednostranný pohled na řešené téma. Mechanickou aplikací postupů etablovaných na „jednadvacítce“ dojde namísto navázání na architektonické kvality Zlína k jeho sterilizaci.

Považujeme za podstatné vytvořit mechanismus, na jehož základě by nominace soutěžních porot vznikala pluralitnějším způsobem.

KE ZPŮSOBU HODNOCENÍ POROTY

Velmi se podivujeme tomu, že v situaci, kdy je tak podrobně provedené zadání soutěže, jsou porotou preferovány návrhy mající takovou nutnou míru dopracování. Při hledání důvodu rozhodnutí poroty jsme odkázáni na stručná zhodnocení jednotlivých návrhů obsažená v Protokolu o práci poroty. Krátká hodnocení ovšem vykazují výrazný nepoměr v popisech jednotlivých projektů. U oceněných návrhů nejsou komentovány zjevné problematické aspekty řešení, naopak u neumístěných návrhů jsou často vyzdvihovány marginální nedostatky a celý text tak budí dojem zpětné obhajoby iracionálního rozhodnutí poroty. Nejsou prezentovány připomínky přezkušovatele soutěžních návrhů, které by nedostatky projektů ve vztahu k zadání měly obsahovat.

K takovému hodnocení neexistuje žádná zpětná vazba, jakákoliv originalita je snadno odmítnuta a porota naopak odměňuje návrhy, které prošly sítí hlasování vzhledem ke své „nekonfliktnosti“. Má tedy smysl uvádět v zadání rozhodující požadavky zadavatele, když je porota následně bez komentáře ignoruje? (U všech oceněných návrhů nepropojení budov, u vítězného návrhu kapacita parkování, umístění skladů knih do suterénu atd.)

Způsob hodnocení založený na postupném hlasování ano, ne, zdržel se vylučuje diskusi a devalvuje rozhodování na hlasování, které nivelizuje názory porotců. Tento způsob hlasování včetně postupu, při kterém došlo k rozdělení poroty na „pracovní skupiny“ zaměřené na jednotlivé aspekty řešení, neodpovídá počtu odevzdaných návrhů (36). Vhled všech porotců do tematiky by měl být kompletní, všichni hlasující by měli být obeznámeni s jednotlivými aspekty návrhů.

Lze dosáhnout vyrovnaného poměru závislých a nezávislých nejen v rámci hlasující poroty, ale i ostatních členů zúčastněných v zasedání?

K FAKTICKÉ NEMOŽNOSTI PODÁNÍ PROTESTU

Soutěže zadané a ohodnocené podobným způsobem jako ve Zlíně reálně neumožňují soutěžícím podat protest. Námitky lze podat pouze do 15 dnů od vyhlášení výsledků, přičemž účastník soutěže není dostatečně obeznámen s výsledky soutěže a je odkázán pouze na velmi stručný komentář v soutěžním protokolu bez grafické dokumentace. Nastudovat soutěžní návrhy je takřka nemožné a výstava (a její katalog) konaná dlouho po termínu možného podání námitek v tom obsahově nijak nepomůže (viz popis výstavy KKVC níže).

Podmínky k účasti v rozhodčím řízení (druhé podmínkami stanovené možnosti podání protestu) vzhledem ke své zastrahující povaze reprezentované složením kaucí ve výši 5 % z první ceny (v tomto případě 55 000 Kč) snad ani nestojí za komentář.

Je nutné zavést skutečný opravný prostředek a možnost protestu s uskutečnitelnou lhůtou podání.

K PREZENTACI VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE

Veškeré publikace výsledků soutěže jsou nekompletní, včetně uveřejnění na stránkách ČKA. Na soutěžním řádem předepsané výstavě nelze získat komplexní názor na jednotlivé návrhy. Jsou vystaveny 3 panely z 10 dle výběru vypisovatele (ne vždy obsahově stejné u jednotlivých návrhů), chybí textové zprávy k projektům, hodnocení poroty i jakékoliv uvedení do řešené problematiky (tj. historie, důvod vypsaní, náplň, kritéria hodnocení apod.). Prezentace návrhů je orientována na vizuální podobu řešení, je vynechána dokumentace řešící vazby na urbanismus daného místa (tovární komplex, autobusové nádraží, Vavrečkova ulice atd.). Odevzdání všech grafických částí návrhů bylo předepsáno na výstavních panelech, je tedy s podivem, že toho nebylo na výstavě využito. Prostorové parametry výstavní síně by zveřejnění kompletních návrhů umožnily.

Přestože výstava mohla být s výhodou přímé vazby k tématu a snadné návštěvnícké dostupnosti situována do jedné z řešených budov (prázdná podlaží budovy č. 15.), je umístěna v jednom z nejhůře topograficky dostupných prostor ve Zlíně – Domě umění. Tento prostor (vzniklý devastující přestavbou Bařova památníku) se sama galerie snaží prostřednictvím soutěže na KKVC opustit a dlouhodobě nízká návštěvnost je toho jedním z důvodů.

Zpracování katalogu je na české zvyklosti provedeno velmi slušně. To samé se ovšem nedá říci o obsahové stránce katalogu. V úvodním seznámení se záměrem a podmínkami soutěže je záměrně změněno znění zadání tak, aby zpětně obhájilo oceněné soutěžní návrhy nenaplnující předpoklad propojení budov vstupními prostory a prostory pro návštěvnícký servis (viz „předpokládané rozmístění funkcí“). Ve všech tabulkách a člancích soutěžního zadání jsou vstupní prostory propojující obě stávající budovy uvedeny jako jedno z hlavních témat zadání. Pokud se porota rozhodla bez komentáře rezignovat na tuto zásadní součást zadání, proč to není explicitně vysloveno a zpětně se manipuluje veřejné mínění dezinterpretací zadání v katalogu? Ovšem, celé zadání je v soutěžních podmínkách negováno jako doporučující, ale jeho manipulace katalogem je dle našeho názoru zarážející.

1. cena - A.D.N.S Production, s. r. o.

Návrhy v katalogu opět nejsou prezentovány v dostatečné míře (zlomovitost dokumentace, nečitelnost výkresů, orientace na vizuální vyznění, absence výkresů urbanistického zapojení). Například o „hologramech“, graficky dominujících vítěznému návrhu, není u projektu ani zmínka a ne být úvodního slova L. Lukáše, nevíme o tomto zjevně těžko realizovatelném prvku zhora nic.

Obvyklá námitka směřující k nedostatečnosti finančních prostředků na kvalitní zpracování prezentace není při rozdělování cenách na místě. Přerozdělení finančních prostředků v rozpočtu soutěže s rezervou na její propagaci by při výši cen bylo velmi snadné.

Prezentace a výstava výsledků soutěže musí být obsahově kompletní, maximálně nízkoprahová a bezplatně přístupná veřejnosti.

POLEMKA S OCENĚNÝMI NÁVRHY

Soutěž byla vypsána jako projektová, nicméně hodnocení čitelně nese znaky soutěže ideové, některé návrhy jsou hodnoceny v projektovém detailu, jiné jsou benevolentně vyzdvíženy za ideový přínos a bez komentáře k rozpracování v projektových aspektech.

Z důvodu zaujatosti se jako účastníci soutěže nechceme přímo vyjadřovat k oceněným návrhům, nicméně pro pochopení výše uvedených výtek k průběhu soutěže a způsobu výběru jsme nuceni uvést alespoň základní komentář.

U vítězného návrhu chybí propojení budov, garáže kapacitně neodpovídají zadání (nahrazení povrchovým parkováním je jasnou urbanistickou chybou), prostupnost mezi budovami přes zvýšenou podnož je diskutabilní atd. Hodnocením vyzdvíhané napojení na ulici Vavrečkovu je v různých podobách obsaženo ve většině návrhů. Návrh vyvažuje absenci identifikačního znaku v architektonickém řešení umístěním zavěšených projekčních ploch (?) v zákresech, jejichž skutečné vyznění a realizovatelnost je značně diskutabilní. Míra nutného dopracování návrhu a změny vyplývající ze zpracování nedostatků (absence parkování, propojení budov) ovlivní výsledné řešení natolik, že výsledná podoba realizace bude pravděpodobně velmi výrazně jiná než soutěžní návrh. Při aplikaci podobného přístupu lze doplněním nebo redukcí vybraných částí projektu dosáhnout obdobného výsledku u třetiny odevzdaných návrhů.

Ani jeden z oceněných návrhů nenaplní ambici zadání upozornit výrazným architektonickým řešením na důležitost instituce, která zde bude sídlit.

REAKCE PRACOVNÍ SKUPINY PRO SOUTĚŽE PŘI ČKA

Vzhledem k tomu, že část dotazů je určena výhradně vyhlašovateli či porotcům, vyjádříme se pouze k části obsahu Vašeho dopisu.

Architektonická soutěž je považována za nejtransparentnější ze všech zákonných způsobů zadávání veřejných zakázek na projektové práce

2. cena – Ateliér K2 – Jiří Poláček, Václav Škarda

V kontextu současné světové architektury a řady příkladů zdařilých konverzí industriálního dědictví nenabízí výsledky soutěže adekvátní výsledek.

Pokud je výsledek soutěže reprezentovaný vítězným návrhem v souladu s představami vypisovatele, je dosti s podivem, že byla architektonická soutěž vůbec vypisována. Domníváme se, že obdobného výsledku bylo možné dosáhnout bez náročného sestavování soutěžních podmínek, definování požadavků propojení tří institucí umístěných v navrhovaném areálu a dalších subtémat zadání. Lze předpokládat, že intenzivní práce na projektu konzultovaná průběžně se zúčastněnými stranami by přinesla mnohem komplexnější a přesvědčivější návrh. Tato fáze přijde na řadu nyní a je velmi pravděpodobné, že na jejím konci vítězný návrh nepoznáme.

Jak transparentně definovat diskusi navazující na výsledky soutěže a vazbu mezi vítězným návrhem a realizací?

RESUMÉ

Jako praktikující architektům zúčastňujícím se poměrně často architektonických a výtvarných soutěží nám velmi záleží na vytvoření otevřeného prostředí, ve kterém lze s úspěchem dosáhnout výsledků adekvátních zadání. Náš komentář si neklade za cíl nabídnout přímá východiska z aktuální situace. Ta by měla být výsledkem širší diskuse. Je zřejmě nutné zúčastnit se procesu zevnitř, vstoupit do stávající struktury a prostřednictvím dialogu se pokusit ovlivnit současné neutěšené prostředí českých architektonických soutěží. Pokusíme se jít dále a stát se skrze běžný formální proces ČKA porotci, nicméně pokud se má situace opravdu změnit, bude nutné, aby se v porotách reprezentantů mladších architektonických generací objevilo co nejvíce. Rádi bychom tudíž, aby tento komentář posloužil i jako výzva kolegům k účasti tímto směrem, ať už motivací bude souhlas či nesouhlas s výše uvedeným.

Jak v soutěžích, tak v realizacích jejich výsledků jde přece především o kvalitu prostředí, ve kterém se budeme pohybovat...

Petr Janda, Michal Pešák, Pavel Martinek, Jan Lapčík,
autorizovaní architekti ČKA, účastníci soutěže

Poznámka: Autoři komentáře k výsledkům soutěže na KKVC ve Zlíně (tedy soutěžních návrhů č. 29 a 33) poskytli obrazovou dokumentaci na stranách 58 a 59 k dispozici na vyžádání ČKA pro účely zveřejnění v rámci polemiky ohledně veřejných architektonických soutěží v České republice.

(srovnejme s otevřeným řízením, veřejnou obchodní soutěží – odevzdané dokumenty, způsob hodnocení, zveřejňování hlasování apod.). Bohužel není ani nemůže být systémem dokonalým, protože nežijeme v ideálním prostředí.

Zadávání veřejných zakázek je jednou z hlavních oblastí, kde se disponuje s veřejnými penězi, veřejným prostorem a veřejným očekáváním. Politickým představitelům byla ve volbách svěřena důvěra a odpovědnost, proto oni jako správci veřejných statků mají a musí mít závěrečné

slovo. Na nich samých závisí, zda se budou řídit radou odborníků, či budou jednat na vlastní pěst. Soutěžní podmínky jsou chápány jako návrh smlouvy mezi vyhláшателеm a soutěžícím, buď ji soutěžící přijme odevzdáním návrhu, nebo se soutěže nezúčastní.

Nominace poroty je v rukou vyhlášovatele, musí v ni mít důvěru. Soutěžní porota je činná již v počátcích soutěže, kdy buď přímo spolupracuje na zadání soutěže, nebo alespoň projednává, připomínkuje a schvaluje znění soutěžních podmínek, vypracovaných zkušenými profesionály. V této fázi přípravy soutěže je porota oprávněna doporučit úpravu, doplnění nebo změny soutěžních podmínek, především pak zpřesnit program soutěže a doporučit jako závazná ustanovení jen taková, která jsou naprosto nepochybnitelnou součástí řešení. Zároveň obvykle doporučuje formulaci kritérií posouzení. Velmi podstatnou pomocí poroty vyhlášovatele je posouzení připravených podkladů (jejich úplnosti, věcnosti a vhodnosti) a posouzení rozsahu a obsahu plnění požadovaných na soutěžících. Všechna ostatní ustanovení mohou mít povahu pouze orientační. Tato doporučení by měla porota činit při plném vědomí své následné odpovědnosti za dodržování soutěžních podmínek v celém jejich rozsahu.

Formulace zadání soutěže je skutečně klíčovou částí přípravy soutěže. Otevření připomínkování zadání soutěže je však v rozporu s dosavadní praxí, kdy zadání soutěže se zveřejňuje až v momentě vyhlášení soutěže. Účelnost změny této praxi zatím neshledáváme, je věcí široké odborné diskuse o soutěžení vůbec.

V závěru soutěže je porota oprávněna ve smyslu výše uvedeném vhodnými doporučeními usměrnit vztah klienta/zadavatele a architekta při budoucím uskutečňování vybraného díla. Porota musí být ve všech těchto okamžicích zárukou maximálně dosažitelné objektivnosti a profesionality posuzování návrhů. Ohledně závislosti a nezávislosti porotců považujeme za důležité vyjasnit, že České komoře architektů nejsou známy úplné informace o všech činnostech jednotlivých autorizovaných architektů. Odpovědnost za posouzení vztahu k vyhlášovatelé je ponechána na osobách samých. Na ustavujícím zasedání poroty se porotci zavazují písemně k účasti na práci poroty a na prvním zasedání poroty konaném po termínu odevzdání soutěžních návrhů si předseda vyžádá ode všech členů poroty a jejich pomocných orgánů, auditora a odborných znalců písemné prohlášení, že budou vykonávat svou funkci nestranně, že se ani přímo,

ani nepřímo nezúčastnili práci na předložených soutěžních návrzích a že u veřejných a kombinovaných soutěží neznají jména autorů předložených soutěžních návrhů. V případě nezávislých členů poroty musí prohlášení obsahovat rovněž záruku jejich nezávislosti na vyhlášovatelé.

Lhůta 15 dnů ode doručení oznámení výsledků soutěže k podání námitek vůči formálnímu postupu poroty vychází ze Soutěžního řádu ČKA. Zároveň je v Soutěžním řádu také uvedeno, že „v období počínajícím rozesláním protokolů a končícím 15 dnů po posledním doručení protokolu účastníku soutěže vyhlášovatel zpřístupní všechny soutěžní návrhy účastníkům soutěže“. Tedy soutěžícím je umožněno seznámit se s návrhy. Co se týká kauce v případě rozhodčího řízení, nejedná se o nic neobvyklého. V případě podání stížnosti k soudu se částka vyšplhá mnohem výš.

Na změně prezentace výsledků soutěže na webových stránkách Komory pracujeme. Na valné hromadě 2010 bude předložen návrh na změnu Soutěžního řádu ČKA, který umožní, pokud bude odsouhlasen, kompletnější prezentaci výsledků soutěží.

Česká komora architektů cíleně pracuje na vytvoření transparentního prostředí, o čemž svědčí mj. Soutěžní řád ČKA, který je v mnoha ohledech přísnější než zákon o veřejných zakázkách. Česká komora architektů stejně jako Vy není spokojena se současným stavem soutěží v České republice, proto mj. podává pozměňovací návrh zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, pořádá tiskové konference o soutěžích (poslední proběhla 3. 12. 2009 v Praze), pořádá semináře a mezinárodní sympozium k tomuto tématu (9. 4. 2010 v Brně).

Vážení architekti, neberte toto sdělení jako odmítavý postoj k Vaším návrhům. Problémy vidíme ve stejných oblastech jako Vy, a proto průběžně hledáme způsoby, jak architektonické soutěžení a prostředí, ve kterém probíhá, zkvalitňovat. Vítáme Vaši snahu problémy při soutěžení formulovat i Vaše odhodlání stát se porotci, a tedy nahlédnout problematiku soutěžení z jiného úhlu pohledu, než má soutěžící.

Jana Janíková,

členka PS pro soutěže představenstva ČKA

O MÍŘE A PŘIMĚŘENOSTI V ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽI

Odpověď organizátora soutěže

Po architektonické soutěži na Krajské kulturní a vzdělávací centrum ve Zlíně, která proběhla v roce 2009, napsali členové dvou soutěžních týmů (architekti MgA. Ing. arch. Petr Janda, Ing. arch. Michal Pešák, Ing. arch. Pavel Martinek, Ing. arch. Jan Lapčík) formou otevřeného dopisu „Komentář k výsledkům architektonické soutěže na KKVC ve Zlíně“.

Řečeno jejich slovy jim jde „o vyvolání diskuse a změn v chování porot architektonických soutěží a o pomoc k jejich větší transparentnosti a komplexnosti“. Podle autorů dopisu měla zlínská soutěž řadu nedostatků a na jejím konci je výsledek „zcela proti duchu zadání“. To jsou silná slova a jako spolutvůrce onoho „ducha zadání“ bych si dovolil v následujícím textu vysvětlit, proč s nimi nesouhlasím.

SOUTĚŽE V ČESKÉ REPUBLICĚ

Úvodní teze dopisu podezřívá architektonické soutěže v ČR z toho, že slouží stále více k prosazení vypisovatelem „předem chtěného řešení“.

3. cena – Peter Lacko, Filip Tittelbach, Adam Kekula, Lenka Dvořáková, Markéta Burešová, Anna Eiseltová, Tereza Schneiderová, Radek Müller

v dalším textu se pak autoři snaží svou tezi ilustrovat na soutěži zlínské. K tomu několik poznámek. Architektonická soutěž je pouhým nástrojem a dovedu si představit, že může být v konkrétním případě tento nástroj použit tendenčně, či dokonce zneužit. Nicméně jde stále o nástroj, jehož míra transparentnosti nemá v oblasti zadávání veřejných zakázek obdobu, a je-li např. tendenčně sestavena porota či podivně napsáno zadání (obojí je soutěžícím známo předem), stává se soutěž málo důvěryhodnou a má pak malou účast nebo je ex post zpochybněna námitkami či odvoláními. Dovolují si proto tvrdit, že počet účastníků soutěže je silnou referencí její kvality. Zlínské soutěže se účastnilo 36 odevzdaných návrhů (soutěžní podklady si vyzvedlo 149 zájemců) a zpochybnění výsledků po soutěži nenastalo.

Vypisovatel soutěže – Zlínský kraj – sledoval soutěží následující: dostat fundovanou odpověď na zadání úkolu, který nabízel mnoho řešení (umístění tří krajských kulturních institucí – galerie, knihovny a muzea – do dvou baťovských továrních budov a jejich doplnění dostavbou), a vybrat transparentně projektanta této investice za přibližně 725 milionů Kč. Myslím si, že většina soutěžících takto výzvu pochopila a že ji stejně pochopila i porota. Můžeme zde vést teoretickou diskusi o možné tendenci vypisovatele k nové architektonické ikoně či naopak o jeho tendenci k ikonickému chápání existujících baťovských budov. Obávám se ale, že odpovědi na tyto subtilní otázky přísluší více porotě než nositelům jedné či druhé tendence mezi soutěžícími, kteří jsou vždy poněkud zaujati pro svůj způsob.

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE

Zlínská soutěž byla vyhlášena dne 22. 5. 2009 standardním způsobem: zveřejněním v informačním systému o zadávání veřejných zakázek, v Úředním věstníku Evropské unie, inzercí v MF Dnes, na internetové adrese Zlínského kraje a na internetových stránkách České komory architektů (regulérnost vydala ČKA dne 20. 5. 2009). Z těchto zdrojů pak převzala informaci o soutěži další média. Domnívám se, že počet zájemců svědčí o tom, že v českém odborném prostředí bylo povědomí o vypsání soutěže velmi dobré, nicméně souhlasím s autory dopisu, že masivní propagace by možná počet účastníků (spíše těch zahraničních) zvýšila. Otázkou, na kterou jsme ale narazili, byly vysoké náklady na tuto propagaci.

K prázdninovému termínu soutěže, kritizovanému autory dopisu, ale spoň následující vysvětlení. Termín k přihlášení účastníků do soutěže byl 25. 6. 2009, termín odevzdání soutěžních návrhů pak 20. 8. 2009. I když byla soutěž připravována od roku 2008, s jejím vyhlášením musel vypisovatel čekat až do získání předmětných budov do svého vlastnictví. Poté naopak nemohl soutěž příliš odkládat, s ohledem na termíny čerpání evropských dotací. V celkovém harmonogramu přípravy investice je totiž architektonická soutěž časově velmi náročnou položkou.

K vítězi pisatelů dopisu, že měla být soutěž vypsána jako mezinárodní, je nutné uvést, že podle zákona o veřejných zakázkách byla soutěž automaticky otevřena uchazečům z Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska. Její otevření širšímu teritoriu projektantů ale naráží na několik právních komplikací. První z nich je vzájemně uznaná kvalifikace mezi jednotlivými zeměmi, která v případě řady neevropských zemí znamená, že by vítěz soutěže nemohl být v ČR nositelem zakázky v pozici autorizovaného projektanta. Mohl by být autorem díla např. prostřednictvím českého partnera, ten by se ale nositelem zakázky mohl stát podle zákona o veřejných zakázkách pouze jako oceněný účastník architektonické soutěže. Tedy účast architektů z neevropských zemí mohla v soutěži, tak jak byla vypsána, nastat prostřednictvím evropských partnerů – účastníků soutěže, tedy v podobném režimu, v jakém zde projektují i mimo rámec soutěží. Tento zdánlivě komplikovaný stav věcí má jedno velké pozitivum: tím, že váže udělení zakázky zároveň na zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě (požadavkem na autorizaci), i na zákon o veřejných zakázkách (ocenění v architektonické soutěži o návrh) a na zákon autorský (vztah uchazeče k oceněnému návrhu), chrání soutěžící architektury před situací, kdy by mohly architektonické soutěže vyhrávat např. obchodní společnosti s návrhy objednanými u architektů-subdodavatelů.

Nicméně otázka mezinárodní soutěže (a poroty), tak jak ji pokládají pisatelé dopisu, neleží v poloze technické, ale spíše významové. Myslím si, že pro krajské instituce nemusí být málo, soutěží-li se na úrovni celostátní s přesahem evropským. Větší akcent na mezinárodní soutěž by pak mohl příslušet institucím národním. Připomínám, že český zákon o veřejných zakázkách není nakloněn soutěžím s vyzvanými účastníky, což je

rovněž faktor, který limituje účast renomovaných zahraničních architektů (tedy přijmeme-li myšlenku, že právě o ně by nám mohlo jít).

SOUTĚŽNÍ PODMÍNKY

Zadávací podmínky byly podle pisatelů dopisu zpracovány „způsobem kompilujícím bez jasné struktury požadavky jednotlivých zainteresovaných stran“, které „ponechávají v neoponované podobě a alibisticky negují celé zadání tvrzením, že má pouze doporučující charakter“. Pisatelé se dožadují soutěžních podmínek, kde je „jasně stanoveno, co je doporučeno, požadované a co dovoleno není, neboť porota se jinak dostává do pozice absolutního arbitra, v jehož pravomoci je odmítnutí toho či jiného návrhu na základě nesouměřitelných hodnotících přístupů“.

Jsem toho názoru, že svými požadavky zde autoři dopisu vnášejí úřad někam, kam nepatří, totiž do hájemství architektonické tvorby. Přichází-li klient k architektovi se zadáním, předestírá mu v něm většinou nikoli jeden přesně definovaný problém, ale celý jejich soubor ve vztazích místních daností, významů, funkcí, nákladů apod. Určit v této fázi míru závaznosti čehokoliv (vyjma nákladů) je velmi sporné, jak ostatně prokázala soutěž na Národní knihovnu. Domnívám se naopak, že smyslem architektonické tvorby je právě usměrnění, tedy hledání míry všech očekávání, z nichž některá musí být redukována. Pokud je to běžnou a logickou praxí u většiny projektů, nevidím důvod, aby to bylo jinak u velkých témat soutěžních. Specifikem veřejných architektonických soutěží je anonymita tam, kde by byl z povahy věci nutný dialog, interpretace díla autorem. V soutěžích je právě toto úkolem nezávislé, odborné části poroty, „závislá“ část poroty je pak druhou stranou dialogu (uvádím toto schéma i přesto, že je velmi zjednodušující). V praxi je pak funkční porotou ta, která je schopna se dohodnout, dysfunkční ta, která se nesmiřitelně názorově rozštěpí, např. na závislou a nezávislou část. Podstatné ale je, že právě a jen porotě přísluší rozhodnout o pořadí návrhů v pozici absolutního arbitra (což se pisatelům dopisu nelíbí), a to na základě hodnotících přístupů, které jsou souměřitelné jen do té míry, do jaké jsou souměřitelné předložené architektonické koncepty (tedy mnohdy vůbec). Jinak než individuálně prostě návrhy hodnotit nejde.

Zde je na místě ocitovat podmínky zlínské soutěže:

Kritéria, podle kterých budou soutěžní návrhy vyhodnocovány, se stanovují bez pořadí významnosti následně:

A. Tvorba urbanistického a architektonického celku – kvalita celkového řešení stavby a širších vztahů; komplexní architektonická kvalita návrhu včetně řešení vnitřního prostoru; řešení veřejného prostoru mezi budovami a kolem budov, vztah k ulici Vavrečkově;

B. Funkce (stavba jako nástroj) – míra splnění stavebního programu; kvalita provozního řešení (využitelnost vnitřních prostor, efektivita ve vztahu k uživateli, jednoduchost a úspornost obsluhy);

C. Vyjádření obsahu (forma) – přiměřenost navrhovaných konstrukcí a materiálů v prostředí baťovského Zlína, charakteristického spojením velkorysosti urbanismu i architektury s úsporností jejich realizace; míra vyjádření proměny tří institucí v 21. století, jejich viditelnost, identifikovatelnost ve městě, téma vstřícnosti k uživateli, snadná orientace, minimum bariér vč. psychologických, téma prostupnosti a otevřenosti bývalé továrny měnit se v „city“; konstrukční a dispoziční řešení ve vztahu ke statickým limitům budov, omezením tisíciletou vodou a požadavkům NPÚ a ÚHA MMZ;

D. Energetika, vnitřní prostředí, ekonomika, investice a provoz – ekonomická (finanční) proveditelnost zvoleného řešení v daném investičním rámci, možnosti jeho snížení obsažená v návrhu; koncepce energetické úspornosti provozu, tvorby vnitřního klimatu a související řešení obvodového pláště; možnost etapizace stavby.

Stavební program obsažený v zadání projektu a veškeré další soutěžní podklady mají doporučující nebo informativní charakter a pro účastníky soutěže nejsou striktně závazné. Míra splnění stavebního programu je jedním z kritérií hodnocení soutěže, posouzení této míry je však výlučnou kompetencí poroty. Na jedné straně tedy stojí objektivizované požadavky ploch pro jednotlivé instituce, na druhé pak schopnost poroty posoudit, kdy je jejich případná korekce účastníky soutěže vyvážena jinými kvalitami návrhu.

Podobně jsou chápány limity obsažené ve statickém posouzení objektů, v podmínkách ÚHA a NPÚ a v úrovni tisícileté vody. Tyto limity by měly návrhy přiměřeně respektovat, resp. přesvědčivě dokumentovat

způsob, jakým na ně reagují. Polemická reakce na tyto limity ale není důvodem k vyloučení návrhu a případné hodnocení jejího přínosu je plně v kompetenci poroty.

Mimo to již v definici předmětu soutěže bylo uvedeno:

Návrhy musí respektovat ekonomické možnosti vyhlášovatele nejen v předpokládané výši investičních nákladů asi 725 milionů Kč vč. DPH, ale i v rozumné míře budoucích provozních nákladů, tedy v logickém a efektivním provozním uspořádání, v přiměřených nákladech na spotřebu energií i na úklid a údržbu interiérů i exteriérů stavby. Odevzdáním soutěžního návrhu účastník soutěže deklaruje, že za obvyklé ceny stavebních prací lze návrh realizovat za výše uvedenou cenu. Tu považuje vyhlášovatel za nepřekročitelnou a očekává, že účastníci soutěže budou hledat taková řešení, která povedou k uvedeným nákladům nebo nákladům menším, a to především co nejušpurnější organizací dispozic a provozu.

Honorář za kompletní projektové a inženýrské práce, včetně všech prací souvisejících (tzn. architektonická studie se zapracováním všech připomínek po soutěži, veškeré průzkumy potřebné pro projekt, projekt pro územní řízení a stavební povolení, zajištění vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení vč. zajištění veškeré související inženýrské činnosti, prováděcí projektová dokumentace a dokumentace pro výběr zhotovitele stavby, autorský dozor a spolupráce po dokončení stavby), bude stanoven podle Standardů výkonů, dokumentace a oceňování architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě (www.stavebnistandardy.cz). Nabídková cena za projekční práce však nesmí překročit cenový limit stanovený ve výši asi 40 mil. Kč vč. DPH, bez nákladů na soutěž, technický dozor investora a projekt interiéru. Odevzdáním soutěžního návrhu účastník soutěže deklaruje, že v případě, že bude na základě výsledku architektonické soutěže vyzván k podání nabídky v jednacím řízení bez uveřejnění, bude jeho nabídková cena stanovena uvedeným způsobem.

Z uvedených citací je zřejmá konstrukce soutěžních podmínek jako nástroje pro efektivní řízení celé investice s velkým důrazem na dodržení proponovaných nákladů. Zdaleka ne u všech návrhů jsem byl o citu pro danou ekonomickou realitu přesvědčen.

Pisatelé dopisu dále argumentují tím, že měl vypisovatel, stál-li o volnou interpretaci zadání, vypsát soutěž ideovou. Pro úplnost uvádím, že šlo o soutěž projektovou a vypisovatel nestál o volnou interpretaci zadání v tom smyslu, že by neměl dostat návrh fungujícího domu. To, že přitom očekával architektonickou interpretaci úkolu, je snad samozřejmostí a nemá to s ideovou soutěží co dělat. Ideovou soutěž bych si dovedl představit například jako vizi proměny Baťovy továrny jako celku apod., ale po takovém úkolu, žel, není vzhledem ke složitě vlastnické struktuře areálu poptávka. Ale zkusme si na chvíli kvůli pisatelům ideovou soutěž na jednotlivý dům představit. Výsledkem bude idea domu, například v podobě terénní platformy dávající vyniknout původní baťovské architektuře. Na tuto ideu ale nebude navazovat zadání projektu vítězí, nýbrž bude jeho ideu žít svým vlastním životem, třeba v projektu

někoho jiného na stejném místě. Myslím, že bych příklad takové soutěže ve Zlíně v minulosti našel. Rolí podobných soutěží vidím ale spíše v urbanismu než v architektuře, kde mám o právně bezproblémovém použití vítězného autorského díla své pochybnosti.

„Princip otevřeného připomínkování zadání a cílů soutěže (moderovaný komorou architektů), se zpětnou vazbou v odborné diskusi,“ který navrhuji autoři dopisu, je variací na poměrně živé téma zapojení veřejnosti do přípravy stavebních záměrů. Navrhoval bych zde obezřetně rozlišovat, které úkoly snesou ve fázi tvorby zadání moderovanou veřejnou diskusi (asi bychom se na tom shodli u veřejného prostoru), a u kterých úkolů může být adekvátní odpovědí teprve výsledek regulérní architektonické soutěže (u stavebních děl jinou než tuto možnost nevidím). Pochybnosti mám ale o tom, zda by ČKA měla být moderátorem naznačených diskusí, má-li se soustředit na regule soutěží jako takových.

SLOŽENÍ POROTY

V porotě zlínské soutěže byly zastoupeny čtyři architektonické „generace“. Porotci (a v nemalé míře zastoupené porotkyně) byly vybírání mezi renomovanými tvůrci na základě kvality jejich prací (úspěšná účast v národních či mezinárodních soutěžích a přehlídkách) či jejich veřejné odborné činnosti. Dva z nezávislých porotců působí v oblasti publicistiky s tematikou architektonickou i galerijní (muzejní). Na rozdíl od pisatelů dopisu si myslím, že šíře pohledu poroty byla značná. Rád bych zdůraznil, že porota jako celek musí být autoritou oboustrannou – vůči soutěžícím i vůči vypisovateli, který jí svěřuje rozhodnutí, kterým se pak má dále řídit.

Autoři dopisu dále nepovažují za vhodnou vazbu mezi vypisovatelem, porotou a zpracovatelem soutěžních podmínek, a upozorňují na to, že se tři členové poroty (předseda poroty prof. Miroslav Masák, náměstek hejtmana a místopředseda poroty Libor Lukáš a zpracovatel soutěžních podmínek Petr Všečetka) pracovní setkali již v letech 2003–2004 při obnově Baťova mrakodrapu ve Zlíně, a tudíž měli být v pozici porotců závislých na vyhlášovatelích (M. Masák byl jmenován porotcem nezávislým). K tomu je nutné říci, že vazba mezi vypisovatelem, porotou a zpracovatelem soutěžních podmínek je naprostou nutností, neboť sestavit podmínky i porotu je úkolem vypisovatele. Jinou věcí je zastoupení nezávislých porotců, které musí být většinové. Soutěžní řád přesně stanovuje, kdo může být porotcem nezávislým. Jednorázová spolupráce na jiné akci před čtyřmi lety rozhodně není překážkou nezávislosti. Nebyla by jí ani účast při formulaci zadání soutěže. Do letošních změn Soutěžního řádu ČKA jsem nicméně navrhl, aby mezi závislé porotce byl Soutěžním řádem řazen i zpracovatel soutěžních podmínek, což valná hromada ČKA schválila. Ve Zlíně tomu tak v případě mé osoby bylo. Protože jsem jednání poroty byl přítomen, musím se proti interpretaci vztahu obnovy Baťova mrakodrapu k soutěži vážně ohradit. Pisatelé dopisu jej totiž popisují s určitou posedlostí vyznavačů teorie spiknutí. Uvedení aktéři tohoto spiknutí ale v porotě ve skutečnosti zastupovali velmi rozdílné názory.

Pavel Martinek, Petr Janda, soutěžní návrh č. 29

Pokud jde o přítomnost znalců, je otázkou, zda je máme řadit rovnou k závislé části poroty, neboť se k návrhům vyjadřují velmi autonomně již z povahy disciplín, které zastupují, ale především slouží jako pomocný orgán poroty jako celku a nehlasují. Hypotézu autorů dopisu, že přítomnost znalců mění poměr závislých a nezávislých porotců, bychom mohli vztáhnout na kteroukoli soutěž. Podstatné je hlasování, při němž byl poměr 5:4 ve prospěch nezávislých porotců striktně dodržován.

KE ZPŮSOBU HODNOCENÍ POROTY

Autoři dopisu se mýlí v několika skutečnostech, které uvádějí jako příklad špatného rozhodování poroty. Není pravda, že v hodnocení oceněných návrhů nejsou komentovány problematické aspekty řešení (zejména u vítězného návrhu). Není pravda, že porota ignorovala rozhodující požadavky zadání. Není pravda, že vítězný návrh umísťuje sklad knih do suterénu (platforma skladu je nad úroveň tisícileté vody, pod skladem je v suterénu 15. budovy parking). Není pravda, že postupné hlasování vylučovalo diskusi (diskuse ale není běžně zaznamenávána do protokolu soutěže). Není pravda, že všichni porotci neměli vzhled do všech aspektů návrhů.

K FAKTICKÉ NEMOŽNOSTI PODÁNÍ PROTESTU

Vypisovatel je ve lhůtě k podání námitek povinen návrhy případným stěžovatelům na požádání zpřístupnit, což také učinil. Není reálné v tak krátké lhůtě návrhy ihned po soutěži vystavit či internetově zveřejnit. Z řady soutěží vím, že není žádným problémem si u vypisovatele oceněné návrhy prohlédnout (obtížné to může být pro zahraniční uchazeče).

Podmínky rozhodčího řízení nestojí pisatelům za komentář a rovnou je považují za zastrášující. Doufám, že se stejnou vehemencí vystupují proti poplatkům za odvolání v obchodních soutěžích, které jsou vyšší v řádech. Pokud poměr ceny projektu (asi 40 mil. Kč) a nákladů rozhodčího řízení (asi 55 000 Kč) chápou jako zastrášující, jsem zcela opačného názoru. V této souvislosti si dovoluji upozornit na to, že dlouhé řešení rozporů (ať již relevantních či nikoli) po soutěžích může mít přímý vliv na proveditelnost veřejné investice ve vztahu k jejímu financování. U architektonické soutěže, která je sama o sobě náročná na čas i peníze a na rozdíl od obchodní soutěže je de facto neopakovatelná, by měla pro investora efektivita procesu následného zadání zakázky na projekt být co největší, a jedním z mála nástrojů proti obstrukcím je právě poplatek za odvolání či rozhodčí řízení.

VÝSTAVA SOUTĚŽNÍCH NÁVRHŮ

Výtka autorů dopisu, že na „výstavě nelze získat komplexní názor na jednotlivé návrhy“, je zřejmě dána tím, že přehlédli interaktivní kiosky, kde byly všechny návrhy přístupné v kompletní podobě. Výstava, určená i širšímu publiku nearchitektů, nemusí vystavením všech příloh získat na přehlednosti (při třiceti šesti návrzích by to bylo 360 panelů). Byla organizována krajskou galerií a nevidím nic divného na tom, že proběhla v jejím sídle. I když bych si ji dovedl představit i jinde, považuji to za nevhodné výtka.

KATALOG

Autoři dopisu tvrdí, že „ve všech tabulkách a člancích soutěžního zadání jsou vstupní prostory propojující obě stávající budovy uvedeny jako jedno z hlavních témat zadání. Pokud se porota rozhodla bez komentáře rezignovat na tuto zásadní součást zadání, proč to není explicitně vysloveno a zpětně se manipuluje veřejné mínění dezinterpretací zadání v katalogu?“

Protože katalog obsahuje jen velmi stručný výtah z celého zadání, cituji zde relevantní pasáže zadání:

Hmotové řešení: (...)

! *Vytvoření nádvoří – městského prostoru s nástupem do obou institucí. (...)*

! *Odstranění stávající bariéry – východního spojovacího křídla z důvodu jeho nevhodného umístění a vytvoření dispozičně logického celku s novým spojením např. v duchu Gahurových dispozic typu „H“.*

Zároveň ale prostupnost buď volbou transparentního a dispozičně otevřeného přizemí, nebo i nespojitým řešením, téma „brány“ do nové části centra se nabízí. (...) Dostavba ale jen v nejnútnejším objemu odpovídajícím funkcím, které nelze dát do stávajících budov (předběžně vyčíslen na 8 836 m³).

Jinými slovy: od počátku bylo zřejmé, že prostupnost „náměstí“ ve směru východozápadním a naproti tomu propojení budov ve směru severojižním bude tím, co budou soutěžní návrhy řešit s různou preferencí. V krajním případě onou „nespojností“.

K POLEMICE S OCENĚNÝMI NÁVRHY

Autoři dále píší: „Pokud je výsledek soutěže reprezentovaný vítězným návrhem v souladu s představami vypisovatele, je dosti s podivem, že byla architektonická soutěž vůbec vypisována. Domníváme se, že obdobného výsledku bylo možné dosáhnout bez náročného sestavování soutěžních podmínek, definování požadavků... Lze předpokládat, že intenzivní práce na projektu konzultovaná průběžně se zúčastněnými stranami by přinesla mnohem komplexnější a přesvědčivější návrh. Tato fáze přijde na řadu nyní a je velmi pravděpodobné, že na jejím konci vítězný návrh nepoznáme.“

Při soutěžení architektů existují dva druhy očekávání. Tím prvním je kultivace profesního prostředí a prostředí veřejných zakázek co největším množstvím soutěží a navazující růst úrovně architektonické tvorby díky neustálému měření sil.

Tím druhým je očekávání něčeho, co tu ještě nebylo a co by se bez soutěže nezjevilo. Soutěže jsou pak vyhrazeny prestižním úkolům s nadstandardními náklady.

Obávám se, že se s pisateli dopisu mýlíme právě v tom, co od soutěží očekáváme. Rozumím-li jim dobře, pak pro ně není důležité, jakým způsobem je projektant vybrán, ale zda pro ně bude výsledek dost zajímavý. Tedy má-li být výsledkem takové „nic“, které by svedl každý, proč vypisovat soutěž. Pak ale to, co vytýkají vypisovateli („předem chtěné řešení“), potkalo spíše autory dopisu samotné.

Pro úplnost dodávám, že zlínský vítězný návrh se během dopracování nezměnil téměř vůbec.

Jan Lapčík, Michal Pešák, soutěžní návrh č. 33

ZÁVĚREM K OSOBNÍ ROVINĚ KOMENTÁŘE

Autoři dopisu zdůrazňují, že „komentář je veden striktně mimo osobní rovinu“. Rád bych tomu věřil, ale pan architekt Janda se v diskusi na Archiwebu vyjádřil na moji adresu, myslím, dost jasně:

„... Zlínská soutěž rozhodně nepatří mezi „těch pár relativně úspěšných soutěží, které proběhly na krajské instituce“, a pan architekt by to měl jako zpracovatel podmínek z jejich nenaplnění oceněnými návrhy snadno přechít (třeba s použitím katalogu, který graficky pěkně, ale obsahově tendenčně sestavil). Otázkou je, jestli mu více nezáleží na vlastním setrvání v kontaktu se zadavatelem soutěže než na pro Zlín skutečně přínosném výsledku. Komora by měla být garantem nezaujatosti soutěže, což se bohužel nejen ve Zlíně nestalo... Pro areál Bařovy továrny anti-koncepční výsledky soutěže jsou jasným důvodem, proč celou produkci tímto způsobem nezadávat... Petr Janda 8. 1. 2010“

Pro mě je jasné snad jen to, že českým soutěžím škodí nad jiné na prostá neucta částí architektonického stavu k jejich výsledkům.

Petr Všetečka,
organizátor soutěže

POROTA

Porotci nezávislí na vyhlášovateli, se stejnou odborností se soutěžícími: prof. Ing. arch. Miroslav Masák, předseda poroty; prof. ing. arch. Emil Příklad; Ing. arch. Regina Loukotová, Ph.D.; Ing. arch. Antonín Novák

Porotci nezávislí na vyhlášovateli: prof. PhDr. Pavel Zatloukal, ředitel Muzea umění Olomouc

Porotci zastupující vyhlášovatele: Libor Lukáš, statutární náměstek hejtmána Zlínského kraje, místopředseda poroty; Ing. Jindřich Ondruš, náměstek hejtmána Zlínského kraje; PhDr. Zdeňka Friedlová, ředitelka Krajské knihovny Františka Bartoše

Porotci zastupující město Zlín, se stejnou odborností se soutěžícími: Ing. arch. Dagmar Nová, hlavní architektka města Zlína

Náhradníci poroty nezávislí na vyhlášovateli: Mgr. Karolina Jirkalová; Ing. arch. Marek Štěpán

Náhradníci poroty zastupující vyhlášovatele: PhDr. Ivan Plánka, ředitel Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně; PhDr. Václav Mílek, ředitel Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně; Ing. Milan Hudec, vedoucí Odboru investic Zlínského kraje; Mgr. Pavel Macura, vedoucí Odboru kultury a památkové péče Zlínského kraje; Ing. Petr Všetečka, zpracovatel zadání soutěže

Sekretář soutěže: Ing. Robert Václavík

Přezkušovatelka soutěžních návrhů: Ing. arch. Yvonna Soukupová

Přizvaní znalci: Ing. Klára Hodaňová, náměstkyně ředitele NPU Kroměříž pro obor památková péče; Ing. Ota Nový pro obor statiky a dynamiky konstrukcí; Jan Zemlička pro obor vnitřního prostředí budov

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

NÍZKOENERGETICKÝ DŮM ČMSS 2010

Hodnocení poroty: 2. cena: Tomáš Hlavsa

Porota na návrhu ocenila, že autor zvolil čistotu jak grafického, tak dispozičního projevu, téměř jakoby profesionálního. V hodnocení poroty získal návrh 2. cenu. Autorovo řešení je přitom svým způsobem zavádějící pro celkový dopad myšlení architekta na hodnocení celku: například zánovní s kuchyňským koutem, nesmělé, téměř neexistující parametry provozu, jako je zádveř, předsíň na toaletu – ta je v podstatě přístupná z obytného prostoru apod. Fasáda, na první pohled avantgardně zjednodušená v nárocích na povrch, by mohla znamenat spoustu obtížně řešitelných problémů.

Jednokolová anonymní architektonická projektová soutěž pro posluchače vysokých škol zaměřených na architekturu či stavební problematiku

Vyhlašovatel: Českomoravská stavební spořitelna, a. s.

Předmět soutěže: Zpracování soutěžního návrhu na architektonické řešení (na libovolném pozemku) novostavby nízkoenergetického rodinného domu pro tří- až pětičlennou rodinu s cenou do 5 mil. Kč.

Termín konání: 1. 10. 2009–29. 1. 2010

Porota: Pavel Zídek, Petr Hruša, Viktor Rudiš, Jan Aulík, Jan Fišer; náhradníci: Lenka Pěňíková, Pavel Kolíbal, Josef Panna

Počet odevzdaných návrhů: 39

Ceny a odměny celkem: 70 000 Kč

1. cena: neudělena

2. cena (25 000 Kč): Tomáš Hlavsa

2. cena (25 000 Kč): Martin Stára, Kamil Štajgl, Radovan Vacík a Tomáš Lindovský

3. cena (15 000 Kč): Jiří Bužek

Odměna (5 000 Kč): Jan Hejl

Odměna (5 000 Kč): Zdeněk Chmel

Odměna (5 000 Kč): Blanka Navrátilová

Zvláštní odměna (10 000 Kč): Gabriela Blažková a Veronika Dobešová

Zvláštní odměna (5 000 Kč): Veronika Dobešová a Gabriela Blažková

Hodnocení poroty: 2. cena: Martin Stára, Kamil Štajgl, Radovan Vacík a Tomáš Lindovský

Návrh přináší kultivované profesionální řešení, často opakovaného schéma. Pozitivní je klidný výraz kompaktní formy v exteriéru, která se příznivě promítá i do interiéru. Návrh je založen na jednoduché a funkční dispozici. Ekonomie návrhu je přijatelná a odpovídá podmínkám. V návrhu převládá příjemná architektonická jednoduchost a přívětivost přírodních materiálů. Vtipně je využito profilu terénu k převýšení úrovně přizemí. Hygienické prostory jsou situovány koncentrovaně. Škoda, že chybí blízkost technického zázemí. Návrh vcelku přináší vyrovnané a kvalitní řešení, a byl proto oceněn 2. cenou.

VODNÍ DŮM

Jednokolová veřejná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: ZO ČSOP Vlašim

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu návštěvnického střediska „Vodní dům“ na pozemcích čp. 567 (KN), 569 (PK), 570 (PK) a 571 (PK) v k. ú. Hulice. Vodní dům bude moderní návštěvnické středisko umístěné v blízkosti hráze přehradní nádrže Želivka (Švihov) a úpravny vody Želivka, určené pro veřejnost. Objekt se bude skládat ze tří hlavních stavebních objektů: vlastní stavba návštěvnického střediska vč. vnitřní expozice, venkovní expozice a zeleň, parkoviště.

Termín konání: 3. 11. 2009–29. 1. 2010

Porota: Pavel Pešout, Karel Kříž, Ladislav Kuba, Jan Kerel, Radko Květ; náhradníci: František Kopřivík, Marcela Dvořáková, Jan Slanec

Počet odevzdaných návrhů: 50

Ceny a odměny celkem: 240 000 Kč

1. cena (150 000 Kč): MIMOSA architekti, s. r. o.
  2. cena (50 000 Kč): Zdeněk Fránek – ARCHITECT&ASSOCIATES, s. r. o.
  3. cena (15 000 Kč): Vratislav Danda, Pavel Ullmann, Radovan Kupka, Ondřej Smolík, Jaromír Kosnar
  3. cena (15 000 Kč): RUDIŠ – RUDIŠ Architekti, s. r. o.
- Odměna (6 000 Kč): TAK Architects, s. r. o.
Odměna (4 000 Kč): Jana Medlíková, Jiří Jandourek, Jarmila Hrušková

Hodnocení vítězného návrhu: Návrh vytváří jednoznačnou symbiózu krajinného biotopu a budovy Vodního domu. Jednoduchá koncepce budovy, kde vyniká střecha vznášející se nad krajinou a minimálně zasahuje do jejího kontextu. Venkovní krajinné řešení tvoří předpolí vstupu do Vodního domu. Dispoziční řešení je podmíněno provázaností s exteriérem. Dvoupodlažní dispozice je propojena akváriem. Volné plochy domu jsou připraveny na rozvinutí tématu vody. Předložený návrh je architektonicky kvalitní. Na základě upozornění přezkušovatele závislí členové poroty vyslovili pochybnost o splnění podmínky nízkoenergetičnosti domu, nezávislí členové poroty tuto pochybnost vyvrátili s tím, že objekt je z poloviny zapuštěn v terénu a přistíněn přesahem střechy.

FASÁDA NOVÉ SCÉNY NÁRODNÍHO DIVADLA

Jednokolová veřejná anonymní ideová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: DuPont CZ, s. r. o.

Předmět soutěže: Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu fasády Nové scény Národního divadla za použití materiálů DuPont™ Corian®, DuPont™ Alesta®, DuPont™ SentryGlas® Expressions™, DuPont™ SentryGlas® a DuPont™ Climate Systems™. Soutěž se netýkala provozního řešení a interiérů, ale pouze obvodového pláště budovy Nové scény.

Termín konání: 21. 9. 2009–15. 1. 2010

Porota: Ondřej Černý, Włodzimierz Sobon, Michal Froněk, Zdeněk Lukeš, Jean-Christophe Masnada; náhradníci: Štěpán Kubišta, Jan Němeček

Počet odevzdaných návrhů: 40

Ceny celkem: 90 000 Kč

1. cena (45 000 Kč): Jiří Matura
2. cena (30 000 Kč): MIMOSA architekti, s. r. o.
3. cena (15 000 Kč): Vítězslav Danda

Hodnocení vítězného návrhu: Návrh vytváří kompaktní hmotu a fasádu pokrývá pravidelným rastrem. Fasáda je dynamicky tvarovaná, s odlehčenou střední částí. Promyšleným a důstojným způsobem uzavírá Národní třídu před historickou budovou Národního divadla.

ŘEŠENÍ NÁSTUPNÍHO PROSTORU NOVÉ BUDOVY ČVUT

Jednokolová, vyzvaná anonymní ideová soutěž

Vyhlašovatel: Fakulta architektury ČVUT se spoluúčastí ÚVIČ ČVUT

Předmět soutěže: Vyřešit celkovou koncepci nástupního prostoru mezi novou Národní technickou knihovnou a VŠCHT na jižní straně a Novou budovou ČVUT, resp. existující budovou Fakulty stavební ČVUT.

Termín konání: 13. 1.–8. 3. 2010

Vyzvaní účastníci:

Roman Brychta – Projektil architekti, s. r. o.; Jakub Cígler – Cigler Marani Architects, a. s.; Richard Doležal – DaM, architektonická kancelář; Petr Kordovský – Kordovská nebo Kordovský, architekti s. r. o.; Josef Pleskot – AP Ateliér

Porota: Miloslav Pavlík, Alena Šrámková, Zdeněk Zavřel, Jan Línek, Petr Pelčák, Kurt Gebauer, Jindřich Zeithamml; náhradníci: Eduard Schleger, Marian Karel, Milan Jirovec

Počet odevzdaných návrhů: 5

Ceny a odměny celkem: 90 000 Kč

1. cena (50 000 Kč): Jakub Cígler – Cigler Marani Architects, a. s.
2. cena: neudělena
3. cena (20 000 Kč): Josef Pleskot – AP Ateliér
3. cena (20 000 Kč): Roman Brychta – Projektil architekti, s. r. o.

Hodnocení vítězného návrhu: Návrh má přehledný koncept rozvržení komunikací a zeleně, pozitivní je dendrologické řešení nástupní plochy k Fakultě stavební. Nedostatkem je přímé propojení prostoru před NTK a nové FA diagonálou, které je ovšem snadno řešitelné. Navržená alej stromů okolo nové budovy FA včetně otevřeného atria je přínosem prostorového vnímání zeleného pásu původního Engelova konceptu vysokoškolského kampusu. Přínosem je i odstranění keřového patra. Návrh zaujal svou jednoduchostí a jasností.

REVITALIZACE A HUMANIZACE NÁMĚSTÍ V DIVIŠOVĚ

Dvoukolová, v 1. kole anonymní, ve 2. kole neanonymní veřejná ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Městys Divišov

Předmět soutěže: Vytvoření ideového urbanisticko-architektonického návrhu revitalizace a humanizace Tyršova a Horního náměstí v Divišově, sestaveného na základě vědomí a respektování podstatných souvislostí a tvůrčí invence.

Termín konání: 5. 10. 2009–26. 3. 2010

Porota: Petr Lunga, Dalibor Míka, Jindřich Synek, Petr Hájek, Luděk Obal; náhradníci: Zdeněk Eichler, Jaroslav Sixta

Počet odevzdaných návrhů: 38

Ceny a odměny celkem: 260 000 Kč

1. cena (100 000 Kč): Marek Příklad, Jitka Molnářová, Markéta Aulíková
2. cena (80 000 Kč): Martin Heckel, Eva Vopátková, Jiří Soukup
3. cena (40 000 Kč): Štěpán Dokoupil, Lukáš Fišer, David Šrom

Hodnocení vítězného návrhu: Porota oceňuje práci s prostorem a nové vymezení jihovýchodní části náměstí vloženým „špalíčkem“. Konkrétní zpracování tohoto objektu musí být prověřeno samostatnou studií a porota jej chápe jako urbanistické vymezení prostoru. Porota konstatuje, že návrh objektu je nedílnou součástí celkového řešení náměstí. Přínosem návrhu je i redukce zeleně v prostoru kostela, čímž došlo k podtržení jeho významu v centrální poloze a nenásilnému propojení obou náměstí.

ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ČR VE WASHINGTONU

Dvoukolová veřejná, v 1. kole ideová, ve 2. kole projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu na výstavbu nové budovy Zastupitelského úřadu ČR ve Washingtonu, D.C., v USA, která bude realizována po demolici stávající budovy Zastupitelského úřadu ČR ve Washingtonu, D.C.

Termín konání: 19. 6. 2009–8. 2. 2010

Porota: Miroslav Masák, Jiří Žentel, Zdeněk Fránek, Viktor Rudiš, Jan Šarboch, Jan Malý, Petr Kolář; náhradníci: Eva Špačková, Eva Eichlerová, Tomáš Kryl, Jan Mudra

Počet odevzdaných návrhů: 87

Ceny a odměny celkem: 1 150 000 Kč

1. cena (500 000 Kč): Marek Chalupa – Chalupa architekti, s. r. o.
2. cena (400 000 Kč): Jindřich Starý, Michal Schwarz, Tomáš Starý, Tomáš Legner, Markéta Smrčková – Lennox architekti, s. r. o.
3. cena (250 000 Kč): Kuba, Pilař architekti, s. r. o.

Hodnocení vítězného návrhu: Parkové úpravy pozemku jsou detailně zpracovány, jednotlivé části pozemku jsou propojeny komunikacemi pro pěší (okružní pěšina doplněná pěšinami pro korzování), v nejvyšší části pozemku vyhlídkový altán. Pohled na navržený objekt shora zobrazen od rezidence a od altánu. 2 vjezdy z ulice Spring of Freedom, hlavní vjezd a vjezd do podzemních garáží. V podzemních garážích umístěno 34 parkovacích stání. Symbol lva umístěn za předsazenou skleněnou fasádu s možností nasvícení. Jižní čelo budovy (reprezentativní část) propojuje

na se zahradou pomocí dřevěných teras. Bytová část doplněna o předzahradky. Budova posunuta směrem k severu, s tím spojené zvětšení společenské zahrady. Změna umístění kanceláře velvyslance při svislé komunikaci. Sál doplněn o zázemí. Délka přístupu k bytům podstatně nezkrácena. Konstruktivní řešení – zhotovení a povrchové úpravy průčelní betonové stěny popsány v textové části návrhu, vkládané skleněné bloky nahrazeny předsazenou skleněnou fasádou.

NÁVRH MODULÁRNÍHO OBYTNÉHO SOUBORU

Jednokolová anonymní architektonická soutěž pro studenty českých a slovenských vysokých škol architektonického zaměření

Vyhlašovatel: Koma Modular Construction, s. r. o.

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu městského obytného souboru v Nitře vystavěného systémem prostorové modulace.

Termín konání soutěže: 16. 11. 2009–15. 3. 2010

Porota: Stanislav Babčan, Martin Hart, Václav Dvořák, Iva Poslušná, Dagmar Nová, Bohumil Kováč, Adam Gebrian; náhradníci: Karel Kolínský, Tomáš Cendelín, Zdeňka Vydrová

Počet odevzdaných návrhů: 36

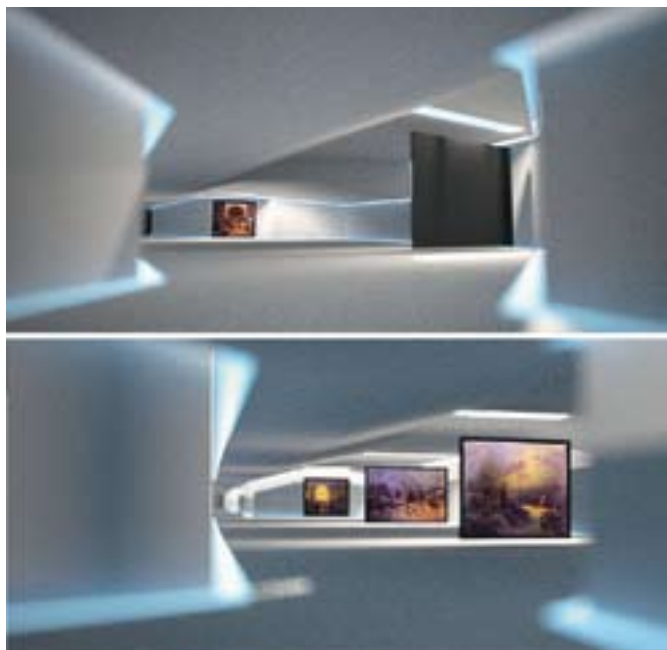
Ceny a odměny celkem: 60 000 Kč

1. cena (30 000 Kč): Tomáš Henkel, Ondřej Fiala (ČVUT Praha FA)
2. cena (15 000 Kč): Vojtěch Hajný, Pavel Rak (ČVUT Praha, FAST/ Ecole d'Architecture, Marna la Vallée, Francie)
3. cena (5 000 Kč): Jan Hora, Jan Veisser (TU Liberec, fakulta umění a architektury)
3. cena (5 000 Kč): Peter Šercel, Andrej Švec, Martin Tisovský (STU Bratislava FA)
3. cena (5 000 Kč): Michal Šmihula (FA VUT Brno)

Hodnocení vítězného návrhu: Na vítězi soutěže se porota absolutně shodla (90 % možných bodů). Autor prokázal, že modulární systém lze povýšit na vysoký standard bydlení, a to přiměřeně k zadání startovních bytů. Největším přínosem je kvalitní obytný prostor souboru. Architektonická hlediska byla upřednostněna před technickými a ekonomickými aspekty. Prokázal použití modulů pro bydlení, ale také pro garáže a služby.

PAVILON SLOVANSKÉ EPOPEJE ALFONSE MUCHY

Hodnocení vítězného návrhu: Podle názoru poroty vítězný návrh nejlépe naplňuje představu zadání. Vítěz navrhuje expozici pod povrchem Vítkova a v parku se objevují jen symbolické rámy, které prosvětlují expozici a současně vymezují významné průhledy na panoramata města. Dispoziční řešení je jednoduché, čisté, a přitom členité, vytváří pro Slovanskou epopej důstojné prostředí. Autor navazuje na dlouhou monumentální osu Vítkova a ztotožňuje ji s časovou osou epopeje.

Jednokolová ideová anonymní architektonicko-urbanistická soutěž pro VŠ studenty oborů architektura a pozemní stavby

Vyhlašovatel: Central Group a hlavní město Praha

Předmět soutěže: Účelem a posláním soutěže je nalézt zajímavou architektonicko-urbanistickou koncepci řešení stavby. Cílem je podpořit mladé architektky – studenty a nabídnout studijní architektonické téma, které je urbanisticky aktuální a zároveň vyžaduje vcítění do historického uměleckého díla. Užití autorských děl přihlášených do soutěže je určeno výhradně pro prezentační, propagační a marketingové účely vyhlašovatelů.

Termín konání: 6. 11. 2009–30. 3. 2010

Porota: Zdeněk Lukeš, Jakub Cigler, David Vávra, Václav Králíček, Filip Grygera; náhradníci: Boris Redčenkov, Jiří Hůrka

Ceny a odměny celkem: 175 000 Kč

1. cena (100 000 Kč): Žofie Rajmanová, Anna Příbylová (VŠUP Praha)
2. cena (50 000 Kč): Ondřej Stehlík, Martin Šafař, Pavel Steuer (VUT Brno)
3. cena (25 000 Kč): Pavlína Sýkorová (ČVUT Praha)

CENA NADACE PROMĚNY 2010

Hodnocení vítězného návrhu: Porota pozitivně hodnotila přesvědčivý a transparentní koncept založený na respektu ke specifické přírodní lokalitě ostrova a hydrologickým podmínkám místa. Ocenila preferenci vlastností říční nivy, dynamiky řeky a odpovídající botanické skladby zeleně k vytvoření koncepce péče o ostrov, jenž je schopen se přizpůsobovat a trvale odolávat klimatickým a hydrologickým vlivům a jejich proměnám.

Jednokolová neanonymní vyzvaná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Nadace Proměny

Předmět soutěže: Předmětem soutěže bylo zpracování urbanisticko-architektonického návrhu řešení revitalizace ostrova Santos v centru města Sušice (dále jen „Ostrov Santos“). Ostrov Santos se nachází v blízkosti městského centra a sušického sídliště. Ze všech stran je území ohraničeno vodními toky, řekou Otavou a Mlýnským potokem, a svým charakterem se blíží lužnímu lesu. Cílem projektového záměru Města Sušice a nadace PROMĚNY je vytvořit z řešeného území ojedinělé místo poskytující rozmanité možnosti rekreace.

Porota: Karel Komárek, Kateřina Vaculová, Věra Marešová, Ivo Koukol, Kateřina Miláčková, Jitka Trevisan, Jaroslav Wertig; náhradníci: Jitka Přerovská, Dagmar Šimová, Štěpánka Šmídová

Počet odevzdaných návrhů: 5

Ceny a odměny celkem: 200 000 Kč

1. cena (100 000 Kč): Pavel Šimek, Zdena Rudolfová, Martin Kovář, Pavel Čupák, Petra Handlířová, Hana Skalková – FLORART
2. cena (60 000 Kč): Ing. Zdeněk Sandler, spolupráce: Lucie Radilová, Radka Táborová, Václav Babka – Atelier zahradní a krajinnáské architektury
3. cena (40 000 Kč): Pavlína Malíková, Magdaléna Myšková-Kaščíková, Petra Novotná, Aleš Steiner, Martina Vlnasová – a05, atelier zahradní a krajinnáské architektury

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

NOVÉ CENTRUM MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA-VELKÁ CHUCHLE

Dvoukolová veřejná anonymní architektonicko-urbanistická soutěž, v 1. kole ideová, ve 2. kole projektová

Vyhlašovatel: Městská část Praha-Velká Chuchle

Sekretář soutěže: Ing. Markéta Kohoutová, K Vinicím 50, Praha 6, tel.: 603 541 033, e-mail: marketa.kohout@seznam.cz

Předmět soutěže: Zpracování ideového urbanisticko-architektonického návrhu Nové centrum městské části Praha-Velká Chuchle. Cílem soutěže je nalezení optimálního urbanistického a architektonického řešení území, které má MČ Velká Chuchle ve svém vlastnictví.

Porota: Stanislav Fresl, David Vokurka, Jiří Vrzal, Jan Aulík, Roman Brychta, Markéta Cajthamlová, Jan Sedlák; náhradníci poroty: Karel Doubner, Michal Fišer, Milan Svoboda

Předpokládané ceny a odměny celkem: 650 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 26. 7. 2010 (pro 1. kolo), 29. 9. 2010 (pro 2. kolo)

Více informací: www.chuchle.cz

SMUTEČNÍ SÍŇ ROUDNICE NAD LABEM

Vyhlašovatel: Město Roudnice nad Labem

Sekretář soutěže: Klára Machová, Městský úřad Roudnice n. L., odbor majetku a rozvoje města, Karlovo náměstí 21, Roudnice nad Labem, 413 01, tel.: +420 416 850 141, e-mail: kmachova@roudnicenl.cz

Porota: Vladimír Urban, Karel Dvořák, Jan Drahozal, Jan Jehlík, Radek Šíma, Martin Matiska, David Mareš; náhradníci: Jiří Jelen, Zdeněk Bambásek, Michal Fišer, Michal Nekola

Předpokládané ceny a odměny celkem: 200 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 31. 8. 2010 do 14 h.

Více informací: www.roudnicenl.cz

YOUNG ARCHITECT AWARD 2010

2. ročník mezinárodní přehlídky realizací a studií pro studenty architektury a architektky do 33 let

Vyhlašovatel: ABF, a. s.

Sekretář soutěže: Bc. Eva Pácaltová, Mimoňská 645, Praha 9-Prosek, 190 00, tel.: +420 225 291 117, e-mail: pacaltova@abf.cz

Předmět soutěžní přehlídky: Architektonické a urbanistické studie, školní práce i realizace dosud nepřihlášené do předchozích ročníků soutěže „Architekt roku“ a „Architect Award ABF 2009“.

Porota: Roman Brychta, Milan Jirovec, Michal Šourek, Petr Parolek, Ivan Wahla, Imrich Vaško (předseda poroty), Josef Pechar; náhradníci: Tomáš Rusín, Pavel Jura

Předpokládané ceny a odměny celkem: 125 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 15. 7. 2010 do 15 hod.

Více informací: www.abf.cz, www.yaa.cz

KAMPUS LÉKAŘSKÉ UNIVERZITY – GHANA

2. ročník architektonické soutěže pro vysokoškolské studenty oboru architektura

Vyhlašovatel: HELIKA, a. s.

Sekretář soutěže: Ing. Josef Kříž, e-mail: josef.kriz@helika.cz

Předmět soutěže: Urbanisticko-architektonický návrh areálu kampusu lékařské univerzity pro město Ho, administrativní centrum regionu Horní Volta státu Ghana. Jedná se o návrh komplexu staveb.

Porota: Vladimír Kružík, Martin Rajniš, Jan Žemlička; náhradnice: Jana Janíková

Předpokládané ceny a odměny celkem: 95 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 30. 6. 2010

Více informací: www.helika.cz

CENA HANUŠE ZÁPALA ZA OBDOBÍ 2006–2009

Soutěžní přehlídka

Vyhlašovatel: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně

Sekretář soutěže: Ing. arch. Irena Langová, tel.: 378 035 024, e-mail: langovai@plzen.eu

Předmět soutěže: Nalézt a ohodnotit nejkvalitnější stavbu reprezentující architektonickou kulturu v Plzni za období 2006–2009 a podpořit tak zájem veřejnosti a rozhodujících investorů na vytváření staveb odpovídajících svou architektonickou kvalitou nejpřísnějším

estetickým a technickým kritériím současnosti a tím povznést stavební kulturu města Plzně.

Porota: Pavla Kordovská, Petr Franta, Vladimír Milunič, Jaroslav Šafer, Jaroslav Zima, náhradníci: Ludvík Grym, Libor Monhart

Předpokládané ceny a odměny celkem: 100 tis. Kč

Datum odevzdání návrhů na nominaci: 3. 9. 2010

Více informací: <http://ukr.plzen.eu>

ŘEŠENÍ PROSTORU „SVĚTOVAR“ V PLZNI

Jednokolová veřejná anonymní ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Plzeň

Sekretář soutěže: Ing. Eva Brejchová, Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, tel./fax: 37 803 5041, 37 803 5002, e-mail: brejchova@plzen.eu

Předmět soutěže: Zpracování urbanisticko-architektonického návrhu revitalizace území „Světovar“ – prostor areálu bývalého pivovaru (dále jen řešené území). Prioritním požadavkem vyhašovatele je kvalitní návrh prostorového a funkčního uspořádání řešeného území respektující požadavky města na umístění kulturních aktivit a archivu. Návrh musí řešit umístění nových staveb a jejich vazeb na stavby zachovávané, úpravy a využití nezastavěných prostor a vazby na okolní městskou strukturu.

Porota: Marcela Krejsová, Lumír Aschenbrenner, Radek Kolařík, Jaroslav Šafer, Jan Aulík; náhradníci: Petr Náhlík, Irena Langová, Karel Hanzlík, Miroslava Břízová

Předpokládané ceny a odměny celkem: 500 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 26.–30. 7. 2010

Více informací: www.plzen.eu

TRANSFORMACE INDUSTRIÁLNÍHO ÚZEMÍ RUZYNĚ

Jednokolová veřejná anonymní ideová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Městská část Praha 6

Sekretář soutěže: Bc. Petra Veselá, Odb. územního rozvoje, Československé armády 23, 160 52 Praha 6, tel.: 220 189 976, e-mail: pvesela@praha6.cz

Předmět soutěže: Transformace území na obytnou čtvrť Prahy 6. Návrhy by měly respektovat charakter návazných území řešené lokality. Cílem je získat návrh na zástavbu obytné čtvrti s úplnou vybaveností (MŠ, ZŠ, obchody, služby a další nebytové prostory pro vznik zaměstnaneckých míst – vše v intencích příslušných vyhlášek). Prioritou je získat názor

na zástavbu plnohodnotné obytné čtvrti se základní vybaveností, fungující veřejnou dopravou a návrhem páteřní infrastruktury.

Porota: Bohumil Beránek, Tomáš Chalupa, Bořek Votava, Miroslav Masák, Jan Mužík, Jan Sedlák, Luděk Sýkora; náhradníci: Jiří Fárek, Kateřina Szentesiová, Jan Jehlík, Ivan Vorel

Předpokládané ceny a odměny celkem: 730 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 23. 8. 2010 do 12.00 hod

Více informací: www.praha6.cz, www.helika.cz

ŘÍMSKÉ NÁMĚSTÍ V BRNĚ

Ideová urbanisticko-architektonická veřejná jednokolová soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Brno

Sekretář soutěže: Ing. arch. Zuzana Morávková, Šumavská 416/15, 602 00 Brno, tel.: 541 592 134, 603 985 427, e-mail: zuzana.moravkova@knesl-kyncl.com

Předmět soutěže: Zpracování urbanisticko-architektonického návrhu na revitalizaci Římského náměstí v Brně, jeho prostorového a funkčního uspořádání zahrnujícího úpravy veřejného prostoru včetně názoru na propojení s širšími městskými souvislostmi, zapojení stávajících objektů, případně umístění novostaveb. Cílem soutěže je nalézt nejvhodnější scénář využití v průběhu celého roku včetně rozmístění městského mobiliáře, návrhu zeleně a dopravní regulace.

Porota: Kateřina Dubská, Jiří Oliva, Ján Stempel, Henrieta Moravčiková, Zbyněk Pech. Náhradníci poroty: Jana Drápalová, Vlastimil Žďárský, Igor Kovačević

Předpokládané ceny a odměny celkem: 760 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 3. 9. do 17 hod.

Více informací: www.rimak.cz

PŘEHLÍDKA DIPLOMOVÝCH PRACÍ 2010

Vyhlašovatel: Česká komora architektů

Sekretář soutěže: Dita Pavelková, tel.: 257 535 034, e-mail: dita.pavelkova@cka.cc

Předmět soutěže: Úspěšně obhájené diplomové práce absolventů škol a fakult architektury (akreditovaných pro obor interiér, architektura a urbanismus nebo zahradní a krajinářská architektura) ve školním roce 2009/2010.

Porota: Marek Chalupa, Jiří Střítecký, Jan Línec, Markéta Smrčková, Michal Kutálek, Stanislav Fiala (náhradník).

Datum odevzdání prací: 9. 7. 2010

Více informací: www.cka.cc

Multi-Comfort House

Energeticky úsporné bydlení

Stavíte nebo navrhujete projekty nízkoenergetických nebo pasivních domů?
Rekonstruujete do nízkoenergetického standardu?

VYHRAJTE 50 000 Kč A CESTU DO MADRIDU PRO 2 OSOBY!

Isover vyhlašuje 3. ročník mezinárodní přehlídky pro architekty a projektanty nebo realizační firmy

Energy Efficiency Best of Awards 2011 Energeticky úsporně řešené projekty

Cílem přehlídky je odměnit nejúspěšnější energeticky úsporné stavební projekty a rekonstrukce s důrazem na tvůrčí a inovativní řešení.

Kategorie přehlídky

Rekonstrukce

- a. nebytová výstavba
- b. bytová výstavba

Novostavba

- a. nebytová výstavba
- b. bytová výstavba

Realizace a dokončení projektu musí být v období od 1. ledna 2004 do 31. října 2010 na území České republiky.

Z přihlášených projektů budou vybrány a oceněny tři vítězné projekty finanční částkou (50 000 Kč, 30 000 Kč a 20 000 Kč). Autoři vítězných projektů dále postupují do mezinárodního kola a budou se účastnit spolu s 1 doprovodem slavnostního vyhlášení vítězů v Madridu v květnu 2011. Přehlídka se koná v 15 zemích Evropy. Veškeré náklady spojené s cestou vč. ubytování hradí Isover.

Vítězné projekty budou zveřejněny v prestižní publikaci Isover Best of Book 2011.

Plné znění pravidel přehlídky naleznete na www.isover.cz/eea.

ISOVER ENERGY EFFICIENCY
The Best of Awards 2011

Saint-Gobain Isover CZ s.r.o.

Počernická 272/96

108 03 Praha 10

Tel.: 296 411 735

www.isover.cz/eea

ISOVER

Nejširší nabídka tepelných, zvukových a protipožárních izolací

Zelená organická součást architektury

ArchiCAD a EcoDesigner - efektivně na úspory

Díky zásuvnému modulu EcoDesigner je ArchiCAD prostředím, kde lze velmi jednoduše optimalizovat budovu z hlediska spotřeby energie již v úvodních fázích projektu. EcoDesigner využívá virtuální budovu k rychlému generování komplexního porovnání spotřeby energie různých variant návrhu, měsíční bilance energetických zisků a ztrát a dalších hodnot a napomáhá tak zvolit optimální řešení.

www. cegra . cz
tel. 257 310 090
fax 257 314 106

GRAPHISOFT.
ARCHICAD